

الأصول الثلاثة

للشيخ محمد بن عبد الوهّاب التميمي

ويليها السؤال والجواب

للشيخ محمد الطيب بن إسحاق الأنصاري المدني

മാലികമായ മുന്നു കാര്യങ്ങൾ

ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ബ് അത്തമിമി

വിവർത്തനം: വക്കം പി. മുഹമ്മദ് മൈതീൻ

ചോദ്യോത്തരം

ശൈഖ് മുഹമ്മദ് അയ്യൂബ് ബിൻ ഇസ്മായീൽ അൽഅൻസാരി അൽമദനി

വിവർത്തനം: കെ. ഉമർ മാലവി

MEDIA&Publishing

Malayalam | Belief | Maulikamaaya Moonnu Kaaryangal
Original Arabic Title : الأُصول الثلاثة
Author: Sheikh Muhammad Bin Abdul Wahhaab At-Tamimi
Malayalam Title: മൗലികമായ മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ
Translator: P Muhammad Mytheen Vakkom
First Edition: March 2016
Copies: 2000

Price: ₹ 60.00

Publishers | Distribution

SV Media & Publishing | Poothole | Thrissur-4 | Kerala | India
www.salafivoice.com | email: svmedia@salafivoice.com
Cover: Riyas | Layout: SV Media & Publishing
Printing: Ebenezer Printers, Thrissur

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

പ്രസാധന രംഗത്തെ പുതിയൊരു കാൽവെപ്പാണ് SV Media & Publishing. ഇതര ഭാഷകളിലെ ഇസ്‌ലാമിക വൈജ്ഞാനിക രചനകൾ സാധാരണക്കാരിലേക്ക് എത്തിക്കുക എന്നതാണ് ഞങ്ങളുടെ മുഖ്യദൃഢ്യം. വിജ്ഞാനകൃതികൾക്ക് ആധികാരികതയോടെ അറിവ് നുകരാൻ എളുപ്പമാകും വിധം മുലഗ്രന്ഥത്തിനോടൊപ്പം പരിഭാഷയും ആധികാരിക വിശദീകരണങ്ങളും ഭൗതിക ലാഭേച്ഛ കൂടാതെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാനാണ് ഞങ്ങളുടെ ശ്രമം.

SV Media & Publishing-ന്റെ രണ്ടാമത്തെ സംരംഭമാണ് നിങ്ങളുടെ കൈകളിലുള്ള 'മൗലികമായ മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ' / الأصول الثلاثة. ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് അത്തമീമീയ്യയാണ് ഇതിന്റെ ഗ്രന്ഥകർത്താവ്. സച്ചരിതരായ മുൻഗാമികളുടെ സന്മാർഗ പാത പിന്തുടർന്നുകൊണ്ട്, സമൂഹത്തിൽ പടർന്നു പന്തലിച്ച വ്യതിയാന ചിന്തകളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യാനുള്ള സാമൂഹ്യ സംസ്കരണത്തിന് നേതൃത്വം നൽകിയ മഹാപണ്ഡിതനായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

രണ്ട് ഭാഗങ്ങളാക്കിയിട്ടാണ് ഈ പുസ്തകം തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഒന്നാം ഭാഗത്തിൽ الأصول الثلاثة യുടെ മലയാള വിവർത്തനമായ 'മൗലികമായ മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ' എന്ന രചനയാണ്. വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവിയ്യുടെ ശിഷ്യനായ പ്രമുഖ പണ്ഡിതൻ വക്കം പി. മുഹമ്മദ് മൈതീൻയ്യയാണ് ഇതിന്റെ പരിഭാഷകൻ. 1948-ലാണ് ഈ ഗ്രന്ഥം ആദ്യമായി പുറത്തിറങ്ങിയത്. രണ്ടാം ഭാഗത്തിൽ الأصول الثلاثة യുടെ ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിലിറക്കിയ أصول الدين الإسلامي എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പരിഭാഷയാണ്. 'ഇസ്‌ലാം മതത്തിന്റെ മുലസിദ്ധാന്തങ്ങൾ' എന്ന നാമത്തിൽ കെ. ഉമർ മൗലവിയ്യയാണ് ഇതിന്റെ ആശയവിവർത്തനം നിർവഹിച്ചിട്ടുള്ളത്.

വിശ്വപ്രമുഖരായ സലഫീ പണ്ഡിതന്മാർ ഈ കൃതിക്ക് നൽകിയ വിശദീകരണങ്ങളും വ്യാഖ്യാനങ്ങളും സമന്വയിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രമുഖ പണ്ഡിതൻ ഡോ. യാസർ ബിൻ ഹംസ ഖുട്ട്ഃയ്യുടെ പഠന ക്ലാസുകളുടെ ശബ്ദലേഖന സി.ഡിയും ഇതോടൊപ്പം ലഭ്യമാണ്.

അല്ലാഹുവേ, ഇതൊരു സൽകർമ്മമായി ഞങ്ങളിൽ നിന്നും സ്വീകരിക്കേണമേ....

പ്രസാധകർ

ഉള്ളടക്കം

■ അവതാരിക (കരുവള്ളി മുഹമ്മദ് മൗലവി)	7
■ പരിഭാഷകൻ: വക്കം പി. മുഹമ്മദ് മൈതീൻ	9
■ ഈ ഗ്രന്ഥം	11
■ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിനു അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ്	14
■ ഭാഗം ഒന്ന്: മൗലികമായ മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ	35
✽ നാല് മസ്അലകൾ	39
✽ ഒന്നാമത്തെ മൗലിക വിഷയം: രബ്ബിനെ അറിയുക	48
✽ രണ്ടാമത്തെ മൗലിക വിഷയം: ഇസ്ലാം ദീനിനെപ്പറ്റി അറിയുക	57
✽ മൂന്നാമത്തെ മൗലിക വിഷയം: മുഹമ്മദ് നബിയെ അറിയുക	68
■ ഭാഗം രണ്ട്: ഇസ്ലാം മതത്തിന്റെ മൂല സിദ്ധാന്തങ്ങൾ	81
✽ ഈ ഗ്രന്ഥം	83
✽ പരിഭാഷകൻ: കെ. ഉമർ മൗലവി	84
✽ ജീവിത വിജയം	87
✽ അടിസ്ഥാനപരമായ ഒന്നാമത്തെ വിഷയം	94
✽ അടിസ്ഥാനപരമായ രണ്ടാമത്തെ വിഷയം	103
ഈമാൻ	107
ഇഹ്സാൻ	108

❖ അടിസ്ഥാനപരമായ മൂന്നാമത്തെ വിഷയം.....111

പ്രവാചക ദൗത്യം.....119

താഗൂത്ത്.....121

■ അനുബന്ധം - 01.....123

■ അനുബന്ധം - 02 تسهيل الحفظ والوصول نظم الثلاثة الأصول 124

അവതാരിക

الأصول الثلاثة എന്ന ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബ്നു അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ്^{രഹിമ}ന്റെ പ്രസിദ്ധ ഗ്രന്ഥം പി. മുഹമ്മദ് മൈതീൻ^{രഹിമ}-വക്കം പരിഭാഷപ്പെടുത്തി “മൗലികമായ മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ” എന്ന പേരിൽ 1948ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അക്കാലങ്ങളിൽ മലബാറിലും മറ്റും പണ്ഡിതന്മാരുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും മലയാള ഭാഷയിൽ മതസാഹിത്യങ്ങൾ രചിക്കുവാൻ കഴിവുള്ളവർ പരിമിതമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ മലയാളത്തിലുള്ള പരിഭാഷ അന്ന് വളരെയധികം ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. വക്കം മൗലവി^{രഹിമ}യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്ന പരിഷ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മുഹമ്മദ് മൈതീനെപ്പോലെയുള്ളവർക്ക് പ്രചോദനം നൽകി. അക്കാലത്ത് അറബി മലയാളത്തിലായിരുന്നു മതസംബന്ധമായ മിക്ക രചനകളും പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്. മലയാളത്തിലുള്ള ഇത്തരം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എന്നെപ്പോലെയുള്ളവർ ആവേശത്തോടെയാണ് സ്വീകരിച്ചിരുന്നത്.

ശെയ്ഖിന്റെ ഈ ഗ്രന്ഥം(الأصول الثلاثة) പിൻക്കാലത്ത് കെ. ഉമർ മൗലവി^{രഹിമ} പരിഭാഷപ്പെടുത്തി “ഇസ്ലാം മതത്തിന്റെ മൂലസിദ്ധാന്തങ്ങൾ”^[1] എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. സൽസബീൽ മാസികയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കിടയിൽ ഇത്തരം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഉമർ മൗലവി^{രഹിമ}യുടെ രചനകൾ ആദരവോടെ വായിച്ചിരുന്ന ഒരാളാണ് ഞാൻ.

അല്ലാഹു, പ്രവാചകൻ, മതം-ഈ മൗലിക കാര്യങ്ങളാണ് ഇതിൽ വിശദീകരിക്കുന്നത്. ലോക രക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിനെ മനസ്സിലാക്കാൻ ഉതകുന്ന കൂർആനിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട ആയത്തുകൾ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബ്നു അബ്ദുൽ വഹ്ഹാബ്^{രഹിമ} ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്.

മനുഷ്യന്റെ ജയാപജയങ്ങൾക്ക് കാലം സാക്ഷിയാണ്. ഖുർആനിൽ പല സമൂഹങ്ങളുടേയും ചരിത്രം പരാമർശിക്കുന്നുണ്ട് സത്യവിശ്വാസവും ആ വിശ്വാസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പ്രവർത്തനവും പരസ്പരപൂർകങ്ങളാണ്.

---

1. മദീനയിലെ മസ്ജിദുന്നബവിയിലെ അദ്ധ്യാപകനായിരുന്നു ഹിജ്റ വർഷം 1362-ൽ മരണമടഞ്ഞ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് അതയ്യിബ് ബിൻ ഇസ്ഹാഖ് അൽഅൻസാരി അൽമദനി^{രഹിമ}. അദ്ദേഹം, ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദുൽ വഹ്ഹാബ്^{രഹിമ}യുടെ الأصول الثلاثة ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിലാക്കി أصول الدين الإسلامي എന്ന നാമത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആശയ വിവർത്തനമാണിത്.

ഭൂമുഖത്ത് വ്യത്യസ്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ, വ്യത്യസ്തസമൂഹങ്ങളിൽ നിയോഗിക്കപ്പെട്ട എല്ലാ പ്രവാചകന്മാരും പഠിപ്പിച്ചത് അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുക, മറ്റൊരു ആരാധനയും ഇല്ല എന്ന അടിസ്ഥാന സിദ്ധാന്തമായിരുന്നു. ആരാധന എന്താണ് എന്ന് ശെയ്ഖ് ഇതിൽ വ്യക്തമായി വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. ഇബ്രാഹ്മിന്റെ വിവക്ഷയിൽ ചില പുതിയ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ വന്ന കാലത്താണ് ഈ ഗ്രന്ഥം മലയാളക്കരയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് എന്നത് പ്രസ്താവ്യമാണ്.

അല്ലാഹു തൃപ്തിപ്പെട്ട് പൂർത്തിയാക്കിയ മതമാണ് ഇസ്‌ലാം ദീൻ. പ്രവാചകനിലൂടെ വന്ന അധ്യാപനങ്ങളാണവ. പ്രവാചകൻﷺ പഠിപ്പിച്ചതാണ് മതം. ദീനിയുടെ പേരിൽ പല തരത്തിലുള്ള വിശ്വാസങ്ങളും ആചാരങ്ങളും കാലാകാലങ്ങളിൽ സമൂഹത്തിൽ പ്രചരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയൊക്കെ ദീനായി തെറ്റിദ്ധരിച്ചവരും ധാരാളമാണ്. പ്രവാചകൻﷺ പഠിപ്പിച്ചത് മാത്രമാണ് ദീൻ എന്ന് അവർ മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല.

അല്ലാഹു, റസൂൽ, ദീൻ എന്നീ ഏറ്റവും അടിസ്ഥാനപരമായ വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം എല്ലാകാലത്തും മനുഷ്യർ വായിച്ച് ചിന്തിച്ച് പഠിച്ച് ഉൾക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്. നിത്യപ്രസക്തമായ ഈ പുസ്തകം പുനഃ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത് ഏറെ സ്വാഗതാർഹമാകുന്നു. ഗ്രന്ഥകർത്താവിനും പരിഭാഷകർക്കും പ്രസാധകർക്കും അല്ലാഹു അർഹമായ പ്രതിഫലം നൽകട്ടെ.

കരിഞ്ചാപ്പാടി
16-10-2015

കരുവള്ളി മുഹമ്മദ് മൗലവി

വക്കം പി. മുഹമ്മദ് മൈതീൻ

തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ വക്കം ദേശത്ത് ഫഖീർ മൈതീന്റെയും പാത്തുമ്മ ബീവിയുടെയും പുത്രനായി 1899-ൽ ജനിച്ചു. പണ്ഡിതനും സ്വദേശാഭിമാനി പത്രം ഉടമയുമായിരുന്ന വക്കം മുഹമ്മദ് അബ്ദുൽഖാദർ മൗലവി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതൃസഹോദരനാണ്. മൗലവിയുടെ ശിഷ്യത്വത്തിനു കീഴിലായിരുന്നു ആദ്യകാല മതപഠനവും അറബിഭാഷാ അഭ്യസനവും. തിരുവനന്തപുരം ആർട്സ് കോളജിൽ ഇന്റർമീഡിയറ്റിനു പഠിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ കാഴ്ച ശക്തിയിൽ കുറവുവന്നതിനാൽ വിദ്യാഭ്യാസം മുഴുമിപ്പിക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. തുടർന്ന്, സ്വപ്രയത്നത്താൽ ഇംഗ്ലീഷ്, അറബി, ഉർദു, സംസ്കൃതം എന്നീ ഭാഷകളിൽ അസാമാന്യമായ കഴിവു നേടി. അറബി ഭാഷാ വ്യാകരണവും മലയാള വ്യാകരണവും സമന്വയിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും പഠിതാക്കൾക്കും ഏറെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയ 'അറബി വ്യാകരണപാഠങ്ങൾ' എന്ന ഗ്രന്ഥം അദ്ദേഹം രചിക്കുകയുണ്ടായി.

കേരളജനതയിൽ നല്ലൊരു ശതമാനം മുസ്ലിംകളായിട്ടും അവരുടെ വേദഗ്രന്ഥമായ കൂർആനിനും തിരുവചനങ്ങൾക്കും മലയാള ഭാഷയിൽ ഒരു വിവർത്തനഗ്രന്ഥമുണ്ടായിരുന്നില്ല. 1883-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട മായൻകുട്ടി എളയയുടെ അറബി-മലയാള ലിപിയിലുള്ള ആശയവിവർത്തനം മാത്രമായിരുന്നു അതിന്നുപവാദം. പക്ഷെ, കേരളീയരുടെ പൊതുവായ നളദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ആശയവിവർത്തനങ്ങൾ അന്നുവരെ ലഭ്യമായിരുന്നില്ല. ഈയൊരു വിടവു പരിഹരിക്കുന്നതിനായി 1935-ൽ കെ.എം. മൗലവി, മുസമ്മൗലവി എന്നിവരുടെ സഹകരണത്തോടെ അദ്ദേഹം കൂർആൻ മുപ്പതാം ഭാഗം വ്യാഖ്യാനസഹിതം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി. തുടർന്ന് 28ാം ഭാഗം 1948-ലും 27ാം ഭാഗവും സുറത്തുനൂറും 1950-ലും ഇടവാ സി. എം. പ്രസ്സിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

സമ്പൂർണ്ണ കൂർആൻ പരിഭാഷ 1954-ൽ പൂർത്തിയാക്കിയെങ്കിലും 55 വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം 2009-ൽ മാത്രമാണ് കേരള സർവകലാശാല പ്രകാശന വിഭാഗം ഈ അമൂല്യഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്.

പ്രാരംഭസൂക്തമായ ബിസ്മിൽക്ക് 'പരമകാരൂണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ' എന്ന് ഇന്നും പ്രചാരത്തിലുള്ള അർത്ഥം നൽകി

യത് മുഹമ്മദ് മൈതീൻ സാഹിബാണ്. ‘ഇസ്ലാംമത തത്ത്വപ്രദീപം’ എന്ന ആദ്യ ഹദീസ് സമാഹാരം മലയാളത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത് 1939-ലാണ്. മുപ്പത്തിയഞ്ച് അദ്ധ്യായങ്ങളുള്ളതാണ് ഈ ഹദീസ് സമാഹാരം.

1950-51 കാലഘട്ടത്തിൽ ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ الفرقان بين أولياء الرحمن وأولياء الشيطان എന്ന കൃതി, ഭാഗികമായി വിവർത്തനം ചെയ്ത് അൽമനാർ മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ‘അല്ലാഹുവിന്റെ വലിയ്മാരെ വേർതിരിച്ചറിയുന്നത് എങ്ങനെ?’ എന്ന നാമത്തിൽ തുടർലേഖനങ്ങളായിട്ടായിരുന്നു ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടത്.^[2]

1967-ൽ മെയ് 10ന് മുഹമ്മദ് മൈതീൻ സാഹിബ് അല്ലാഹുവിന്റെ വിളിക്ക് ഉത്തരം നൽകി ക്ഷണികമായ ഈ ലോകത്തോട് യാത്രയായി.

മഹാനവർകളുടെ രചനകളിൽ ചിലത്

1. ഇസ്ലാംമത തത്ത്വപ്രദീപം
2. മുസ്ലീങ്ങൾ എന്തുകൊണ്ട് പിന്നോക്കത്തിലായി
3. കിതാബുൽ ഇസ്ലാം
4. മൗലികമായ മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ^[3]
5. സുന്നത്തും ഹദീസും
6. ഹൃദയത്തിലെ അത്ഭുതങ്ങൾ
7. സൂരളിലെ ശകലങ്ങൾ
8. അറബി വ്യാകരണ പാഠങ്ങൾ
9. ഖുർആനിലെ ദുആകൾ
10. അറേബ്യയിലെ ജ്യോതിർദീപം അഥവാ മുഹമ്മദ് നബി
11. സൂക്തി കിരണങ്ങൾ
12. വിശുദ്ധ ക്വർആൻ പരിഭാഷ

---

2. അൽമനാർ, 1950 നവംബർ 20, (ലക്കം: 1516, പുസ്തകം: 1, പേജ്: 17)
 3. നിങ്ങളുടെ കൈകളിലുള്ള ഈ ഗ്രന്ഥം.

ഈ ഗ്രന്ഥം

ഇസ്‌ലാമിക ലോകത്ത് അറിയപ്പെട്ട ഒരു കൃതിയാണ് ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് റഹിമെഹുല്ലയുടെ الأصول الثلاثة.

الأصول الثلاثة وأدلتها, ثلاثة الأصول وأدلتها എന്നിങ്ങനെ വിവിധ നാമങ്ങളിൽ ഈ കൃതി പരിചയപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

ഇസ്‌ലാമിക പഠനം ലക്ഷ്യം വെക്കുന്ന തുടക്കക്കാർക്ക് പണ്ഡിതർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഒരു ലളിത ഗ്രന്ഥമാണ് ഇത്. ഈ ഗ്രന്ഥം പലതവണയായി വിവിധ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ചിലത് താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

1. ഹിജ്റ വർഷം 1340-ൽ ശെയ്ഖ് റശീദ് റിജാ റഹിമെഹുല്ല തന്റെ അൽമനാർ പ്രസ്സിൽ നിന്നും ഈ ഗ്രന്ഥം പുറത്തിറക്കി. ഇതിന്റെ പുറംചട്ട അനുബന്ധം-01-ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
2. ശെയ്ഖ് അഹ്മദ് ശാക്കിർ റഹിമെഹുല്ലയുടെ തെക്വീക് ചേർത്ത് കൊണ്ട് ഈജിപ്തിൽ നിന്നും പ്രസാധകരായ ദാറുൽ മആരിഫ് ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.
3. ബെയ്റൂത്തിലെ അൽമക്തബൂൽ ഇസ്ലാമി എന്ന പ്രസാദകർ ഹിജ്റ വർഷം 1389-ൽ ഈ ഗ്രന്ഥം عقيدة الفرقة الناجية എന്ന നാമത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.
4. സുഡാനിലെ അത്തദമ്മൂൻ എന്ന പ്രസാദകർ 1952-ൽ متن الدين الإسلامي എന്ന നാമത്തിൽ ഈ രചന പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയുണ്ടായി.
5. സൗദി അറേബ്യയിൽ നിന്നും അനവധി പ്രസാധകർ ഇന്നും ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച് വരുന്നു.

ധാരാളം പണ്ഡിതർ പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന് മൂല്യവത്തായ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ചിലത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വർഷം സഹിതം താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

	വ്യാഖ്യാനം	ഗ്രന്ഥകർത്താവ്	(ഹിജ്റ) വർഷം
1	شرح ثلاثة الأصول	ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ സാലിഹ് അൽഇമെമീൻ <small>റഹിമെഹുല്ല</small>	1414
2	شرح ثلاثة الأصول	ശെയ്ഖ് അബ്ദുൽ അസീസ് ബിൻ ബാസ് <small>റഹിമെഹുല്ല</small>	1416
3	شرح الأصول الثلاثة	ശെയ്ഖ് സാലിഹ് ബിൻ ഫൗസാൻ അൽമൗസാൻ <small>റഹിമെഹുല്ല</small>	1427
4	تيسير الوصول إلى ثلاثة الأصول	ശെയ്ഖ് അബ്ദുൽ മുഹ്സിൻ അൽഖാസിം <small>റഹിമെഹുല്ല</small>	1429
5	شرح ثلاثة الأصول	ശെയ്ഖ് സാലിഹ് അബ്ദുശെയ്ഖ് <small>റഹിമെഹുല്ല</small>	1433

വിവിധ രൂപത്തിൽ

الأصول الثلاثة യുടെ ഉള്ളടക്കം പദ്യം, ചോദ്യോത്തരം എന്നിങ്ങനെ വിവിധ രൂപത്തിൽ പണ്ഡിതർ തയ്യാറാക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ അറിയപ്പെട്ടവ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

1. ഹനഫി മദ്ഹബുകാരനും, മദീനയിലെ മുഹ്തിയുമായിരുന്ന ശെയ്ഖ് ഉമർ ബിൻ ഇബ്രാഹീം അബ്ദുൽ ഖാദർ رحمته അൽബിർരി(മ: ഹിജ്റ 1354) ഇതിനെ കവിത രൂപത്തിലാക്കി. تسهيل الحفظ والوصول نظم الثلاثة الأصول എന്ന പേരിൽ 1414-ൽ പ്രസ്തുത കൃതി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു.^[4]
2. ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് അതയ്യിബ് ബിൻ ഇസ്ഹാഖ് അൽഅൻസ്വാരി അൽ മദനി رحمته (മ: ഹിജ്റ 1362) ഇത് ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിലാക്കി أصول الدين الإسلامي എന്ന നാമത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

മലയാളത്തിൽ

1. വക്കം പി. മുഹമ്മദ് മൈതീൻ رحمته രചിച്ച(വിവർത്തനം ചെയ്ത) ഈ കൃതി യാണ് (മൗലികമായ മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ) മലയാളത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച പ്രഥമ പുസ്തകം. വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി رحمته യുടെ സി. എം. പ്രസ്സിൽ നിന്നും 1948-ലാണ് ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്. യാഥാസ്ഥികരുടെ നിഷേധാത്മക സ്വഭാവവും അക്രമ പ്രകൃതവും പരിഗണിച്ചായിരിക്കണം അന്നത്തെ പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തിൽ ഈ ഗ്രന്ഥം, വിവർത്തനമെന്ന് പറയാതെ, സ്വന്തം പേരിൽ ഇത് പരിചയപ്പെടുത്തിയത്. الله اعلم
2. കെ. ഉമർ മൗലവി رحمته الأصول الثلاثة യുടെ ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിലുള്ള കൃതി (أصول الدين الإسلامي) മലയാളത്തിലേക്ക് തർജമ ചെയ്ത് “ഇസ്ലാം മതത്തിന്റെ മൂലസിദ്ധാന്തങ്ങൾ” എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.^[5]
3. മുഹമ്മദ് കൊടിയത്തൂർ വിവർത്തനം ചെയ്ത “ദൈവം, മതം, ദൂതൻ”. കെ. എൻ. എം. പബ്ലിഷിങ്ങ് വിംഗ് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. الأصول الثلاثة യുടെ ആശയ വിവർത്തനമാണിത്.
4. മദീന യൂനിവേർസിറ്റിയിൽ നിന്നും പ്രസിദ്ധീകരിച്ച മറ്റൊരു തർജമയാണ് “മൂന്ന് അടിസ്ഥാന കാര്യങ്ങൾ അതിനുള്ള തെളിവുകൾ”. ഇത് വിവർത്തനം

---

4. അറബിയിലുള്ള ഈ കവിത അനുബന്ധം-02ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
 5. ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ രണ്ടാം ഭാഗത്തിൽ പ്രസ്തുത തർജമയാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

ചെയ്തത് ഡോ. മുഹമ്മദ് അശ്റഫ് മൗലവിയാണ്. 2003-ലാണ് ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്.

- 5. ദഅ്വ ബുക്സ് പുറത്തിറക്കിയ “മൂന്ന് അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങൾ”. ഇത് വിവർത്തനം ചെയ്തത് ഡോ. കെ. കെ. സകരിയ്യ സ്വലാഹിയാണ്. ഇതൊരു പദാനുപദ വിവർത്തനമാണ്. 2006-ലാണ് ഇത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്.

നിങ്ങളുടെ കൈകളിലുള്ള ഈ കൃതിയിൽ, الأصول الثلاثة യുടെ അറബി മൂലവും വക്കം പി. മുഹമ്മദ് മൈതീൻ അവർകളുടെ വിവർത്തനവുമാണ് ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നത്. ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ ആശയം വ്യക്തമാക്കാൻ വിവർത്തകൻ അൽപം വിവരണം കൂടി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് അതേപ്രകാരം ഞങ്ങൾ നിലനിർത്തിയിട്ടുണ്ട്. വിവർത്തകൻ നൽകിയ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ അടങ്ങിയ വരികൾ ( ) ബ്രാക്കറ്റിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

അനുയോജ്യമായ ഇടങ്ങളിൽ [ ] ബ്രാക്കറ്റിൽ SV Media & Publishing കുറിപ്പുകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഹദീസുകൾക്കും മറ്റും സന്ദർഭോചിതമായി അടിക്കുറിപ്പുകളും ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

അല്ലാഹുവിന്റെ അപാരമായ അനുഗ്രഹം കൊണ്ട് മാത്രമാണ് 1948-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഈ കൃതി ഞങ്ങളുടെ കൈകളിൽ എത്താൻ ഇടയായതും ഇത് പുനപ്രസിദ്ധീകരിക്കാനുള്ള തൗഫീഖ് അല്ലാഹു ഞങ്ങൾക്കേകിയതും. ഈ കൃതി ഞങ്ങൾക്ക് നൽകിയ മാന്യസഹോദരന് അല്ലാഹു അവന്റെ മഹത്തായ പ്രതിഫലം ചൊരിയട്ടെ എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

കേരളത്തിലെ മുസ്ലിംകൾക്ക് തൗഹീദിന്റെ കിരണങ്ങൾ എത്തിക്കാൻ പരിശ്രമിച്ച വക്കം പി. മുഹമ്മദ് മൈതീൻക്ക് പരലോകത്ത് അല്ലാഹു മഗ്ഫിറത്തും മർഹമത്തും ചൊരിയട്ടെ. അല്ലാഹു ഇതൊരു സൽകർമ്മമായി സ്വീകരിക്കട്ടെ.

പ്രാർത്ഥനയോടെ,
SV Media & Publishing

ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിനു അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ്

ശെയ്ഖ് അബൂ അബ്ദില്ലാഹ് മുഹമ്മദ് ബിനു അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് അത്തമീമി എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൂർണ്ണനാമം. അബൂ ഹുസൈൻ എന്നും അദ്ദേഹത്തിന് വിളിപ്പേരുണ്ട്. ഹിജ്റ 1115-ൽ (ക്രിസ്താബ്ദം 1703-ൽ) 'നജ്ദി'ലെ റിയാദിനടുത്തുള്ള 'ഉയ്നയി'ൽ അദ്ദേഹം ഭൂജാതനായി.

തന്റെ പിതാവ് അബ്ദുൽ വഹ്ഹാബ് ബിനു സുലയ്മാൻ യോടൊപ്പം സ്വഗൃഹത്തിലാണ് അദ്ദേഹം തന്റെ ബാല്യം ചിലവഴിച്ചത്. വിജ്ഞാനന്തരീക്ഷം നിറഞ്ഞുനിന്നിരുന്ന തന്റെ വീട്ടിൽ, പിതാവിൽ നിന്നും തഫ്സീറിലേയും ഹദീഥിലേയും ഹമ്പലീ ഫിക്ഹിലേയും പ്രാഥമിക പാഠങ്ങൾ ഓതിപ്പഠിക്കാനും തന്റെ പത്താം വയസ്സിൽ ക്വർആൻ മനഃപാഠമാക്കാനും അദ്ദേഹത്തിന് സാധിച്ചു. പ്രാഥമിക പഠനം നജ്ദിൽ പൂർത്തിയാക്കിയ ശെയ്ഖ്, ഹിജാസിൽ (മക്കയിലും മദീനയിലും) താമസിച്ചുകൊണ്ട് തന്റെ ഉപരിപഠനം തുടരുകയാണ് ചെയ്തത്. ഇറാക്കിലെ ബസ്റ, ബാഗ്ദാദ്, മൗസ്ലിൽ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ മാറിമാറി താമസിച്ചുകൊണ്ടും വിജ്ഞാനം അഭ്യസിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇറാകിൽ ബസ്റയിലെ പഠന ശേഷം ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് അൽഅഹ്സയിലേക്ക് യാത്ര തിരിക്കാൻ നിർബന്ധിതനായി. കാരണം ഉയ്നയിലും ഹിജാസിലും പഠനം നടത്തുമ്പോൾ ശിർക്ക്-ബിദ്അത്തുകളേയും അന്ധവിശ്വാസങ്ങളേയും എതിർത്തിരുന്നപോലെ ഇറാകിലും അദ്ദേഹം തിന്മകളെ എതിർക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അവിടുത്തെ ശിയാക്കളും കൂബുരികളും തന്നെ വധിക്കുവാൻ ഗൂഢാലോചന നടത്തുകയും വധഭീഷണി മുഴക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അദ്ദേഹം ബസ്റയിൽനിന്ന് കാൽനടയായി ഇറാകിലെ സുബയ്ർ എന്ന ഗ്രാമത്തിലേക്ക് പാലായനം ചെയ്തു. ശത്രുക്കൾ ബസ്റയിൽ നിന്ന് തന്നെ കൊള്ളയടിച്ചതു കാരണം ഭക്ഷണ-പാനീയമൊന്നുമില്ലാതെ കാൽനടയായുള്ള പ്രസ്തുത യാത്രയിൽ അദ്ദേഹം മരണം മുന്നിൽ കണ്ടു. സുബയ്ർ എന്ന ഗ്രാമത്തിൽ ഏതാനും നാളുകൾ താമസിച്ച് അദ്ദേഹം അൽഅഹ്സയിലേക്ക് യാത്ര തിരിച്ചു. അവിടെനിന്ന് ഹുറയ്മിലായിൽ തന്റെ പിതാവിനൊപ്പം താമസമാക്കിയ ശെയ്ഖ് തൗഹീദീ പ്രബോധനത്തിൽ ജാഗരൂകനായി. ഹി.1193-ൽ(ക്രി:1730) ഒരു സംഘം തൗഹീദിന്റെ ശത്രുക്കൾ അദ്ദേഹത്തെ വധിക്കുവാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടത്തിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം അവിടംവിട്ടു.

ഉയർന്നയിൽ എത്തിപ്പെട്ട ശെയ്ഖ് അവിടുത്തെ അമീറായിരുന്ന ഉദ്മാൻ ഇബ്നു മഅ്മറിന് തന്റെ ദഅ്വത്ത് കേൾപ്പിക്കുകയും അവരത് സ്വീകരിക്കുകയും, ശെയ്ഖിന്റെ പ്രബോധന സംരഭത്തെ പിന്തുണക്കുകയും ചെയ്തു.

അന്ന് അൽഅഹ്സാഅ് പ്രവിശ്യക്ക് കീഴിലെ ഒരു കൊച്ചുനാടായിരുന്നു ഉയർന്ന. അതിനാൽ അൽഅഹ്സായിലെ അമീറായിരുന്ന ഉദ്മാൻ ഇബ്നു ദുജ്ജിൻ, ഉദ്മാൻ ഇബ്നു മുഅമ്മറിന് ഒരു കത്തെഴുതുകയുണ്ടായി. ശെയ്ഖിന് വധശിക്ഷ നൽകുവാനുള്ള ഉത്തരവായിരുന്നു പ്രസ്തുത കത്തിൽ. ഇപ്രകാരം ചില ബിദ്ഈ നേതാക്കളും ശെയ്ഖിന്റെ ദഅ്വത്തിനെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഉദ്മാൻ ഇബ്നു മുഅമ്മറിന് കത്തെഴുതുകയുണ്ടായി. ഇബ്നു മുഅമ്മറാകട്ടെ എവിടേക്കെങ്കിലും നാട് വിട്ടുപോകാൻ ശെയ്ഖിനെ നിർബന്ധിച്ചു.

അങ്ങനെ 1158-ൽ അദ്ദേഹം ദർഇയ്യ(ദേര)യിലേക്ക് പാലായനം ചെയ്യുകയും അവിടെ മുഹമ്മദ് ഇബ്നു സുവയ്ലിം അൽഉറയ്നി എന്ന വ്യക്തിയുടെ അടുക്കൽ ഒരു അതിഥിയായി താമസിക്കുകയും ചെയ്തു.

ദർഇയ്യ എന്ന സ്ഥലം സൗദ് കൂടുംബത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായിരുന്നു. ഹി: 1139 മുതൽ 1179 വരെ ദർഇയ്യ ഭരിച്ചിരുന്ന സൗദ് കൂടുംബത്തിലെ മുഹമ്മദ് ഇബ്നു സൗദ്, ശെയ്ഖിന്റെ ആഗമനവാർത്തയറിഞ്ഞ് അദ്ദേഹത്തെ ഹൃദ്യമായി സ്വീകരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ സംരക്ഷിക്കാമെന്നും ശക്തിപ്പെടുത്താമെന്നും വാക്കുനൽകി. അന്ന് അമീർ മുഹമ്മദ് ഇബ്നു സൗദ്യം ശെയ്ഖും തമ്മിൽ നടന്ന സംഭാഷണങ്ങളിൽ ഒന്ന് ഇപ്രകാരം ചരിത്രത്തിൽ പ്രസിദ്ധമാണ്:

- അമീർ: താങ്കളുടെ നാടി(ഉയർന്ന)നേക്കാളും ഉത്തമമായ ഒരുനാടു (ദർഇയ്യ) കൊണ്ട് സന്തോഷിക്കുക. പ്രതാപവും ശക്തിയും കെടാൻ സന്തോഷിക്കുക.
- ശെയ്ഖ്: താങ്കൾക്ക് പ്രതാപവും ആധിപത്യവും ഉണ്ടാകുമെന്ന് ഞാൻ സുവിശേഷമറിയിക്കുകയാണ്. ഇതാ 'لا اله الا الله' എന്നകലിമ. ആർ ഇതിനെ മുറുകെപ്പിടിക്കുകയും, സഹായിക്കുകയും ഇതുകൊണ്ട് പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തുവോ അയാൾ നാടുകളേയും ആളുകളേയും ഉടമപ്പെടുത്തും. ഇതത്രെ കലിമത്തുതുഹീദ്. ഇതിലേക്കത്രെ നബിമാരഖിലവും ക്ഷണിച്ചത്. അല്ലാഹുവിന്റെ ദാസന്മാരായ മുസ്ലിംകൾ ഭൂമിയെ അനന്തരമെടുക്കുന്നതാണ്.

അതോടെ അമീർ മുഹമ്മദ് ഇബ്നു സൗദ് ശെയ്ഖിന് മുന്നിൽ രണ്ട് നിബന്ധനകൾ വെച്ചു.

1. ശെയ്ഖ് അവരെവിട്ട് മറൊരിക്കലും പോകാൻ പാടില്ല. അവ രല്ലാത്ത മറൊരു വിഭാഗത്തെ പകരമായി സ്വീകരിക്കുവാനും പാടില്ല.
2. ദർഇയ്യ നിവാസികളിൽ നിന്ന് പഴക്കാലമായാൽ ഭരണാധികാരി സ്വീകരിക്കാനുള്ള നികുതിവിഹിതം ശെയ്ഖ് തടയുവാൻ പാടില്ല.

ഒന്നാമത്തെ നിബന്ധനയെക്കുറിച്ച് ശെയ്ഖ് ഇപ്രകാരം പ്രതികരിച്ചു: “താങ്കളുടെ കൈ നീട്ടിയാലും, ഞാൻ താങ്കൾക്ക് അനുസരണ പ്രതിജ്ഞ(ബൈഅത്ത്) ചെയ്യാം.

രണ്ടാമത്തേതിനെക്കുറിച്ച് ശെയ്ഖ് ഇപ്രകാരം പ്രതികരിച്ചു: “ഒരുവേള താങ്കൾക്ക് അല്ലാഹു വിജയങ്ങൾ നൽകിയേക്കും. അപ്പോൾ ദർഇയ്യ നിവാസികളിൽനിന്നും ഇപ്പോൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ **خـ**-ആയ സമ്പത്ത് അല്ലാഹു പകരം നൽകുന്നതാണ്.”

ശെയ്ഖും അമീറും തങ്ങളുടെ പ്രബോധന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നജ്ദിൽ ശക്തിയായി തുടർത്തി. അമീറിന്റെ മരണ ശേഷം പുത്രൻ അബ്ദുൽ അസീസ് ഇബ്നു മുഹമ്മദ് പിതാവിന്റെ വഴിയെ ശെയ്ഖിനെ ശക്തിപ്പെടുത്തുവാനും ദർഇയ്യത്ത് നടത്തുവാനും അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം നിലകൊണ്ടു.

തൗഹീദ് മനസ്സിലാക്കുന്നതിലും സാക്ഷാൽക്കരിക്കുന്നതിലും, തൗഹീദിന് പൊരുത്തപ്പെടാത്ത കാര്യങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കുന്നതിലും നൈപുണ്യമുള്ള വ്യക്തിത്വമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. സൗദ്ദി കുടുംബത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായിരുന്ന ദർഇയ്യ(ദേര)യെ ഹിജ്റ 1139 മുതൽ 1179 വരെ ഭരിച്ചിരുന്നത് സൗദ്ദി കുടുംബത്തിലെ അമീർ മുഹമ്മദ് ഇബ്നു സൗദ്ദിയ്യും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ അമീർ അബ്ദുൽഅസീസ് ബിനു മുഹമ്മദ്യും ആയിരുന്നു. ശെയ്ഖിന്റെ പ്രബോധന പ്രവർത്തനത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ ഇവർ രണ്ടുപേരും നന്നായി സഹായിച്ചു. അതിനാൽതന്നെ തന്റെ നാടിനേയും ജനതയേയും ഗ്രസിച്ച വിശ്വാസവൈകല്യങ്ങളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യാൻ ശെയ്ഖ് ഉണർന്നു പ്രവർത്തിച്ചു. ശിർക്കിനെതിരിൽ അക്ഷീണ അവിശ്രമ പരിശ്രമം നടത്തിയ അദ്ദേഹം അറേബ്യയുടെ ചരിത്രം തന്നെ തിരുത്തി തൗഹീദിന്റെ ചരിത്രമാക്കി. അറേബ്യക്കപ്പുറം ഇന്ത്യ, ഇറാക്, ഈജിപ്ത്, സിറിയ തുടങ്ങി പശ്ചിമാഫ്രിക്കൻ നാടുകളിലേക്കുവരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദർഇയ്യത്ത് വ്യാപിച്ചു. ശെയ്ഖ് അബ്ദുൽ അസീസ് ഇബ്നുബാസ്യ്യൂ ശെയ്ഖിന്റെ പ്രബോധന മേഖല ചുരുക്കി വിവരിച്ചത് ഇപ്രകാരമാണ്:

“നിശ്ചയം, ഇമാം മുഹമ്മദ് ബിനു അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ്, അല്ലാഹുയ്യുടെ ദീനിനെ ലോകർക്ക് വെളിപ്പെടുത്തി കാണിക്കുവാനും, തൗഹീദിലേക്ക് ജനങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുവാനും ജനങ്ങൾ എത്തിപ്പെട്ട ബിദ്അത്തുകളേയും ഖുറാഹാത്തുകളേയും എതിർക്കുവാനുമാണ് പ്രബോധകനായി എഴുന്നേറ്റു നിന്നത്.

അദ്ദേഹം സത്യം ജനങ്ങളെ അംഗീകരിപ്പിക്കുകയും ബാതിലിൽനിന്ന് അവരെ അകറ്റുകയും ചെയ്തു. അപ്രകാരം അദ്ദേഹം നന്മ കൽപിക്കുകയും തിന്മ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്തു”.[6]

കറകളുണ്ടാക്കുന്ന തൗഹീദ് പ്രബോധനം നടത്തിയ, വിശുദ്ധ കൂർആനിലേക്കും തിരുസുന്നത്തിലേക്കും മടങ്ങുവാൻ ജനങ്ങളോട് ആഹ്വാനം ചെയ്ത അഹ്ലുസുന്നത്തിന്റെ ആദർശത്തിൽ നിന്നും കാലചംക്രമണത്തിൽ തേഞ്ഞു മാഞ്ഞുപോയ ആശയാദർശങ്ങളെ പുനർജീവിപ്പിക്കാൻ പരിശ്രമിച്ച ശൈഖ് ഖിന്റെ പ്രബോധന പ്രവർത്തനത്തെ ‘വഹ്ഹാബിയ്യത്ത്’ (വഹ്ഹാബിസം) എന്നാണ് ശത്രുക്കൾ എതിർപ്പോടുകൂടി വിളിച്ചത്. ഇത് ശത്രുപക്ഷത്തു നിന്നുള്ള തെറ്റായ നാമകരണമാണ്. ശൈഖ് പ്രസ്തുത പേരിൽ പുതിയ ഒരു പാർട്ടിയുണ്ടാക്കി അതിലേക്ക് ആളുകളെ സംഘടിപ്പിക്കുകയായിരുന്നില്ലെന്ന് മറിച്ച് പരിശുദ്ധ കൂർആനിയുടെയും സുന്നത്തിന്റെയും പ്രാധാന്യം പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സുകൃതം ചെയ്തവരുടെ പാത സ്വീകരിക്കാൻ ജനങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുകയായിരുന്നു. അല്ലാഹു ﷻ വിശുദ്ധ കൂർആനിൽ വിവരിച്ച സച്ഛരതിതരായ പൂർവികരുടെ വഴിയിൽ ചലിച്ച മഹാന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ബിനു അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് ﷺ എന്ന യാഥാർത്ഥ്യമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രം നമ്മെ അറിയിക്കുന്നത്.

വിനയത്തിന്റെ നിറകൂടമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. സത്യം തുറന്നുപറയുന്ന വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരു ആക്ഷേപകന്റെ ആക്ഷേപവും ഭയന്നിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സദസ്സുകൾ മുഴുവനും വിജ്ഞാനത്തിന്റേതായിരുന്നു. ധാരാളം പണ്ഡിതന്മാരേയും ക്വാദിമാരേയും നേതാക്കളേയും അദ്ദേഹം വാർത്താടുത്തു. അനുഗ്രഹീതമായ ഒരു തൂലികയുടെ ഉടമയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അടിസ്ഥാന വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന ധാരാളം ഗ്രന്ഥങ്ങളും ലഘുരചനകളും അദ്ദേഹം അനന്തരമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. റിയാദിലെ ഇമാം യൂനിവേഴ്സിറ്റി ശൈഖ് ഖിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളും രചനകളും ഒമ്പതുവാളുകളിലായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുനാഥൻമാർ

ധാരാളം പണ്ഡിതന്മാരുടെ കീഴിൽ അദ്ദേഹം പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ചിലരുടെ നാമങ്ങൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു:

1. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവ് അബ്ദുൽ വഹ്ഹാബ് ബിന് സുലൈയ്മാൻ ﷺ
2. ബന്ധനയിലെ ഖാളിയായ ശൈഖ് ശിഹാബുദ്ദീൻ അൽമുസൂലി ﷺ
3. ബന്ധനയിലെ പണ്ഡിതനായ ശൈഖ് ഹസൻ അൽഇസ്ലാംബൂലി ﷺ
4. അൽഅഹ്സായിലെ ശഹീഹു പണ്ഡിതനായ അബ്ദുല്ല ബിൻ മുഹമ്മദ്

6. ശൈഖ് അബ്ദിൽ അസീസ് ഇബ്നുബാസ് ﷺ രചിച്ച *عبد الوهاب دعوته وسيرته* (പേജ്: 49)

- ബിൻ അബ്ബിൽ ലതീഫ്
- 5. ശെയ്ഖ് സൈനുദ്ദീൻ അൽമഗ്റബി
- 6. ശെയ്ഖ് ഹസൻ അത്തമീമി
- 7. ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ ഹയാത്ത് അസ്സിനി (മ: ഹി: 1163)^[7]
- 8. ബസ്വറയിലെ പണ്ഡിതനായ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് അൽമജ്മൂഇ
- 9. ശെയ്ഖ് യൂസൂഫ് ആൽ സെയ്ഫ്
- 10. ശെയ്ഖ് അബ്ദുല്ല ബിൻ ഇബ്രാഹീം ബിൻ സെയ്ഫ് ആൽ സെയ്ഫ് (മ: ഹി: 1140)^[8]

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാർ

അദ്ദേഹത്തിന് ധാരാളം ശിഷ്യന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അതിനു പുറമേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശയങ്ങളാൽ സ്വാധീനിക്കപ്പെട്ടവരുമുണ്ട്. ശിഷ്യന്മാരിൽ ചിലർ ഇവരാണ്:

- 1. സഉദ് ബിൻ അബ്ബിൽ അസീസ് ബിൻ മുഹമ്മദ് ബിൻ സഉദ്
- 2. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ ശെയ്ഖ് ഹുസൈൻ (മ: ഹി: 1224)
- 3. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ ശെയ്ഖ് അബ്ദുല്ല (മ: ഹി: 1245). ഈജിപ്തിൽ വെച്ചായിരുന്നു മരണമടഞ്ഞത്.
- 4. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ ശെയ്ഖ് അലി (മ: ഹി: 1245). ഈജിപ്തിൽ വെച്ചായിരുന്നു ഇദ്ദേഹത്തിന്റേയും മരണം.
- 5. ശെയ്ഖ് ഹമദ് ബിൻ നാസർ ബിൻ ഉദ്മാൻ ബിൻ ഉമർ (മ: ഹി: 1225).
- 6. ശെയ്ഖ് അബ്ദുൽ അസീസ് ബിൻ അബ്ദില്ല ബിൻ ഇബ്രാഹീം അൽ ഹുസൈനി അന്നാസരി അത്തമീമി (മ: ഹി: 1225)
- 7. ശെയ്ഖ് സഇദ് ബിൻ ഹജ്ജി (മ: ഹി: 1229).
- 8. ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ സുവെയ്ലി
- 9. ശെയ്ഖ് അബ്ദുറഹ്മാൻ ബിൻ ഖമീസ്

---

7. തഖ്ലീദിന്റെ വിഷയത്തിലും അതു പോലെ ബിദ്അത്തുകളുടെ കാര്യത്തിലും ശെയ്ഖ് ഹയാത്ത് അസ്സിനി ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ബിൽ വഹ്ഹാബ് യെ വളരെയധികം സ്വാധീനിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹാനവർകളുടെ പ്രമുഖ ശിഷ്യരിൽപ്പെട്ട മറ്റൊരു വ്യക്തിത്വമാണ് യെമനിലെ അറിയപ്പെട്ട പണ്ഡിതനായ അൽഅമീർ മുഹമ്മദ് ബിൻ ഇസ്മാഇൽ അസ്സൻആനി.

8. ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ബിൽ വഹ്ഹാബ് ക്ക് ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ രചനകളിലേക്കുള്ള കവാടം തുറന്ന് കൊടുത്തത് ഇദ്ദേഹമായിരുന്നു എന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. അത് പോലെ ഇന്ത്യയിൽ നിന്നുള്ള ഹദീസ് പണ്ഡിതനായ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ഹയാത്ത് അസ്സിനിയെ കുറിച്ചും അദ്ദേഹത്തിനെ അറിയിച്ചത് ശെയ്ഖ് അബ്ദുല്ല ബിൻ ഇബ്രാഹീമാണ് എന്ന് ചരിത്രകാരന്മാർ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

- 10. ശെയ്ഖ് അബ്ദുറഹ്മാൻ ബിൻ നാമി
- 11. ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ സുൽത്താൻ അൽഊസജി (മ: ഹി: 1229)

പണ്ഡിതന്മാരുടെ പ്രശംസ

1. അല്ലാമ മഹ്മൂദ് ശുക്രി ആലൂസി

ആലൂസി പറയുന്നു: “ചുരുക്കത്തിൽ അദ്ദേഹം (ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അബ്ദുൽ വഹ്ഹാബ്) നമ്മയെ ഉപദേശിക്കുകയും തിന്മയെ വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഉലാമക്കളിൽ ഒരാളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ജനങ്ങൾക്ക് നമസ്കാരത്തെയും അതിന്റെ നിയമങ്ങളെയും ദീനിന്റെ മറ്റ് റൂക്നുകളെ പഠിപ്പിക്കുകയും, ജമാഅത്തായി നമസ്കരിക്കുന്നതിന് അവരെ ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ജനങ്ങൾക്ക് വിവരമുണ്ടാക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം വളരെ ഊർജ്ജിതമായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു. ഇസ്ലാമിന്റെ أصول-കൾ, شروط-കൾ, നമസ്കാരത്തിന്റെ ഫക്ഹ-കൾ, ഹദീസ്-കൾ, ഹജ്ജ്-കൾ, സുന്നത്തുകൾ എന്നിങ്ങനെയുള്ള ദീനിന്റെ എല്ലാ ഫക്ഹ-കൾ പഠിക്കുന്നതിനും നാട്ടുകാരെല്ലാവരും ദിവസേന പള്ളികളിൽ സുബഹിന് ശേഷവും ഇശാക്ക് ശേഷവും അല്ലാഹുയുടെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളിലും ഇസ്ലാം സംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളിലും റസൂലിനെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളിലും റസൂൽ ഒന്നാമതായി പ്രബോധനം ചെയ്ത കലിമത്തുത്തൗഹീദിനെ സംബന്ധിച്ചും പ്രാർത്ഥന, ജനുബലി ചെയ്യുക, നേർച്ച, ഭയം, ഭക്തി എന്നിങ്ങനെ അല്ലാഹുയ്ക്കായി മാത്രമല്ലാതെ മറ്റാർക്കും ചെയ്യുവാൻ പാടില്ലാത്ത ഇബാദത്തുകളെ സംബന്ധിച്ചും സംഭാഷണങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനും അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചിരുന്നു. ഇതിന്റെയൊക്കെ ഫലമായി മതകാര്യത്തിൽ ശരിയായ ബോധം സിദ്ധിക്കാത്തവരായി നജ്ദിൽ യാതൊരാളും ശേഷിച്ചിരുന്നില്ല. ചില പ്രത്യേക ആളുകളൊഴിച്ച് മുഴുവൻ ആളുകളും മുഡൻമാരായിരുന്ന നജ്ദുകാർ ആസകലം ഇന്നുവരെയും മതബോധമുള്ളവരായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം ഈ സ്തുത്യർഹമായ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ട് ജനങ്ങൾക്ക് ഗുണം സിദ്ധിച്ചു.”^[9]

2. ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അഹ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ ഖാദർ അൽഹിഫ്ദി

മനോഹരമായ ഒരു കവിതയിലൂടെ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ്യെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദർവ്ശിനിയേയും പ്രശംസിച്ചുകൊണ്ട് ശെയ്ഖ് ഹിഫ്ദി കുറിച്ചിട്ടു വരികളാണ് താഴെ:

---

9. അല്ലാമ മഹ്മൂദ് ശുക്രി ആലൂസിയുടെ تاريخ نجد (പേജ്: 120), അവലംബം: വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവിയുടെ ضوء الضياع (പേജ്: 123,124).

- 1 الحمد حقاً مستحقاً أبداً   لله رب العالمين أبداً
- 2 مصلياً على الرسول الشارح   وآله وصحبه والتابعي
- 3 في البدء والختم وأما بعد   فهذه منظومة تعد

“സമസ്ത ലോകങ്ങളുടേയും സംരക്ഷകനായ അല്ലാഹുവിന്നു മാത്രമാകുന്നു സത്യസന്ധവും അർഹവുമായ സർവസ്തുതികളും. തിരു ദൂതരിലും നബി കുടുംബത്തിലും സ്വഹാബത്തിലും താബിഇരുങ്ങളിലും ആദ്യാന്ത്യം സ്വലാത്തിനായി തേടുന്നു. നിർണിതമായ ഏതാനും പദ്യ വരികളാകുന്നു ഇവ.” [10]

- 4 حركني لنظمتها الخير الذي   قد جاءنا في آخر العصر القذي
- 5 لما دعا داعي من المشارق   بأمر رب العالمين الخالق

“അല്ലാഹുയുടെ ആജ്ഞാനുസരണം കിഴക്ക് ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്ന് ആ മതപ്രബോധകൻ മതപ്രബോധനം ചെയ്തപ്പോൾ ആ കാലഘട്ടത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഞങ്ങൾക്ക് കിട്ടിയ വൃത്താന്തമാണ് ഈ കവിത നിർമ്മിക്കുവാൻ എന്നെ പ്രേരിപ്പിച്ചത്.”

- 6 ويبعث الله لنا مجدداً   من أرض نجد عالماً مجتهداً
- 7 شيخ الهدى محمد المحمدي   الحنبلي الأثري الأحمدي

“അഹ്മദ് ഇബ്നു ഹമ്പലിന്റെ മദ്ഹബിനെ പിന്തുടരുന്ന ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് എന്ന പേരോടുകൂടിയ സ്വതന്ത്രനായ[മുജ്തഹിതായ] ഒരു ആലിമിനെ നജ്ദ് ഭൂമിയിൽ നിന്ന് അല്ലാഹു മുജദ്ദിദായി നിയോഗിച്ചു.”

- 8 فقام والشرك الصريح قد سرى   بين الورى وقد طغى واعتكرا

“അദ്ദേഹം മതപ്രബോധനത്തിനായി ഒരുങ്ങുമ്പോൾ സ്പഷ്ടമായ ശിർക്ക് ജനങ്ങളുടെയിടയിൽ പരന്ന് പൊങ്ങിയിരുന്നു.”

- 9 لا يعرفون الدين والتهليلة   وطرق الإسلام والسبيلة
- 10 إلا أساميها وباقي الرسم   والأرض لا تخلو من أهل العلم
- 11 وكل حزب فله وليجة   يدعونه في الضيق للتفرجة
- 12 وملة الإسلام والأحكام   في غربة وأهلها أيتام

“ദീൻ, കലിമത്ത്, തൗഹീദ്, ഇസ്ലാം എന്നിങ്ങനെയുള്ള പേരുകളും ചില

10. ഈ വരികൾക്ക് വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി വിവർത്തനം നൽകിയിട്ടില്ല. SV Media & Publishing-ആകുന്നു ഇതിന്റെ വിവർത്തനം നിർവഹിച്ചത്.

ചടങ്ങുകളുമല്ലാതെ അവയെ സംബന്ധിച്ച് അവർക്ക് യാതൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. ഓരോ പുണ്യാത്മാക്കളെ തങ്ങളുടെ ആശ്രയമാക്കിവെച്ചുകൊണ്ട് സങ്കടനിവാരണത്തിന് അവരെ വിളിച്ച് പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്നു. ഇസ്‌ലാം ദീൻ ഒരു പരദേശിയുടെ നിലയിലും അതിനെ അനുസരിക്കുന്നവർ നിസ്സഹായികളുമായിരുന്നു. ഭൂമിയിൽ ഉലമാക്കൾ ഇല്ലാതെയായിപ്പോവുകയില്ല. ”

- 13   دعا إلى الله وبالتهليلة   يصرخ بين أظهر القبيلة
- 14   مستضعفا وما له من ناصر   ولا له مساعد موازر
- 15   في زلة وقلة وفي يده   مهفة تغنيه عن مهذه
- 16   كأنها ربح الصبا في الرعب   والحق يعلو بجنود العرب

“അദ്ദേഹം ബലഹീനനായും നിസ്സഹായനായും നിരാശ്രയനായും നിർധനനായും കയ്യിൽ വാളിന് പകരം കിഴക്കൻകാറ്റെന്നവണ്ണം ഭയം ജനിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ വഴിയോടുകൂടി ജനങ്ങളുടെയിടയിൽ കലിമത്തുത്തൗഹീദിനെ പ്രബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ട് അവരെ അല്ലാഹുയുടെ പാതയിലേക്ക് വിളിച്ചുതുടങ്ങി. സത്യം റബ്ബിന്റെ സൈന്യംകൊണ്ട് വിജയിക്കും!”

- 17   قد أذكرتني درة لعمر   وضرب موسى العصا بالحجر

“അദ്ദേഹത്തിന്റെ വഴി ഉമർ ഫാറൂഖിന്റെ വഴിയും; മൂസാ നബി തന്റെ വടികൊണ്ട് കല്ലിൽ അടിച്ച അടിയും എന്നെ സ്മരിപ്പിക്കുന്നു.”

- 18   ولم يزل يدعو إلى دين النبي   ليس إلى نفس دعا أو مذهب

“നബിയുടെ ദീനിലേക്ക് അദ്ദേഹം ജനങ്ങളെ വിളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. തന്നിലേക്കോ മറ്റു വല്ല മദ്ഹബിലേക്കോ അല്ല അദ്ദേഹം വിളിച്ചത്.”

- 19   يعلم الناس معاني أشهد   أن لا إله غير فرد يعبد

“ആരാധിക്കപ്പെടുവാൻ യോഗ്യനായി അല്ലാഹു അല്ലാതെ മറ്റു യാതൊരു ഇലാഹും ഇല്ലെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു എന്നുള്ള ശഹാദത്ത് കലിമയുടെ അർത്ഥത്തെ അദ്ദേഹം ജനങ്ങൾക്ക് പഠിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു.”

- 20   محمد نبيه وعبده   رسوله إليكم وقصده
- 21   أن تعبدوه وحده لا تشركوا   شيئا به والابتداع فاتركوا
- 22   ومن دعا دون الإله أحدا   أشرك بالله ولو محمدا
- 23   إن قلتهم نعبدهم للقربة   أو للشفاعاة فتلك الكذبة
- 24   فربنا يقول في كتابه   هذا هو الشرك بلا تشابه
- 26   هذه معاني دعوة الشيخ لمن   عاصره فاستكبروا عن السنن

فانقسم الناس فمنهم شارد 27
 محاصم محارب معاند

ما بين خفاش وبين جعل 28
 شأهت وجوه أهل هذا المثل

“മുഹമ്മദ് അവന്റെ നബിയും ദാസനും ഞങ്ങളുടെ അടുക്കലേക്ക് അവൻ അയച്ചിട്ടുള്ള ദൂതനാകുന്നു. ആ ദൂതനെ അവൻ അയച്ചിട്ടുള്ളതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം നിങ്ങൾ അവനെ മാത്രം ആരാധിക്കണമെന്നും അവനോട് യാതൊരുത്തരെയും പങ്ക് ചേർക്കരുതെന്നും ഉള്ളതാകുന്നു. ബിദ്അത്തുകളെ ഉപേക്ഷിക്കുവിൻ, ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിനോടല്ലാതെ മററാരോടെങ്കിലും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതായാൽ അത് മുഹമ്മദ് നബിയോടായിരുന്നാലും അവൻ അയാളെ അല്ലാഹുവിനോട് സമപ്പെടുത്തിയവനാകും. അവരെ ഞങ്ങൾ ആരാധിക്കുന്നത് അവർ ഞങ്ങളെ അല്ലാഹുവിനോട് അടുപ്പിച്ച് തരുന്നതിനാണ്. അല്ലെങ്കിൽ ശുപാർശ ചെയ്യുന്നതിനായിട്ടാണ് എന്ന് നിങ്ങൾ പറയുകയാണെങ്കിൽ അത് കളവാണ്. അത് തന്നെയാണ് ശിർക്കെന്ന് അല്ലാഹു അവന്റെ കിതാബിൽ പറയുന്നു. ഇതായിരുന്നു തന്റെ കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന ജനങ്ങളോട് ശെയ്ഖ് ചെയ്ത പ്രബോധനങ്ങൾ. അവർ ദുരഭിമാനം കൊണ്ട് നേർമാർഗത്തിൽ നിന്ന് മാറി പല സംഘങ്ങളായി പിരിഞ്ഞു. ചിലർ അദ്ദേഹത്തെ വെറുത്ത് ഓടിപോയി, ചിലർ ശത്രുക്കളായി തിരിഞ്ഞു, ചിലർ യുദ്ധത്തിനായി ഒരുങ്ങി, ചിലർ മാത്സര്യബുദ്ധിയോടുകൂടി പെരുമാറി. ഇവർ നരിച്ചീറുകളെപ്പോലെ വെളിച്ചം കാണുവാൻ കഴിയാത്തവരും വണ്ടുകളെപ്പോലെ സുഗന്ധത്തെ ഇഷ്ടപ്പെടാത്തവരുമായിരുന്നു. ഇവരെല്ലാവരും പരാജിതരുമായി.”

وبعدما استجيب لله فمن 29
 جادل في الله تردى وافتتن

ومن أجاز داعي الله ملك 30
 ومن تولى معرضاً فقد هلك

[“അല്ലാഹുവിന് ഉത്തരമേകിയതിൽ പിന്നെ വല്ലവനും അല്ലാഹുവിന്റെ വിഷയത്തിൽ കുതർക്കം നടത്തിയാൽ അവൻ തുലഞ്ഞു; അവൻ കുഴപ്പത്തിലകപ്പെട്ടു. പ്രവാചകന് ഉത്തരമേകിയവൻ ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചു, മുഖം തിരിച്ചവനോ നാശഗർത്തത്തിൽ ആപതിച്ചു.”]^[11]

والتسابقون الأولون السادة 31
 آل السعود الكبراء القادة

هم الغيوث والليوث والشنف 32
 ونصرة الإسلام والشم الأنف

“മുസ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ഷണം കൈക്കൊണ്ടത് മഹാനാരായ സുഊദ്

11. ഈ വരികൾക്ക് വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി വിവർത്തനം നൽകിയിട്ടില്ല. SV Media & Publishing-ആകുന്നു ഇതിന്റെ വിവർത്തനം നിർവഹിച്ചത്.

വംശക്കാരായിരുന്നു. അവർ മഴപോലെ രാജ്യക്ഷേമ തൽപരരും സിംഹത്തെ പോലെ വീരവക്രകളും ഇസ്‌ലാമിന്റെ സഹായികളും ശ്രേഷ്ഠന്മാരുമാകുന്നു.”^[12]

3. ഇമാം അമീർ മുഹമ്മദ് ബിൻ ഇസ്‌മാഇൽ അസ്സൻആനി

സൻആയിലേയും സബീദിലേയും ഉലമാക്കളുടെയും ഉസ്‌താദന്മാരുടെയും ഉസ്‌താദും الجامع الصغير-ന്റെ വ്യാഖ്യാതാവുമായ ഇമാം അമീർ മുഹമ്മദ് ബിൻ ഇസ്‌മാഇൽ അസ്സൻആനി രചിച്ചിട്ടുള്ള قصيدة (ഖണ്ഡകാവ്യം) താഴെ ചേർക്കുന്നു.

سلام على نجد ومن حل في نجد   وإن كان تسليبي على البعد لا يجد
“ദൂരെയിരുന്നുകൊണ്ട് സലാം പറയുന്നത് മതിയാകുന്നതല്ലെങ്കിലും നജ്ദിനും നജ്ദിൽ വസിക്കുന്ന ആൾക്കും സലാമുണ്ടാകട്ടെ”^[13]

ഖസീദയിലെ മറ്റ് ചില വരികൾ:

فسي وأسأل عن عالم حل سوحها   به يهتدي من ضل عن منهج الرشد
محمد الهادي لسنة أحمد   فيا حبذا الهادي وبأحبذا المهدي

“നിൽക്കൂ, നേർവഴിയിൽ നിന്ന് പിഴച്ചവർ ശരിയായ വഴിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിന് കാരണമുതനായി ആ സ്ഥലത്ത് വസിക്കുന്ന പണ്ഡിതനെ - അതായത് അഹ്മദ് (മുഹമ്മദ്) നബിയുടെ സുന്നത്തിലേക്ക് ജനങ്ങളെ വഴികാണിക്കുന്ന ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദിനെക്കുറിച്ചന്വേഷിക്കുക, ആ വഴി കാണിക്കുന്ന ആളും അദ്ദേഹത്താൽ വഴി കാണിക്കപ്പെടുന്നവരും എത്രയോ ശ്ലാഘനീയന്മാർ!”

لقد سرنى ما جاءني من طريقة   وكنت أرى هذي الطريقة لي وحدي
“അദ്ദേഹത്തിന്റെ രീതിയെക്കുറിച്ച് എനിക്ക് കിട്ടിയ വർത്തമാനം എന്നെ സന്തോഷഭരിതനാക്കുന്നു. ഈ രീതിയിൽ ഞാൻ മാത്രമേ ഉള്ളൂ എന്നായിരുന്നു ഞാൻ ധരിച്ചത്.”^[14]

4. ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് റഷീദ് റിളാ

ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് റഷീദ് റിളാ തന്റെ الوهايين والحجاز എന്ന പ്രബന്ധത്തിന്റെ

12. അല്ലാമ സുലൈയ്മാൻ അസ്സഹാൻ യുടെ الضياء الشارق في رد شبهات الماذق المارق (പേജ്: 40,41). അവലംബം: വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി യുടെ ضوء الصباح (പേജ്: 125 - 128).

13. നജ്ദിലേക്കുള്ള ഒരു യാത്രക്കാരിയോടായി കവി പറയുന്ന വാക്കുകളാണിവ.

14. അമീർ മുഹമ്മദ് ബിൻ ഇസ്‌മാഇൽ അസ്സൻആനി രചിച്ചിട്ടുള്ള سلام على نجد ومن حل في نجد എന്ന കൃതിയിലെ തെരഞ്ഞെടുത്ത വരികൾ. അവലംബം: വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി യുടെ ضوء الصباح (പേജ്: 121).

മുഖവുരയിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:

“ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അബ്ദുൽ വഹാബ്¹⁵ ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ രീതിയിൽ, ജനങ്ങളെ അവരുടെ ഇടയിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചിരുന്ന ശിർക്കിലും ബിദ്അത്തുകളിലും നിന്ന് പിന്തിരിപ്പിച്ച് തൗഹീദിന്റെയും സുന്നത്തിന്റെയും പാതയിലേക്ക് നയിച്ച് നജ്ദ് സംസ്ഥാനത്തിലെ ഇസ്ലാം ദീനിനെ നവീകരിച്ചിട്ടുള്ള ആളാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിശ്രമത്തിന് ശീഘ്രമായ വിജയം സിദ്ധിച്ചത് ആലു സുഊദ് (സുഊദ് കൂടും ബം) അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കുകയും ശത്രുക്കളുടെ ഉപദ്രവങ്ങളിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ്. ആലു സുഊദ് നജ്ദിലെ മറ്റ് അമീറന്മാരെയും ശെയ്ഖന്മാരെയേക്കാൾ പ്രബലമായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ അല്ലാഹുയുടെ ദീനിനെ സഹായിക്കുവാൻ അല്ലാഹു അവരെ അനുഗ്രഹിച്ചു.”^[15]

5. ശെയ്ഖ് ഹുസൈൻ ബിനു ഗന്നാം

മാലികീ പണ്ഡിതനും, അറിയപ്പെട്ട കവിയും, നജ്ദിന്റെ ചരിത്രകാരനുമായ ശെയ്ഖ് ഹുസൈൻ ബിനു ഗന്നാം¹⁶ അദ്ദേഹത്തിന്റെ روضة الأفكار والأفهام، مآلات حال الإمام എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നു:

“അദ്ദേഹം ജനങ്ങൾ അവശ്യം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങളെ അവർക്ക് പഠിപ്പിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ഊർജ്ജിതമായി പരിശ്രമിക്കുകയും സകലർക്കും ഒന്നുപോലെ സദുപദേശം ചെയ്യുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഇസ്ലാമതനിയമങ്ങളെ പ്രചരിപ്പിച്ചു റസൂലിന്റെ സുന്നത്തിനെ നടപ്പാക്കി. പാപകർമ്മങ്ങളെ ജനങ്ങൾക്ക് വിവരിച്ച് മനസ്സിലാക്കി കൊടുത്തു. ജനഹൃദയങ്ങളെ മുടിയിരുന്ന ശിർക്കിന്റെ കുറകളെ നീക്കി, സംശയങ്ങളെയും തെറ്റിദ്ധാരണകളെയും അകറ്റി. അവർ കൈകൊണ്ടിരുന്ന നടപടികളെ മേലും അവർ വച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നതായാൽ അല്ലാഹുയുടെ ശിക്ഷ അവരുടെ മേൽ പതിക്കുമെന്ന് അവരെ ഭയപ്പെടുത്തി. തനിക്ക് മുമ്പ് ഉലമാക്കൾ ചെയ്തത് പോലെ അദ്ദേഹം, സത്യത്തെ മറച്ച് വയ്ക്കുന്നവരെ അവനും[അല്ലാഹുവും] അവന്റെ മലക്കുകളും ജനങ്ങളും لعن ചെയ്യുമെന്ന്[ശപിക്കുമെന്ന്] ചൂർആൻ കഠിനമായി ഭയപ്പെടുത്തി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായ ശിക്ഷക്ക് അർഹനായി തീരരുതെന്നുള്ള ഭയത്താൽ, സത്യത്തെ തുറന്ന് പറഞ്ഞ് തന്റെ കടമയെ നിറവേറ്റി.

നജ്ദുകാരും അവരെപ്പോലെ തന്നെ ശെയ്ഖിന്റെ ഉപദേശങ്ങളെ കൈകൊണ്ട അറബിജസീറയിലെ മറ്റു ജനങ്ങളും, വളരെ അജ്ഞൻമാരും, പിഴച്ച നടപടിക്കാരും, ദരിദ്രന്മാരുമായിരുന്നു എന്നുള്ളത് അവരുടെ സ്ഥിതി

15. റശീദ് റിളായുടെ الوهابيون والحجاز (പേജ്: 6). അവലംബം: വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മാലഖിയുടെ ضوء الصباح (പേജ്: 139).

കളെ ശരിയായി അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുള്ള സകലർക്കും അറിയാവുന്നതാണ്. അവർ ദീൻ കാര്യത്തിൽ ജാഹിലിയ്യാ കാലഘട്ടത്തിലുള്ളവരുടെ നിലയിലായിരുന്നു. അവർ സ്വാലിഹീങ്ങളെ വിളിച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും, ചില വൃക്ഷങ്ങൾക്കും കല്ലുകൾക്കും എന്തോ ചില ശക്തികളുള്ളതായി വിശ്വസിക്കുകയും, ഔലിയാക്കളുടെ ഖബറുകൾക്ക് പ്രദക്ഷിണംവയ്ക്കുകയും ഇവയിൽ നിന്നൊക്കെ അനുഗ്രഹത്തെയും സഹായത്തെയും ആശിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇത്തിഹാദിയാക്കളുടെയും^[16] ഹലൂലിയാക്കളുടെയും^[17] കുഹ്റും ചില സൂഫിയാക്കളുടെ പിഴച്ച സിദ്ധാന്തങ്ങളും അവരുടെയിടയിൽ കൂടികൊള്ളുകയും അവയെ അവർ ഈമാനിന്റെ ശാഖകളായും റസൂലിന്റെ നടപടികളായും വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. നമസ്കാരമില്ലായ്മ, സകാത്ത് കൊടുക്കാതെ, മദ്യപാനം ഇവയൊക്കെ അവരുടെ ഇടയിൽ സാധാരണയായിരുന്നു. അല്ലാഹു ﷻ ശെയ്ഖിന്റെ പ്രബോധനം കൊണ്ട്, ശിർക്കിയായിട്ടുള്ള നടപടികളെയൊക്കെ നശിപ്പിച്ചു. കുഹ്റിന്റെ എടുപ്പുകളെയല്ലാം ഇടിച്ച് പൊടിച്ചു....”^[18]

ഇന്ത്യയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാധീനം

ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ ദഅ്വത്തിന്റെ സ്വാധീനത്താൽ പല ഇന്ത്യൻ പണ്ഡിതന്മാരും ജനങ്ങളെ പരിശുദ്ധതൗഹീദിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചിരുന്നു.^[19] ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ശെയ്ഖ്

---

16. രണ്ട് വസ്തുക്കൾ അലിഞ്ഞ് ചേർന്ന് ഒന്നാകുന്നതിനാണ് دالّجّ എന്ന് പറയുന്നത്. ഈ പ്രക്രിയയിലൂടെ ഒരു വസ്തു മാത്രമാണ് അവശേഷിക്കുക. സൃഷ്ടികൾ ദൈവിക സത്തയിൽ അലിഞ്ഞ് ചേരുന്നതിനാണ് സൂഫികളും മറ്റ് അദ്വൈത സൈദ്ധാന്തികരും دالّجّ എന്നും وحدة الوجود എന്നും പറയുന്നത്. ഇത് ഇസ്ലാം ദീനിൽ നിന്ന് പുറത്ത് പോകുന്ന കുഹ്റിന്റെ വിശ്വാസമാണ്.

17. സൃഷ്ടിയും സ്രഷ്ടാവും രണ്ട് വ്യത്യസ്ത അസ്തിത്വമാണ് എന്ന് അംഗീകരിക്കുന്നതോടൊപ്പം സ്രഷ്ടാവിന്റെ അവതാരമായി ചില സൃഷ്ടികളെ ഇവർ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നു. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈസാ നബി ﷺയെ ചില ക്രിസ്ത്യാനികൾ ദൈവിക അവതാരമായി ഗണിക്കുന്നു. അതുപോലെ റാഫിളി ശിയാക്കളിലെ നൂസൈരികൾ അലി ബീൻ അബീ താലിബ് ﷺയെ ദൈവിക അവതാരമായി ഗണിക്കുന്നു. ഇത് دالّجّ-നെക്കാൾ കടുപ്പം കുറഞ്ഞ കുഹ്റാണെങ്കിലും ഈ വിശ്വാസം (الجلل) ഇസ്ലാം ദീനിൽ നിന്ന് പുറത്ത് പോകുന്ന കുഹ്റാണെന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല. കൂടുതൽ അറിയാൻ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബീൻ ഇബ്രാഹീം അൽ-ഹമദ് حفظه اللهയുടെ مصطلحات في كتب العقائد എന്ന കൃതിയിലെ പേജ്: 40-47 നോക്കുക.

18. ശെയ്ഖ് ഹുസൈൻ ബിനു ഗന്നാമയുടെ روضة الأفكار والأفهام، متراد حال الإمام. അവലംബം: വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവിയുടെ ضوء الصباح എന്ന കൃതിയിൽ (പേജ്: 117-119).

19. SV Media & Publishing പുറത്തിറക്കിയ അൽഅഖീദത്തുൽ വാസിതിയ്യയുടെ ഒന്നാം പതിപ്പ്, പേജ് 31 - 34 കാണുക.

മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ബിൽ വഹ്ഹാബ്യുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ വേണ്ടത്ര പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ശൈഖിന്റെ ദഅ്വത്തിൽ ഉൾക്കൊണ്ട നജ്ദിലെ പല പണ്ഡിതരും ഇസ്ലാമിക വിജ്ഞാനം തേടി ഇന്ത്യയിൽ വന്നിരുന്നു. ഇവർ ശൈഖിന്റെ ദഅ്വത്തിനെ കുറിച്ചും ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന അടിസ്ഥാനരഹിത വാദങ്ങളുടെ സത്യാവസ്ഥയെ കുറിച്ചും അന്നത്തെ പണ്ഡിതരെ ധരിപ്പിച്ചു. അവരിൽ പ്രമുഖനാണ് ശൈഖ് സഅദ് ബിൻ ഹമദ് ബിൻ അതീഖ് (മരണം ഹി:1349)^[20].

1317-ൽ പഞ്ചാബ് പ്രവിശ്യയിലെ അമൃതസറിൽ നിന്ന് ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ബിൽ വഹ്ഹാബ്യുടെ കിതാബുത്തൗഹീദിന്റെ شرح (വിവരണം) പൂർണ്ണമായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു.

ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പേര്: فتح الله الحميد المجيد في شرح كتاب التوحيد

ഇതിന്റെ വിവരണം നിർവഹിച്ചത് ശൈഖ് ഹാമിദ് ബിൻ മുഹമ്മദ് ബിൻ ഹസൻ ബിൻ മുഹ്സിൻ യാണ്. കിതാബുത്തൗഹീദിന്റെ വിവരണങ്ങളിൽ സമ്പൂർണ്ണമായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട ആദ്യത്തെ വ്യാഖ്യാനമാണിതെന്ന് ഇതിന്റെ പുതിയ പതിപ്പിന്റെ ആമുഖത്തിൽ ശൈഖ് ബകർ അബൂ സെയ്ദ് പറയുന്നുണ്ട്. ഈ വിവരണം നിർവഹിച്ച പണ്ഡിതൻ ഇന്നത്തെ യു.എ.ഇയിലെ ഷാർജ സഭദേശിയാണ് എന്ന് ശൈഖ് ബകർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ

20. നജ്ദിൽ നിന്ന് തൗഹീദിന്റെ ബാലപാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട പണ്ഡിതനായിരുന്നു ഇദ്ദേഹം. ഇന്ത്യയിലെ അഹ്മദാബാദ് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്ഥാപകരായി അറിയപ്പെടുന്ന അല്ലാമ നദീർ ഹുസൈൻ അദ്ദേഹിഖ്, ശൈഖ് ഹുസൈൻ ബിൻ മുഹ്സിൻ അൽഅൻസാരി*, നവാബ് സിദ്ദീഖ് ഹസ്സൻ ഖാൻ അൽഖനുജി എന്നിവരുടെ കീഴിൽ മൂന്ന് വർഷം (ഹി:1301-1304) പഠിച്ചു. ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ബിൽ വഹ്ഹാബ്യുടെ ദഅ്വത്തിന്റെ കാതലായ ചില വിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് അദ്ദേഹത്തോട് ഇന്ത്യയിലെ പണ്ഡിതർ വിശദീകരണം ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ മഹാനവർകൾ(ഹി:1302-ൽ) രചിച്ച ഗ്രന്ഥമാണ് عفة الطائفة السجدة في توحيد الألهية. അദ്ദേഹം ആദരവോടെ എന്നും സ്മരിച്ചിരുന്ന പണ്ഡിതനായിരുന്നു അല്ലാമ നദീർ ഹുസൈൻ. വിവിധ വിജ്ഞാന മേഖലയിൽ മഹാനവർകൾക്ക്, അല്ലാമ നദീർ ഹുസൈൻ, നവാബ് സിദ്ദീഖ് ഹസ്സൻ ഖാൻ അൽഖനുജി, അല്ലാമ ബഷീർ സുഹ്സവാനി, എന്നിവരുടെ ഇജാസ ലഭിച്ചിരുന്നു. സൗദി അറേബ്യയിലെ മുൻ മുഹ്തിമാരായ ശൈഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ ഇബ്രാഹീം ആലൂ ശൈഖ്, ശൈഖ് അബ്ബിൽ അസീസ് ബിൻ ബാസ് എന്നിവർ മഹാനവർകളുടെ ശിഷ്യരാണ്.

* (ഇദ്ദേഹം യമനിൽ നിന്നുള്ള പണ്ഡിതനായിരുന്നു. നവാബ് സിദ്ദീഖ് ഹസ്സൻ ഖാൻയുടെ ഗുരുനന്ദനും, ഭോപ്പൽ എന്ന രാജ്യത്തെ ഖാലിയുമായിരുന്നു. മഹാനവർകളെ ഭോപ്പലിലെ ഭരണാധികാരി ഖാലിയുടെ ജോലിക്കായി യമനിൽ നിന്ന് ക്ഷണിച്ച് കൊണ്ടുവന്നതായിരുന്നു.)

അദ്ദേഹത്തെ കുറിച്ചുള്ള കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ അജ്ഞാതമാണ്.^[21]

നവാബ് സിദ്ദീഖ് ഹസ്സൻ ഖാൻ അൽഖനുജിയുടെ കാലഘട്ടത്തിൽ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ബിൽ വഹ്ഹാബിയുടെ ദർശനത്തിനെ പ്രോത്സാഹിച്ചവരെ അന്നത്തെ സുഫികളും, ബിദ്അത്തിന്റെ കക്ഷികളും എതിർത്തിരുന്നു. അവർ ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തിനെതിരെയുള്ള വക്താവായി ചിത്രീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഈ ഒരു പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ബിൽ വഹ്ഹാബിയെ കുറിച്ച് നവാബ് സിദ്ദീഖ് ഹസ്സൻ ഖാൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞത്:

وبعض الناس يزعم أنه يعتقد اعتقادَ الخوارج، وما أظن أن ذلك صحيح. فإن صاحبَ نجد وجميعة أتباعه يعملون بما يعلمون من محمد بن عبد الوهاب، وكان حنبلياً، ثم طلب الحديث بالمدينة المشرفة، فعاد إلى نجد، وصار يعمل باجتهادات جماعة من متأخري الحنابلة؛ كابن تيمية، وابن القيم، وأضرابهما، وهم من أشد الناس على معتقدي الأموات، وقد رأيت كتاباً من صاحب نجد الذي هو الآن صاحب تلك الجهات، أجاب به على بعض أهل العلم، وقد كاتبه وسأله بيان ما يعتقد.

فأريت جوابه مشتملاً على اعتقاد حسن موافق الكتاب والسنة، والله أعلم بحقيقة الحال، وأما أهل مكة، فصاروا يكفرونه، ويطلقون عليه اسم: الكافر.

“അദ്ദേഹം(നജ്ദിന്റെ ഭരണാധികാരി) ഖവ്വരിജുകളുടെ വിശ്വാസം വെച്ചുപുലർത്തുന്നു എന്ന് ജനങ്ങളിൽ ചിലർ ജൽപിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ ജൽപനം ശരിയാണെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. കാരണം നജ്ദിന്റെ ഭരണാധികാരിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഴുവൻ അനുയായികളും മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അബ്ബിൽ വഹ്ഹാബിയിൽനിന്ന് മനസ്സിലാക്കിയതനുസരിച്ചാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ശെയ്ഖ് ഖാൻ ഹബലി മദ്ഹബുകാരനായിരുന്നു. പിന്നീട് വിശുദ്ധ മദീനയിൽ വെച്ച് ഹദീഥ് പഠിച്ചു. അനന്തരം നജ്ദിലേക്ക് മടങ്ങുകയും ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ, ഇബ്നുൽകയ്യിം പോലുള്ള പിൻകാല ഹബലി കർമ്മശാസ്ത്ര പണ്ഡിതരുടെ ഗവേഷണമനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചു.

---

21. ശെയ്ഖ് ഹാമിദ് ബിൻ മുഹമ്മദ് ബിൻ ഹസൻ ബിൻ മുഹ്സിൻയുടെ *فتح الله الحميد المجيد* നോക്കുക. ഇദ്ദേഹം രചിച്ച ഈ ഗ്രന്ഥം ഇന്ത്യയിൽ നിന്നാണ് ആദ്യമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് എന്നത് അറിയപ്പെട്ട കാര്യമാണ്. അല്ലാമ നദീർ ഹുസെയ്ൻ അദ്ദഹ്ലഖിയ്യ, അല്ലാമ ബഷീർ സുഹ്സുവാനിയ്യ, എന്നിവർ ഈ കൃതി പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ട്.

മരിച്ച് മൺമറഞ്ഞവരിൽ വിശ്വാസം വെച്ചുപുലർത്തുന്നവർക്കെതിരിൽ കടുത്ത നിലപാടുകാരാണവർ. ഈ ഭാഗങ്ങളുടെ ഭരണാധികാരിയായ നജ്ദുകാരനിൽ നിന്ന് ഒരു ഗ്രന്ഥം ഞാൻ കാണുകയുണ്ടായി. തന്റെ വിശ്വാസത്തെ കുറിച്ചുള്ള വിവരണം ആവശ്യപ്പെടുകയും എഴുത്തുകൂത്ത് നടത്തുകയും ചെയ്ത ചില പണ്ഡിതന്മാർക്ക് ആ ഗ്രന്ഥം കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം മറുപടി നൽകിയത്. വിശുദ്ധ കുർആനിലും തിരുസുന്നത്തിനും യോജിച്ച ഉത്തമമായ വിശ്വാസം ഉൾക്കൊണ്ട മറുപടിയായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടിയെ ഞാൻ കാണുകയുണ്ടായി. നിജസ്ഥിതി അല്ലാഹുവിനറിയാം. എന്നാൽ മക്കാ നിവാസികൾ അദ്ദേഹത്തെ കാഫിറാക്കുകയും കാഫിർ എന്ന് അദ്ദേഹത്തെ വിളിക്കുകയുമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.”^[22]

നവാബ് സിദ്ദീഖ് ഹസ്സൻ ഖാൻ رحمتهയുടെ പണ്ഡിതസഭയിലെ പ്രമുഖനായ അല്ലാമ മുഹമ്മദ് ബഷീർ സുഹ്റസുവാനി رحمته ഹജ്ജിനു പോയ സന്ദർഭത്തിൽ മക്കയിലെ തൗഹീദി ആദർശത്തിന്റെ വിരോധിയായ സെയ്നി ദഹ്ലാനുമായി തൗഹീദിന്റെ വിഷയത്തിൽ സംവദിക്കുകയും തെളിവുകൾ സമർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് ഇന്ത്യയിലേക്ക് മടങ്ങിയതിനു ശേഷം *صيانة الإنسان عن وسوسة الشيطان* എന്ന ഗ്രന്ഥം രചിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം സ്വന്തം പേരിലല്ല ഈ കൃതി അന്ന് പുറത്തിറക്കിയത്.^[23] ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് رحمته മുന്നോട്ടുവെച്ച തൗഹീദി പ്രബോധനത്തെ അംഗീകരിക്കുകയും ശെയ്ഖിന്റെ ദർശനത്തിനെ പിന്തുണക്കുകയുമാണ് പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിൽ അദ്ദേഹം ചെയ്തത്.

ശെയ്ഖിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കുള്ള പ്രചാരത്തേക്കാളുപരി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദർശനത്ത് മുന്നോട്ടുവെച്ച തൗഹീദും, ഇസ്ലാമിക അധ്യാപനങ്ങളും ഇന്ത്യയിലെ മറ്റ് മുസ്ലിം പണ്ഡിതർപോലും സ്വാഗതം ചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനെതിരെയുള്ള ആക്ഷേപങ്ങളുടെ സത്യാവസ്ഥ അവർ തുറന്ന് കാട്ടിയിരുന്നു. അവരിൽ പ്രമുഖരാണ് മൗലാന സയ്യിദ് സുലൈഖ് മാൻ നദ്വി, മൗലാന മസ്തൂർ ആലം നദ്വി, മൗലാന മുഹമ്മദ് മൻസൂർ അന്നുഅ്മാനി, മൗലാന ഹുസൈൻ അഹ്മദ് മദനി, മൗലാന റശീദ് അഹ്മദ് ഗംഗോഹരി,

---

22. നവാബ് സിദ്ദീഖ് ഹസ്സൻ ഖാൻ അൽഖനുജി رحمتهയുടെ *التاج المكل من جواهر مآثر الطراز الآخر والأول* പേജ്:326 നോക്കുക.

23. അന്നത്തെ പ്രത്യേക സഹചര്യം കണക്കിലെടുത്താണോ മഹാനവർകൾ ഈ കൃതി അല്ലാമ അബ്ദുല്ല ബിൻ അബ്ദുറഹ്മാൻ ബിൻ അബ്ദുറഹീം അസ്സിന്ദിയുടെ പേരിൽ പുറത്തിറക്കിയത്. *صيانة الإنسان عن وسوسة الشيطان* എന്ന കൃതിയുടെ മുഖവുരയിൽ ശെയ്ഖ് റശീദ് റിദ്വിയുടെ വാക്കുകൾ നോക്കുക. പേജ്: 14.

മൗലാന ഖലീൽ അഹ്മദ് സഹ്റാൻപൂരി എന്നിവർ.^[24]

വിമർശകർ

സത്യദീനിന്റെ പ്രബോധനത്തിലേർപ്പെട്ട വ്യക്തിയായതിനാൽ തന്നെ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് ക്ലാസ് ധാരാളം വിമർശകരുണ്ടായിരുന്നു. അവരെ ചുരുങ്ങിയ പക്ഷം മൂന്നായി തരം തിരിക്കാം.

1. ആദർശ വിരോധികൾ

ഇസ്ലാമിന് അന്യമായ ആദർശങ്ങളും ആചാരങ്ങളും വെച്ചുപുലർത്തിയിരുന്നവരായിരുന്നു ഇവർ. തൗഹീദിന് വിരുദ്ധമായ ശിർക്കിന്റേയും, സുന്നത്തിന് വിരുദ്ധമായ ബിദ്അത്തിന്റേയും വക്താക്കളായിരുന്നു ഇക്കൂട്ടർ. ശെയ്ഖിന്റെ കാലത്തും അത് പോലെ തുടർന്നുള്ള കാലഘട്ടങ്ങളിലും ഇവർ ഇസ്ലാമിക വിരുദ്ധമായ പല ആശയങ്ങളും മുന്നോട്ട് വെച്ചു. ഇവക്കെല്ലാം അക്കാലഘട്ടത്തിലെ അഹ്ലുസുന്നയുടെ പണ്ഡിതർ പ്രമാണബദ്ധമായ മറുപടി നൽകുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ദാവൂദ് ബിൻ സുലയ്മാൻ ബിൻ ജർജീസ് അൽബഗ്ദാദി(മ: ഹി:1299), മക്കയിലെ ശാഫിഇകളുടെ മുഹ്തിയായ അഹ്മദ് ബിൻ സെയ്നി ദഹ്ലാൻ (മ: ഹി:1304), യൂസൂഫ് നബഹാനി (മ: ഹി:1350), ഹൂസെയ്ൻ ഹിൽമി ഹുശീഖ് (മ: ഹി:1422) എന്നിവർ അവരിൽ ചിലരാണ്.

2. രാഷ്ട്രീയ വിരോധികൾ

രാഷ്ട്രീയമായ മുന്നേറ്റത്തെ ഭയന്നുകൊണ്ട് ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യവും അത് പോലെ തുർക്കിയിലെ ഉദ്മാനിയ്യ ഖിലാഫത്തിന്റെ വക്താക്കളും ശെയ്ഖിന്റെ ദഅ്വത്തിനെ എതിർത്തു. അതിനാൽ തന്നെ ഉദ്മാനിയ്യ ഖിലാഫത്തിന്റെ ഭരണാധികാരികൾ അദ്ദേഹത്തിനെതിരെ മുസ്ലിം സാമാന്യ ജനത്തെ ഇളക്കിവിടുവാനായി പല തന്ത്രങ്ങളും പയറ്റിയിരുന്നു.

ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യശക്തികളാകട്ടെ, നവാബ് സിദ്ദീഖ് ഹസ്സൻ ഖാൻ പോലെയുള്ള ഇന്ത്യയിലെ അഹ്ലുസുന്നയുടെ പണ്ഡിതരെ വഹ്ഹാബികൾ എന്നാരോപിച്ച് അവരുടെ പ്രബോധനത്തെ എതിർത്തു. ഇക്കാരണത്താൽ അപരനാമങ്ങളുപയോഗിച്ചാണ് അക്കാലഘട്ടത്തിലെ പല പ്രമുഖ പണ്ഡിതരും ശെയ്ഖിന്റെ ദഅ്വത്തിനെ പിന്തുണച്ചെഴുതിയിരുന്നത്.

3. ആദർശ-രാഷ്ട്രീയ വിരോധികൾ

രാഷ്ട്രീയ ആധിപത്യവും ആദർശ വിരോധവും സമന്വയിപ്പിച്ച് ശെയ്ഖിന്റെ പ്രബോധനത്തിനെതിരിൽ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചവരാണ് ഓറിയന്റലിസ്റ്റുകൾ.

24. ദഅ്വ ബുക്സ് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഈ. യൂസൂഫ് സാഹിബ് നദ്വിയുടെ “നവോത്ഥാന ചരിത്രത്തിലെ വഹ്ഹാബി സാന്നിദ്ധ്യം” എന്ന പുസ്തകം പേജ്: 131 - 147 നോക്കുക.

ഡെന്മാർക്കിലെ രാജാവിന്റെ ആജ്ഞാപ്രകാരം അറേബ്യയിലൂടെ (ക്രി. വ 1760-കളിൽ) സഞ്ചരിച്ച വ്യക്തിത്വമാണ് കാർസ്റ്റൻ ന്യൂബർ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാണ് Travels through Arabia and other countries in the East. ശെയ്ഖിന്റെ ദർവശത്തിനെ കുറിച്ച് യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങൾക്ക് ആദ്യമായി വിവരണം നൽകിയത് ഇദ്ദേഹമാണ്. പിൽകാലക്കാരായ പല ഓറിയന്റലിസ്റ്റ് എഴുത്തുകാർക്കും അവലംബം ഈ രചനയായിരുന്നു. സൂക്ഷ്മ പരിശോധനകളോ ഗവേഷണങ്ങളോ പ്രയോജനപ്പെടുത്താതെ കേവലം കേട്ടുകേൾവി മാത്രം അവലംബമാക്കി എഴുതപ്പെട്ടതായിരുന്നു അത്. അതിനാൽ തന്നെ ശെയ്ഖിന്റെ ദർവശത്തിനെ കുറിച്ച് പല തെറ്റായ ധാരണകളും ഈ കൃതിയിൽ അദ്ദേഹം കുറിച്ചിട്ടു. അതിൽപ്പെട്ട ഒന്നിന് വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ضوء الصباح എന്ന കൃതിയിലൂടെ മറുപടി നൽകുന്നുണ്ട്. അതിപ്രകാരമാണ് :

“ഡെന്മാർക്കുകാരനായ ന്യൂബർ എന്ന സഞ്ചാരി എഴുതിയിട്ടുള്ള ഒരു പുസ്തകത്തിൽ അറേബ്യയിൽ മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദുൽ വഹ്ഹാബ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ‘ഒരു പുതിയ മതം’ പ്രചരിച്ച് വരുന്നു എന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനെ സംബന്ധിച്ച് അല്ലാമ സുലൈമാൻ നദ്വി 1925 ജനുവരിയിലെ മആരിഫിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിന്റെ സംഗ്രഹമാണിത്.

“ഈ കൂട്ടരുടെ പ്രബോധനം പുതിയ ഒന്നല്ല. അവർ ഗ്രീക്കുകാരുടെയും പേർഷ്യക്കാരുടെയും തത്ത്വജ്ഞാനങ്ങളുടെ സങ്കലന ഹേതുവായി ഇസ്ലാമിന്റെ മൂലതത്വങ്ങൾക്കും വിശ്വാസങ്ങൾക്കും സംഭവിച്ച കളങ്കത്തെ മാറ്റി അവയെ വീണ്ടും പൂർവരൂപത്തിൽ പ്രകാശിപ്പിക്കുകയും അല്ലാഹുയുടെ തൗഹീദിനെ പ്രചരിപ്പിക്കുകയുമാണ് ചെയ്യുന്നത്.”

ന്യൂബർ ഇതൊരു പുതിയമതമാണെന്നും ഇതിന്റെ സ്ഥാപകൻ ഒരു പുതിയ ദീർഘദർശിയാണെന്നും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് അബദ്ധമാകുന്നു. അദ്ദേഹം പഴയ ഇസ്ലാം മതത്തിന്റെ ഒരു പ്രബോധകനും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രബോധനം അനേകം ശതാബ്ദങ്ങൾക്ക് മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന അതേ പ്രബോധനവുമാകുന്നു. അദ്ദേഹം ഇമാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ ചെയ്തിരുന്ന പ്രബോധനത്തെ ഒന്നു കൂടി ലോകസമക്ഷം കൊണ്ടുവരികയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഇമാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ശെയ്ഖ് പുജ, ഖബർ പുജ മുതലായവയാൽ ഇസ്ലാമിനെ ബാധിച്ചിരുന്ന കളങ്കത്തെ ദുരീകരിക്കുവാൻ യത്നിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം കാരാഗൃഹത്തിൽ അടയ്ക്കപ്പെടുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രബോധനം അമർത്തപ്പെടുകയും ചെയ്തുവെങ്കിലും ആ തീപ്പൊരി അഞ്ഞൂറ് വർഷ

ത്തിന് ശേഷം വീണ്ടും പ്രകാശിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.^{25][26]}

കേരളത്തിൽ

ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ്, ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യ എന്നിവരെ കുറിച്ച് കേരളത്തിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന അസത്യങ്ങൾ ആദ്യമായി തുറന്ന് കാട്ടിയത് വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവിയാണ്. ഇതിനായി അദ്ദേഹം അറബി-മലയാളം ലിപിയിൽ എഴുതിയ പുസ്തകമാണ് ضوء الصّباح على اُمّية التجديد والإصلاح.

പ്രസ്തുത പുസ്തകത്തിൽ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് ചെയ്ത കുറിച്ച് ഉന്നയിക്കപ്പെട്ട ഒരാറോപണവും അതിനദ്ദേഹം നൽകിയ മറുപടിയും താഴെ ചേർക്കുന്നു.

ആക്ഷേപം

മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബിന്റെ സഹോദരൻ, സുലൈമാൻ ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് അവർകൾ, ഇയാളുടെ നടപടിദോഷങ്ങളെ ശേഖരിച്ച് വെച്ചിട്ടുള്ള ഒരാളാണ്.

ഒരിക്കൽ സുലൈമാൻ തന്റെ സഹോദരനോട് ഇസ്ലാം മതത്തിന്റെ തൂണുകൾ എത്രയെന്ന് ചോദിച്ചതിന് പറഞ്ഞ മറുപടി “തൂണുകൾ അഞ്ചുണ്ട്” എന്നാണ്. “നിന്നെ അനുഗമിക്കാത്തവർ മുസ്ലിമല്ല എന്ന് നീ പറഞ്ഞത് ആറാമത്തെ തൂണാണല്ലോ” എന്ന് സുലൈമാൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് അന്ന് മുതൽ മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദുൽ വഹ്ഹാബിനെ ആറുമതക്കാരനായിട്ടാണ് ഗണിച്ച് പോന്നിരുന്നത്.

സമാധാനം

ഒരാളുടെ സഹോദരൻ ആയാളോട് യോജിക്കാതെയിരിക്കുന്നതും ആയാൾ പിഴച്ചയാളാണെന്നുള്ളതിന് ഒരു തെളിവാണെന്ന് മി: യൂനുസ് (ലഘുലേഖാ കർത്താവ്) വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നത് പോലെ തോന്നുന്നു. സഹോദരൻ പിഴക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നായിരിക്കുമോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം? ഇത് ഇവിടെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു വിഷയമല്ല. എങ്കിലും വാസ്തവം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ശെയ്ഖ്

---

25. വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവിയുടെ ضوء الصّباح പേജ്: 132-133.
26. യൂറോപ്യൻ എഴുത്തുകാരിൽ ശെയ്ഖിന്റെ ദർശനത്ത് സത്യസന്ധമായി വിവരിച്ചവരിൽപ്പെട്ടവരാണ് ജോൺ ലൂയിസ് ബർക്കാർട്ട്(മരണം: ക്രി.വ 1817) അദ്ദേഹത്തിന്റെ Notes on the Bedouins and Wahábys എന്ന കൃതിയും, സർ ഹർഫോർഡ് ജോൺസ് ബ്രിഡ്ജസ്(മരണം: ക്രി.വ 1847) അദ്ദേഹത്തിന്റെ A brief history of the Wahaubys എന്ന കൃതിയും.

സുലൈമാനെ സംബന്ധിച്ച് രണ്ട് വാക്ക് ഇവിടെ പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ.

ശെയ്ഖ് സുലൈമാൻ ശെയ്ഖിന്റെ വിരോധികളുടെ സംഘത്തിലായിരുന്നു എന്നുള്ളത് സത്യം തന്നെ. അദ്ദേഹം ശെയ്ഖിനു വിരോധമായി ഒരു രിസാലയും എഴുതിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ അവസാനം കാര്യം ഗ്രഹിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം പശ്ചാത്തപിച്ച്, ശെയ്ഖിന്റെ വിരോധികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ നിന്ന് മാറി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളുടെ സംഘത്തിൽ ചേരുകയാണു ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. صيانة الانسان عن وسوسة الشيطان [മറുപടി] ആയ دحلان عن وسوسة الشيطان എന്ന കിതാബിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:

"نعم قد كان أخوه سليمان في أول الأمر كما قال هذا القائل، ثم رجع عن مذهبه الأول وندم على ما فرط من الضلال والطغيان، كما يلوح من كتابه الذي كتب إلى أحمد بن محمد التويجري وأحمد ومحمد ابني عثمان بن شبانة، وقد نقل فيما سبق"

“അതേ ശെയ്ഖിന്റെ സഹോദരൻ സുലൈമാൻ, ആദ്യം ഈ മനുഷ്യൻ പറഞ്ഞ വിധത്തിൽതന്നെ ആയിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം പിന്നീട് പശ്ചാത്തപിച്ച് തന്റെ പിഴച്ച മാർഗത്തിൽ നിന്ന് പിൻമാറുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്ന സംഗതി അദ്ദേഹം(സുലൈമാൻ) അഹ്മദ് ബിൻ മുഹമ്മദ് അത്തുവെജിരി എന്ന ആൾക്കും ഉസ്മാൻ ബിൻ ഷുബാബയുടെ മക്കൾ മുഹമ്മദ്, അഹ്മദ് എന്നീ രണ്ടു പേർക്കും അയച്ചിട്ടുള്ള എഴുത്തിൽ നിന്ന് തന്നെ കാണാവുന്നതാണ്. ആ എഴുത്ത് മുമ്പ് കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇതിൽ പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന എഴുത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം കൂടി ഇവിടെ കാണിക്കാം:

"ولكن يا إخواني معلومكم ما جرى منا من مخالفة الحق واتباعنا سبل الشيطان ومجاهدتنا في الصد عن اتباع سبل الهدى، والآن معلومكم لم يبق من أعمارنا إلا اليسير، والأيام معدودة، والأنفاس محسوبة، والمأمول منا أن نقوم لله، ونفعل الهدى أكثر ما فعلنا مع الضلال، وأن يكون ذلك لله وحده لا شريك له، لا لما سواه، لعل الله سبحانه يمحوا عنا سيئات ما مضى وسيئات ما بقي"

“.....എന്നാൽ എന്റെ സഹോദരങ്ങളേ! സത്യത്തിൽ നിന്ന് വിപരീതമായി നമ്മിൽ നിന്നുണ്ടായിപ്പോയിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങളേയും ശെയ്ത്താന്റെ വഴിയെ നാം പിന്തുടർന്നതും സത്യമാർഗത്തെ പിൻതുടർന്നവരെ തടുക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചതുമൊക്കെ നിങ്ങൾക്കറിയാമല്ലോ. ഇപ്പോഴാകട്ടെ നമ്മുടെ ആയുസ്സിൽ ഇനി അൽപമേ ശേഷിച്ചിട്ടുള്ളൂ. നമുക്ക് കാലം കുറച്ചേയുള്ളൂ. അതിനാൽ ഇനി നാം അല്ലാഹു ﷻക്കുവേണ്ടി ജീവിക്കണമെന്നും, പിഴച്ച വഴിയിൽ നാം പ്രവൃത്തിച്ച് പോയിട്ടുള്ളതിലധികം സത്യമാർഗത്തിൽ പ്രവൃത്തിക്കണമെന്നുമാണ് ആഗ്രഹം. അത് യാതൊരു شريك [പങ്കുകാരനു]മില്ലാത്തവനായ അല്ലാഹുവിന് മാത്രമായിട്ടല്ലാതെ മറ്റൊന്നിനുമായിട്ടായിരിക്കയുമരുത്. എന്നാൽ നമ്മുടെ പക്കൽ നിന്നുണ്ടായിപ്പോയിട്ടുള്ളതും ഇനി ഉണ്ടാകുന്നതുമായ കുറ്റ

ങ്ങളെ അവൻ ക്ഷമിച്ചുതരുമെന്നാശിക്കുന്നു.....”^[27]

‘വഹ്ഹാബി’ എന്ന നാമകരണത്തെ കുറിച്ച് വക്കം മൗലവി

“.....അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശത്രുക്കൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികൾക്ക് വഹ്ഹാബിയത്ത് എന്ന് പേർ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. ഈ പേര് തന്നെ തെറ്റാകുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദിനോടാണ് അവരെ സംബന്ധിച്ച് പറയേണ്ടത്, അദ്ദേഹമാണ് അവരെക്കൊണ്ട് അവരുടെയിടയിൽ നടന്നിരുന്ന ബിദ്അത്തുകളെ ഉപേക്ഷിക്കുവാനും സുന്നത്തുകളെ അനുസരിക്കുവാനും പരിശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളത്.....”^{[28][29]}

കേരളത്തിലെ അറിയപ്പെട്ട മറ്റൊരു പണ്ഡിതനാണ് കെ.എം മൗലവി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഫത്വകളിലും ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബിയുടെ രചനകളുടെ സ്വാധീനം കാണാവുന്നതാണ്. തൗഹീദിന്റെ വാദങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്, ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബിയുടെ كتاب التوحيدന്റെ വിവരണമായ فتح-ൽ നിന്നും കെ.എം മൗലവി ഉദ്ധരിക്കുന്നത് അതിനുള്ള ഒരുദാഹരണമാണ്.^[30]

പ്രശസ്ത പണ്ഡിതൻ കണ്ണൂർ പി. അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ‘സിയാറത്തുൽ ഖുബൂർ’^[31], ‘അത്തൗഹീദ്’^[32] എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബിയുടെ كشف الشبهات എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നും ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്.^[33] ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബിയുടെ പ്രബോധനത്തിന്റെ പ്രഭാവം

---

27. വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവിയുടെ ضوء الصّباح على ايامي التجديد والإصلاح എന്ന പുസ്തകം (പേജ് 144 -146).

28. വക്കം അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവിയുടെ ضوء الصّباح (പേജ്: 120) എന്ന കൃതിയിൽ നിന്ന്.

29. അബ്ദുൽ വഹ്ഹാബി എന്ന നാമം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവിന്റെ പേരാകുന്നു. മുഹമ്മദ് എന്നതാണ് ശെയ്ഖിന്റെ നാമം.

30. അൽമനാർ, 1953 ജൂലൈ 5, (ലക്കം: 6, പുസ്തകം: 4, പേജ്: 09)

31. ഇതെഴുതി പൂർത്തിയാക്കിയത് 1934-ലാണ്.

32. ‘സിയാറത്തുൽ ഖുബൂർ’ എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലെ അത്തൗഹീദ് എന്ന അദ്ധ്യായത്തിന്റെ വിവരണമാണ് ‘അത്തൗഹീദ്’ എന്ന ഗ്രന്ഥം. ഇതെഴുതി പൂർത്തിയാക്കിയത് 1943-ലാണ്. ഒന്നാം പതിപ്പ് 1944-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

33. കണ്ണൂർ പി. അബ്ദുൽ ഖാദർ മൗലവി, സിയാറത്തുൽ ഖുബൂർ (പേജ്: 39-54, 1998 Edition), അത്തൗഹീദ്(പേജ്: 76-96, 2012 Edition)

കേരളത്തിലെ പണ്ഡിതന്മാരെയും സ്വാധീനിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നാണ് ഇതെല്ലാം സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

രചനകൾ

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില രചനകൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

1. كتاب التوحيد فيما يجب من حق الله على العبيد
2. كشف الشبهات
3. الأصول الثلاثة
4. اصول الإيمان
5. فضائل الإسلام
6. فضائل القرآن
7. السيرة المختصرة
8. السيرة المطولة
9. مجموع الحديث على أبواب الفقه
10. مختصر الإنصاف والشرح الكبير
11. مختصر الصواعق
12. مختصر فتح الباري
13. مختصر الهدي
14. مختصر العقل والنقل
15. مختصر المنهاج
16. مختصر الإيمان
17. آداب المشي إلى الصلاة

മരണം

ഹിജ്റ വർഷം 1206-ൽ റിയാദിലെ 'ദർഇയ്യ'യിൽ അദ്ദേഹം മരണപ്പെട്ടു. അന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് 92 വയസ്സായിരുന്നു. 'ദർഇയ്യ'യിൽ തന്നെ അദ്ദേഹം മറമാടപ്പെട്ടു. അല്ലാഹു ﷻ അദ്ദേഹത്തിന് മഗ്ഫിറതും മർഹമതും പ്രദാനം ചെയ്യുമാറാകട്ടെ.....

﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴾ الحشر: 10

ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ, ഞങ്ങൾക്കും വിശ്വാസത്തോടെ ഞങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് കഴിഞ്ഞുപോയിട്ടുള്ള ഞങ്ങളുടെ സഹോദരങ്ങൾക്കും നീ പൊറുത്തു തരേണമേ, സത്യവിശ്വാസം സ്വീകരിച്ചവരോട് ഞങ്ങളുടെ മനസ്സുകളിൽ നീ ഒരു വിദ്വേഷവും ഉണ്ടാക്കരുതേ. ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവേ, തീർച്ചയായും നീ ഏറെ ദയയുള്ളവനും കരുണാനിധിയുമാകുന്നു. ﴿ (അൽഹശർ: 10)

ഭാഗം: ഒന്ന്
മൗലികമായ മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ

**മൗലികമായ
മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ.**

നിരന്തര റബ്ബിന്റേ നിരന്തരത എന്ത്?
നിരന്തര റബ്ബിന്റേ എന്തി ചോദ്യങ്ങൾ
കള്ള ഒരു സമാധാനം.

ഗ്രന്ഥകർതാവ്:
പി. മുഹമ്മദ് മുഹമ്മദ് റഹ്മാൻ,
വക്കീൽ.

പ്രസാധകർ:
പ്രൊഫെസ്സർ സി. എം. പ്രസ്സ്, ഇടമംഗലം,
സി. എം. പ്രസ്സ്, ഇടമംഗലം.

മനോഹരപതിപ്പ് കോപ്പി 2500

1948

സി. എം. പ്രസ്സ്, ഇടമംഗലം.

മൗലികമായ മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ

عَنِ الْعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «ذَا قَ طَعَمَ الْإِيمَانَ مِنْ رِزْقِي بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا»

യാതൊരുവൻ അല്ലാഹുവിനെ നാഥനായും, ഇസ്‌ലാമിനെ മതമായും, മുഹമ്മദ് ﷺ നെ റസൂലായും തൃപ്തിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവോ അവൻ ഈമാന്റെ (യഥാർത്ഥ വിശ്വാസത്തിന്റെ) രൂപി ആസ്വദിച്ചിട്ടുണ്ട്. മുസ്‌ലിം(56)

മുസ്‌ലീംകളുടെ ധാർമികമായ ജീവിതത്തിൻ മാർഗദർശമായിരിക്കുന്നത് സാക്ഷാൽ ദൈവവചനങ്ങളായ കൂർആനും ആ വചനങ്ങളെ മനുഷ്യ സമക്ഷം കൊണ്ടുവന്നുകൊടുത്തിട്ടുള്ള മഹാപുരുഷനായ നബി ﷺ യുടെ ഹദീസുമാണല്ലോ. അവയെ ആധാരമാക്കി നാം സ്വീകരിക്കുന്ന ആദർശങ്ങളും അവയനുസരിച്ചുള്ള പ്രവൃത്തികളും നമ്മുടെ ഐഹികവും പാരത്രികവുമായ സൗഭാഗ്യത്തിന് നിദാനമായിരിക്കുന്നു.^[34]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَالْعَصْرَ ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُفْرٌ ۝ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ۝﴾ العنصر: ١-٣

പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ; കാലത്തെക്കൊണ്ട് സത്യം, വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുകയും സത്യം അവലംബിക്കുവാൻ പരസ്പരം ഉപദേശിക്കുകയും, സഹനം അവലംബിക്കുവാൻ പരസ്പരം ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരൊഴികെ എല്ലാ മനുഷ്യരും നഷ്ടത്തിലാകുന്നു.﴾

ഇത് കൂർആനിലെ ചെറിയ സൂറത്തുകളിലൊന്നാണ് “അല്ലാഹു അവന്റെ സൃഷ്ടികളായ മനുഷ്യർക്ക് ഈ സൂറത്ത് അല്ലാതെ മറ്റൊന്നും അവതരിപ്പിച്ചു കൊടുത്തിരുന്നില്ലെങ്കിൽ തന്നെയും അവർക്ക് അത് മതിയാകുമായിരുന്നു.” എന്ന് ഇമാം ശാഫിഇ ൂ അവർകൾ ഇതിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് ഇവിടെ സ്മരണീയമാണ്. ഈ സൂറത്തിൽ നിന്നും നമുക്ക് പ്രധാനമായ നാലു സംഗതികൾ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്.

ഒന്നാമത്: ‘ഈമാൻ’.

അതിനെ കുറച്ചുകൂടി സ്പഷ്ടമാക്കിയാൽ അറിവ് ഉണ്ടായിരിക്കുക;

34. ഈ ഭാഗം الأصول الثلاثة എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലില്ല. വിവർത്തകൻ സ്വതന്ത്രമായി ചേർത്തതാവണം.

രണ്ടാമത്: കർമം അല്ലെങ്കിൽ പ്രവൃത്തി;

മൂന്നാമത്: സത്യം ഇന്നതെന്നു പരസ്പരം ഉപദേശിക്കുക എന്ന ചുമതല;

നാലാമത്: സത്യം ഇന്നതെന്ന് ഉപദേശിക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ വന്നു നേരിടാവുന്ന വിഷമതകളിലും പീഡനങ്ങളിലും ക്ഷമയെ അവലംബിക്കുക.

ഈ കാര്യങ്ങളിൽ പ്രഥമവും പ്രധാനവും ആയിട്ടുള്ളത് അറിവ് ആകുന്നു. എന്തെന്നാൽ പ്രവൃത്തിക്ക് ആധാരമായ അറിവ് കൂടാതെ പ്രവൃത്തിക്കുന്നത് അബദ്ധമാണ്. അതുപോലെതന്നെ അറിവനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാത്ത ഒരുവൻ മറ്റുള്ളവരോട് പ്രവർത്തിക്കുവാൻ ഉപദേശിക്കുന്നത് മൗഢ്യവുമാണ്. ഇമാം ബുഖാരി³⁵ തന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ “വാക്കിനും പ്രവൃത്തിക്കും മുമ്പ് അറിവ്” എന്ന ഭാഗത്ത്

﴿قَالَ عَلَّمٌ أُنْهَى لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَسْتَغْفِرُ لِدُنْيَاكَ﴾ محمد: 19

﴿അല്ലാഹുവല്ലാതെ യാതൊരു ആരാധ്യനുമില്ല; എന്നു നീ അറിയുക. അതു കൊണ്ട് നിന്റെ പാപത്തിന് നീ മാപ്പ് അർത്ഥിക്കുക﴾ എന്ന ആയത്ത് ഉദ്ധരിച്ച്, പ്രവൃത്തിക്കുമുമ്പ് അറിവു വേണം എന്നതിന് തെളിവു കാണിക്കുന്നു. അതിനാൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ നാലു കാര്യങ്ങളിൽ പ്രഥമവും പ്രധാനവുമായ ‘അറിവ്’ എന്നതിനെ ആധാരമാക്കി മൗലികമായ മൂന്ന് സംഗതികളെ പറ്റിയുള്ള ചുരുക്കമായ ഒരു വിവരണത്തിനാണ് ഇവിടെ ഒരുമ്പെടുന്നത്. ഈ മൂന്ന് മൗലിക കാര്യങ്ങളും മുസ്ലീങ്ങളുടെ സവിശേഷമായ ശ്രദ്ധക്ക് വിഷയമാകേണ്ടതും അവരുടെ ജീവിതത്തെ ക്രമപ്പെടുത്തുന്നതിന് നിയാമകമായിരിക്കേണ്ടതുമാണ്.^[35]

---

35. സുറത്തുൽ അസ്വർ മുതൽ ഇതുവരെയുള്ള ഭാഗം الأُصول الثلاثة യുടെ ആരംഭത്തിലുള്ളതാണ്. എന്നാൽ ഈ ഭാഗം മൂലകൃതിയുടെ അതേ ക്രമത്തിലല്ല. അതിനാൽ തന്നെ പുസ്തകത്തിന്റെ ക്രമം പാലിക്കുവാനായി ഈ ഭാഗം SV Media സ്വതന്ത്രമായി വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതവിടെ പ്രത്യേകം അടയാളപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

1

أربع مسائل

നാല് മസ്‌അലകൾ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اعْلَمْ رَحِمَكَ اللَّهُ أَنَّهُ يَجِبُ عَلَيْنَا تَعَلُّمُ أَرْبَعِ مَسَائِلَ:
 المسألة الأولى: العِلْمُ: وَهُوَ مَعْرِفَةُ اللَّهِ، وَمَعْرِفَةُ نَبِيِّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - وَمَعْرِفَةُ دِينِ
 الإسلام بالأدلة.
 المسألة الثانية: العَمَلُ بِهِ.
 المسألة الثالثة: الدَّعْوَةُ إِلَيْهِ.
 المسألة الرابعة: الصَّبْرُ عَلَى الْأَذَى فِيهِ.

﴿ പരമകാര്യങ്ങളും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ ﴾
 അറിയുക ! അല്ലാഹു താങ്കൾക്ക് കരുണ ചെയ്യട്ടെ! നാലു കാര്യങ്ങൾ പഠിച്ചിരിക്കൽ നമുക്ക് നിർബന്ധമാണ്:
 ഒന്ന്: അറിവ്: അല്ലാഹുവിനെയും അവന്റെ പ്രവാചകനെയും ഇസ്‌ലാം മതത്തെയും തെളിവ് സഹിതം അറിയുക.
 രണ്ട്: അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുക.
 മൂന്ന്: അതിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുക.
 നാല്: അതിൽ അനുഭവിക്കേണ്ടി വരുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകളിൽ ക്ഷമിക്കുക.

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَالْعَصْرُ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُفْرٌ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ

وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾﴾ العَصْر: 1-3

قَالَ الشَّافِعِيُّ - رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى -: لَوْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ حُجَّةً عَلَى خَلْقِهِ إِلَّا هَذِهِ السُّورَةَ لَكَفَتْهُمْ.

وَقَالَ الْبُخَارِيُّ - رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى -: بَابُ: الْعِلْمُ قَبْلَ الْقَوْلِ وَالْعَمَلُ؛

അതിനുള്ള തെളിവ് അല്ലാഹുവിന്റെ വചനങ്ങളാണ്:

﴿പരമകാര്യണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിന്റെ നാമത്തിൽ; കാലത്തെക്കൊണ്ട് സത്യം, (1)വിശ്വസിക്കുകയും (2)സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുകയും (3) സത്യം അവലംബിക്കുവാൻ പരസ്പരം ഉപദേശിക്കുകയും, സഹനം അവലംബിക്കുവാൻ പരസ്പരം ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരൊഴികെ എല്ലാ മനുഷ്യരും നഷ്ടത്തിലാകുന്നു.﴾ [അൽഅസർ: 1,2,3]

ഇമാം ശാഫിഇ ^[36] പറഞ്ഞു: “അല്ലാഹു തന്റെ സൃഷ്ടികളുടെ മേൽ തെളിവായി ഈ സൂറത്തല്ലാതെ മറ്റൊന്നും അവതരിപ്പിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഇതു തന്നെ അവർക്കു മതിയാകുമായിരുന്നു.”^[37]

ഇമാം ബുഖാരി ^[38] (ഒരു അദ്ധ്യായത്തിനു തലക്കെട്ടു നൽകിക്കൊണ്ട്) പറഞ്ഞു: “വാക്കിനും പ്രവൃത്തിക്കും മുമ്പായി അറിവു നേടൽ” എന്ന അദ്ധ്യായം.^[39]

36. അബൂ അബ്ദില്ല മുഹമ്മദ് ബിൻ ഇദ്ദീസ് അശ്ശാഫിഇ എന്നാണ് പൂർണ നാമം. മഹാനവർകൾ ഹിജ്റ വർഷം 204-ൽ മരണമടഞ്ഞു.

37. ഇമാം ഇബ്നു കഥീർ ^[36] തന്റെ തഫ്സീറിൽ (1/63) تفسير ابن كثير ഇതേ ആശയത്തിൽ ഇമാം ശാഫിഇയുടെ വാക്കുകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

38. അബൂ അബ്ദില്ല മുഹമ്മദ് ബിൻ ഇസ്മാഇൽ എന്നാണ് പൂർണ നാമം. മഹാനവർകൾ ഹിജ്റ വർഷം 256-ൽ മരണമടഞ്ഞു.

39. صحيح البخاري كتاب العلم ، باب: العلم قبل القول والعمل رقم (5) / 1 / 37

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ﴾ محمد: ١٩ ،
فَبَدَأَ بِالْعِلْمِ (قَبْلَ الْقَوْلِ وَالْعَمَلِ).
اعْلَمْ رَحِمَكَ اللَّهُ أَنَّهُ يَجِبُ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ، تَعَلُّمُ هَذِهِ الثَّلَاثِ مَسَائِلٍ، وَالْعَمَلُ بِهِنَّ:

(അറിവാണ് പ്രഥമമായി വേണ്ടത് എന്നതിന്റെ തെളിവ്) അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ വചനമാണ്:

﴿അല്ലാഹുവല്ലാതെ യാതൊരു ആരാധ്യനുമില്ല; എന്നു നീ അറിയുക. അതു കൊണ്ട് നിന്റെ പാപത്തിന് നീ മാപ്പ് അർത്ഥിക്കുക﴾ [മുഹമ്മദ്: 19] അതിനാൽ അദ്ദേഹം (ഇമാം ബുഖാരി) വാക്കിനും പ്രവൃത്തിക്കും മുമ്പ് അറിവ് കൊണ്ട് തുടങ്ങി.

അറിയുക! അല്ലാഹു താങ്കൾക്ക് കരുണ ചെയ്യട്ടെ! (താഴെ പറയുന്ന) ഈ മൂന്ന് അടിസ്ഥാനങ്ങൾ പഠിക്കലും അതിനനുസൃതമായി പ്രവർത്തിക്കലും ഓരോ മുസ്ലിം പുരുഷന്റേയും സ്ത്രീയുടേയും മേൽ നിർബന്ധ ബാധ്യതയാണ്:

الأُولَى:

أَنَّ اللَّهَ خَلَقَنَا، وَرَزَقَنَا، وَلَمْ يَتْرُكْنَا هَمَلًا، بَلْ أَرْسَلَ إِلَيْنَا رَسُولًا، فَمَنْ أَطَاعَهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ عَصَاهُ دَخَلَ النَّارَ،

[ഒന്ന്] (അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് അറിയുക)

ഒന്നാമത് അല്ലാഹുവിനെക്കുറിച്ച് അറിയുക; അല്ലാഹുവാണ് നമ്മെ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളത്. (നമ്മുടെ ജീവിതത്തിൽ നമുക്ക് ആവശ്യമായിരിക്കുന്ന) ജീവനവിഭവങ്ങൾ നമുക്ക് തന്നിട്ടുള്ളവനും അവനാണ്. ഇങ്ങനെ നമ്മെ സൃഷ്ടിക്കുകയും നമുക്ക് ജീവസന്ധാരണത്തിനുള്ള വകകൾ നൽകുകയും ചെയ്തിട്ട് അവൻ നമ്മെ വ്യഥാ അങ്ങ് ജീവിച്ചുകൊൾവാൻ വിട്ടേക്കുകയല്ല ചെയ്തിരിക്കുന്നത് (എന്ന് നാം അറിയേണ്ടതാണ്.)

(തിന്നുക, കുടിക്കുക, രമിക്കുക മുതലായി കേവലം ഇതരജന്തുക്കൾക്കും ഉള്ളതായി നാം കാണുന്ന ചില കാര്യങ്ങളിൽ മനുഷ്യജീവിതം ഒതുങ്ങി നിൽക്കുന്നില്ല. നമുക്ക് അതിലും ഉപരിയായ ഒരു ജീവിതമുണ്ട്. അതിനെക്കാൾ ഗൗരവയുക്തവും ഉത്തരവാദിത്വമുള്ളതുമായ ഒരു ജീവിതം ജീവിക്കേണ്ട വരാണ് നമ്മൾ എന്ന് നമ്മുടെ ബുദ്ധിതന്നെ നമ്മളെ വിളിച്ചറിയിക്കുന്നുണ്ട്.)

ആ ജീവിതം ഇന്ന പ്രകാരത്തിൽ ഉള്ളതാണെന്നു നമ്മെ അറിയിക്കുന്നതിനായി അല്ലാഹു അവന്റെ അടുക്കൽ നിന്നും ദൂതന്മാരെ [നമ്മിലേക്ക്] അയച്ചു തരികയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(അവരിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ഒടുവിലത്തെ ആളായ മുഹമ്മദ് നബിﷺ മനുഷ്യകുലത്തിന് മാർഗദർശിയായിട്ടുള്ള ആളാണ്.)

അദ്ദേഹത്തെ അനുസരിക്കുന്നവൻ സ്വർഗത്തിനു അവകാശിയാണെന്നും അദ്ദേഹത്തോട് അനുസരണമില്ലാതെ വർത്തിക്കുന്നവൻ നരകത്തിൽ പതിക്കുമെന്നും നാം അറിയണം.

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا
﴿١٥﴾ فَصَىٰ فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخَذًا وَيَسْلَا ﴿١٦﴾﴾ المزمّل: ١٥ - ١٦

الغَائِيَةُ: أَنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ أَنْ يُشْرَكَ مَعَهُ أَحَدٌ فِي عِبَادَتِهِ، لَا مَلَكٌ مُّقْرَّبٌ، وَلَا نَبِيٌّ مُّرْسَلٌ؛
وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾﴾ الحن: ١٨

الغَائِيَةُ: أَنَّ مَنْ أَطَاعَ الرَّسُولَ، وَوَحَّدَ اللَّهَ لَا يَجُوزُ لَهُ مَوْلَاةٌ مِّنْ حَادِّ اللَّهِ وَرَسُولِهِ.

ഫിരഓന്റെ അടുക്കൽ നാം ഒരു ദൂതനെ അയച്ചതുപോലെ നിശ്ചയമായും നാം നിങ്ങളുടെ അടുക്കൽ നിങ്ങളുടെ മേൽ ഒരു സാക്ഷിയായി ഒരു ദൂതനെ അയച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഫിരഓൻ ദൂതനോട് അനുസരണക്കേടു കാണിച്ചു. അങ്ങനെ നാം അവനെ കഠിനമായ ഒരു പിടിച്ചിടിച്ചു. [അൽമുസ്സമ്മിൻ: 15,16] എന്നിപ്രകാരമാണ് നമ്മുടെ അടുക്കൽ ദൂതനെ അയച്ചിരിക്കുന്നതിനെ പറ്റി അല്ലാഹു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

[രണ്ട്]

ചിന്നെ, അല്ലാഹുവിനെ കുറിച്ച് നാം ഓർമ്മിച്ചിരിക്കേണ്ട മറ്റൊരു സംഗതി അവനെ ആരാധിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അവനോടു നാം മറ്റൊരുത്തരേയും പങ്കുചേർക്കരുത് എന്നുള്ളതാണ്. അങ്ങനെ പങ്കു നൽകപ്പെടുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ സാമീപ്യം സിദ്ധിച്ച ഒരു മലക്കിന് ആയിരുന്നാലും ശരി, അവന്റെ ദൗത്യവും വഹിച്ചുവന്നിട്ടുള്ള ഒരു നബിക്കായിരുന്നാലും ശരി, അത് അല്ലാഹു തൃപ്തിപ്പെടുന്ന ഒരു കാര്യമല്ല. [അതിനുള്ള തെളിവ് അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ വചനങ്ങളാകുന്നു.]

പ്രാർത്ഥനാസമയങ്ങളൊക്കെ അല്ലാഹുവിന്റേതാകുന്നു. അതുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിനോടുകൂടി ആരെയും നിങ്ങൾ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കരുത്. [അൽജിൻ: 18]

[മൂന്ന്]

റസൂലിനെ-ദൂതനെ-അനുസരിക്കുകയും, അല്ലാഹു ഏകനാണെന്നുള്ള സംഗതി സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരുവൻ അല്ലാഹുവിന്റേയും അവന്റെ റസൂലിന്റേയും കാര്യത്തിൽ വിപരീതഭാവത്തിൽ വർത്തിക്കുന്നവരോട് മമതയിലും ചങ്ങാത്തത്തിലും കഴിയുന്നത് ശരിയല്ല.

وَلَوْ كَانَ أَقْرَبَ قَرِيبٍ؛ وَالذَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾﴾ المجادلة: ٢٢

[അത് ഏറ്റവും അടുത്തവരായാലും ശരി] എന്നുള്ളത് അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ചു നാം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട മറ്റൊരു സംഗതിയാണ്. [അതിനുള്ള തെളിവ് അല്ലാഹുവിന്റെ ഈ വചനങ്ങളാകുന്നു.]

﴿അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യദിവസത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരു കൂട്ടർ അല്ലാഹുവിനോടും അവന്റെ റസൂലിനോടും വിപരീതം കാണിക്കുന്നവരെ, അവർ അവരുടെ പിതാക്കന്മാരായിരുന്നാലും ശരി, സന്താനങ്ങളായിരുന്നാലും ശരി, അവരുടെ സഹോദരങ്ങളായിരുന്നാലും ശരി, അവരുടെ കുടുംബക്കാരായിരുന്നാലും ശരി, സ്നേഹിക്കുന്നതായി നീ കാണുന്നില്ല. അവനാകട്ടെ അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അവൻ വിശ്വാസത്തെ എഴുതുകയും അവനിൽ നിന്നുമുള്ള ഒരു ആത്മാവുകൊണ്ട് അവൻ ബലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളവരാകുന്നു. അവൻ അവരെ അടിഭാഗങ്ങളിൽകൂടി നദികൾ ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന തോട്ടങ്ങളിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നു. അവർ അവയിൽ ശാശ്വതമായി വസിക്കും. അല്ലാഹു അവരിൽ തൃപ്തിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു, അവർ അവനിലും തൃപ്തിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ സംഘക്കാരാകുന്നു. അറിയുക! നിശ്ചയമായും അല്ലാഹുവിന്റെ സംഘക്കാരാകുന്നു വിജയികൾ.﴾

[അൽമുജാദല: 22]

(അല്ലാഹുവിനോടും അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലിനോടും വിപരീത ഭാവം കാണിക്കുന്നവർ നമുക്ക് എത്ര തന്നെ അടുത്തവരായിരുന്നാലും അവരോട് നാം അടുപ്പം കാണിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല എന്ന് ഈ വാക്യംകൊണ്ട് സ്പഷ്ടമാണല്ലോ.)

أَعْلَمَ أَرْشَدَكَ اللَّهُ لِطَاعَتِهِ، أَنَّ الْحَنِيفِيَّةَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ، مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ. وَبَدَلِكَ
أَمَرَ اللَّهُ جَمِيعَ النَّاسِ، وَخَلَقَهُمْ لَهَا؛ كَمَا قَالَ تَعَالَى: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ ﴿٥٦﴾

الذاريات: ٥٦

وَمَعْنَى ﴿يَعْبُدُونِ﴾: يُؤَخِّدُونَ،

وَأَعْظَمُ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ التَّوْحِيدَ، وَهُوَ: إِفْرَادُ اللَّهِ بِالْعِبَادَةِ.

[താങ്കൾ അറിയുക; അല്ലാഹുവിന് വഴിപ്പെടുവാൻ അവൻ താങ്കൾക്ക് ബോധനമേകട്ടെ.] ഇബ്രാഹിം നബിയുടെ മതമായ ‘ഹനീഫിയത്ത്’ എന്നത് വണക്കവും, താഴ്മയും അല്ലാഹുവിനോടു മാത്രമായിരിക്കണമെന്നുള്ള ആത്മാർത്ഥമായ വിചാരത്തോടുകൂടി അവനെ ആരാധിക്കുക എന്നുള്ളതാണ്. അതിനായിട്ടാണ് അല്ലാഹു എല്ലാ ജനതകളോടും കൽപിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതിനുവേണ്ടിയാകുന്നു അവൻ അവരെ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതും.

﴿ജിന്നുകളെയും, മനുഷ്യരെയും എന്നെ ആരാധിക്കുന്നതിന് മാത്രമാകുന്നു ഞാൻ സൃഷ്ടിച്ചത്.﴾ [ദാരിയാത്ത് : 56] എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

﴿എന്നെ ആരാധിക്കുന്നതിന്﴾ എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിന്റെ താൽപര്യം “ഞാൻ ഏകനാണെന്നുള്ള ദൃഢബോധത്തോടുകൂടി എനിക്ക് കീഴ്പ്പെടുക” എന്നാകുന്നു. [അഥവാ, അവർ എന്നെ ഏകനാക്കുക.]

നാം അനുസരിക്കേണമെന്ന് അല്ലാഹു നമ്മോട് കൽപിച്ചിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും വലുതായ [മഹനീഹമായ] കാര്യം തൗഹീദ് ആകുന്നു. അതായത്, വണക്കവും താഴ്മയും [ഇബാദത്ത്] അല്ലാഹുവിനോട് മാത്രമായിരിക്കണമെന്നും ആ സംഗതിയിൽ അവൻ ഏകനാണെന്നും വിശ്വസിക്കുക എന്നു താൽപര്യം.

وَأَعْظَمَ مَا نَهَى عَنْهُ الشِّرْكَ، وَهُوَ: دَعْوَةُ غَيْرِهِ مَعَهُ،
وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى ﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾ [النساء: 35].
فَإِذَا قِيلَ لَكَ: مَا الْأُصُولُ الثَّلَاثَةُ الَّتِي يَجِبُ عَلَى الْإِنْسَانِ مَعْرِفَتُهَا؟
فَقُلْ: مَعْرِفَةُ الْعَبْدِ رَبِّهِ، وَدِينَهُ، وَنَبِيِّهِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

അവൻ വിരോധിച്ച് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നവയിൽവെച്ച് ഏറ്റവും ഗൗരവമായ കാര്യം ശിർക്ക് ആകുന്നു. അതായത് അവനെ വിളിച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതോടുകൂടി മറ്റു ഉള്ളവരേയും വിളിച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കുക എന്നർത്ഥം.

﴿നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ വണങ്ങുവിൻ [ഇബ്രാദത്ത് ചെയ്യുവിൻ]; അവനോട് യാതൊന്നിനെയും നിങ്ങൾ സമപ്പെടുത്തരുത്.﴾ [നിസാഅ് : 35] എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

(ഈ നിലയിൽ പ്രാഥമികമായ മൂന്ന് കാര്യങ്ങൾ നാം അറിഞ്ഞിരിക്കണം.) [അഥവാ, മനുഷ്യൻ മനസ്സിലാക്കാൻ നിർബന്ധമായ മൂന്ന് മൗലിക കാര്യങ്ങൾ ഏതെന്ന് താങ്കളോട് ചോദിക്കപ്പെട്ടാൽ താങ്കൾ പറയുക:]

- ഒന്നാമത്**   ഒരുവൻ അവന്റെ റബ്ബ് ആരാണെന്ന് അറിയണം.
- രണ്ടാമത്**   അവന്റെ ദീൻ ഏതുവിധത്തിലുള്ളതെന്നും;
- മൂന്നാമത്**   (അവന്റെ റബ്ബിനെയും അവന്റെ ദീനിനെയും കുറിച്ച് അവനു ബോധം നൽകുന്ന) അവന്റെ നബി മുഹമ്മദ് ﷺ ആരാണെന്നും അറിഞ്ഞിരിക്കണം.

2

الأصل الأول : معرفة الرب

ഒന്നാമത്തെ മൗലിക വിഷയം:

റബ്ബിനെ അറിയുക

فَإِذَا قِيلَ لَكَ: مَنْ رَبُّكَ؟

فَقُلْ: رَبِّيَ اللَّهُ الَّذِي رَبَّانِي، وَرَبِّيَ جَمِيعَ الْعَالَمِينَ بِنِعْمِهِ،
وَهُوَ مَعْبُودِي لَيْسَ لِي مَعْبُودٌ سِوَاهُ؛

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ الفاتحة: ٢
وَكُلُّ مَنْ سِوَى اللَّهِ عَالِمٌ، وَأَنَا وَاحِدٌ مِنْ ذَلِكَ الْعَالَمِ.

فَإِذَا قِيلَ لَكَ: بِمَ عَرَفْتَ رَبَّكَ؟

فَقُلْ: بِآيَاتِهِ وَمَخْلُوقَاتِهِ، وَمِنْ آيَاتِهِ: اللَّيْلُ، وَالنَّهَارُ، وَالشَّمْسُ، وَالْقَمَرُ، وَمِنْ مَخْلُوقَاتِهِ السَّمَاوَاتُ
السَّبْعُ وَالْأَرْضُونَ السَّبْعُ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَمَا بَيْنَهُمَا؛

നിന്റെ റബ്ബ് ആരാണെന്ന് നിന്നോട് ആരെങ്കിലും ചോദിച്ചാൽ നീ ഇങ്ങനെ പറയുക.

എന്റെ റബ്ബ് [അവന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളാൽ] എന്നെയും സർവലോകങ്ങളെയും പോറ്റിരക്ഷിക്കുന്നവനാകുന്നു. (അവന്റെ അനുഗ്രഹമാകുന്നു നമുക്കുള്ള രക്ഷ).

അവനെയത്രെ ഞാൻ ആരാധിക്കുന്നത്. അവനാകുന്നു ഞാൻ കീഴ്പ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. എന്റെ കീഴ്പ്പെടലിനും എന്റെ ആരാധനക്കും എന്റെ അനുസരണക്കും അർഹനായി അവനല്ലാതെ ആരുമില്ല. ﴿സർവലോകങ്ങളുടെയും നാഥൻ ആയ അല്ലാഹുവിന് സതോത്രം.﴾ [അൽഫാതിഹ: 2] എന്ന വചനമാണ് ഞാൻ പറഞ്ഞ സംഗതികൾക്കു എനിക്കുള്ള തെളിവ്.

അല്ലാഹു ഒഴികെയുള്ള ഓരോന്നിനെയും ഒരു عالم അല്ലെങ്കിൽ ലോകം എന്നു പറയാം. ആ عالم-ൽ ഞാൻ ഒരാളാകുന്നു.

നിന്റെ നാഥനെ നീ എങ്ങനെ അറിഞ്ഞു എന്ന് നിന്നോട് ആരെങ്കിലും ചോദിച്ചു എന്നിരിക്കട്ടെ;

അതിനു നീ ഇങ്ങനെ സമാധാനം പറയുക: അവനെ അറിയുന്നത് അവന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളും [ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളും] അവന്റെ സൃഷ്ടികളും മൂലമാണ്. രാത്രി, പകൽ, സൂര്യൻ, ചന്ദ്രൻ ഇതുകളൊക്കെ അവന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളാകുന്നു [ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാകുന്നു]. ഏഴു ആകാശങ്ങളും, ഭൂമികളും അവയിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നവയും, അവക്കിടയിലുള്ളതുമൊക്കെ അവന്റെ സൃഷ്ടികളാകുന്നു.

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾﴾ فصلت: ٣٧

وَقَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسْحَرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٤﴾﴾ الأعراف: ٥٤

അല്ലാഹു ഇതുപ്രകാരം പറയുന്നു:

﴿രാത്രിയും, പകലും സൂര്യനും, ചന്ദ്രനും അവന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽപെട്ടവയാകുന്നു. നിങ്ങൾ സൂര്യനു നമസ്കരിക്കരുത്; ചന്ദ്രനും നമസ്കരിക്കരുത്, നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അവയൊക്കെ സൃഷ്ടിച്ചവനായ, അവൻ നിങ്ങൾ നമസ്കാരം [സൂജൂദ്] ചെയ്യുവിൻ, അവനെ നിങ്ങൾ വണങ്ങുന്ന [ഇബാദത്ത് ചെയ്യുന്ന] വരാണെങ്കിൽ﴾ [ഹൂസിലത്ത് : 37]

﴿ആറു ദിവസംകൊണ്ട് ആകാശങ്ങളേയും, ഭൂമിയേയും സൃഷ്ടിക്കുകയും പിന്നെ عرش-ൽ ഇരിക്കുകയും [ആരോഹണം] ചെയ്ത അല്ലാഹു ആകുന്നു നിങ്ങളുടെ റബ്ബ്; അവൻ രാത്രിയേയും പകലിനേയും ഒന്നിനെ മറ്റേത് വേഗത്തിൽ തേടിവരുന്ന സ്ഥിതിയിൽ (ഒന്നുകൊണ്ട് മറ്റേതിനെ) മൂടുന്നു; തന്റെ കൽപനക്ക് വഴിപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന നിലയിൽ സൂര്യനേയും, ചന്ദ്രനേയും, നക്ഷത്രങ്ങളേയും(സൃഷ്ടിച്ചവനാകുന്നു നിങ്ങളുടെ റബ്ബ്) അറിയുക! അവനു മാത്രമുള്ളതാകുന്നു സൃഷ്ടിയും, കൽപനയും. സർവലോക നാഥനായ അല്ലാഹു എത്ര അനുഗ്രഹപൂർണ്ണൻ.﴾ [അൽഅഅ്റാഫ്: 54]

وَالرَّبُّ هُوَ الْمَعْبُودُ، وَالذَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿يَتَأَيَّهَا النَّاسُ أَعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنْ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢١- ٢٢﴾
 قَالَ ابْنُ كَثِيرٍ - رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى: الخالق لهذه الأشياء هو المُستحقُّ للعبادة.
 وَأَنْوَاعُ الْعِبَادَةِ الَّتِي أَمَرَ اللَّهُ بِهَا مِثْلُ: الْإِسْلَامِ، وَالْإِيمَانِ، وَالْإِحْسَانِ،
 وَمِنْهُ: الدُّعَاءُ، وَالْحَوْفُ، وَالرَّجَاءُ، وَالتَّوَكُّلُ، وَالرَّغْبَةُ، وَالرَّهْبَةُ، وَالْحُشُوعُ، وَالْحَشْيَةُ، وَالْإِنَابَةُ،
 وَالِاسْتِعَانَةُ، وَالِاسْتِعَاذَةُ، وَالِاسْتِغَاثَةُ، وَالدَّبْحُ، وَالتَّذْرُ، وَغَيْرَ ذَلِكَ مِنْ أَنْوَاعِ الْعِبَادَةِ الَّتِي أَمَرَ اللَّهُ بِهَا. كُلُّهَا لِلَّهِ تَعَالَى.

ഇപ്രകാരംതന്നെ നമ്മുടെ ആരാധനക്കു വിഷയമാക്കേണ്ടവനും റബ്ബാകുന്നു. അല്ലാഹു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:

﴿ജനങ്ങളെ നിങ്ങളെയും നിങ്ങൾക്ക് മുമ്പുള്ളവരെയും സൃഷ്ടിച്ചവനായ നിങ്ങളുടെ റബ്ബിനെ നിങ്ങൾ ആരാധിക്കുവിൻ; അതുമൂലം നിങ്ങൾക്ക് ഭയഭക്തിയുള്ളവരായിരിക്കാവുന്നതാണ്; നിങ്ങൾക്കു ഭൂമിയെ വിരിപ്പാക്കിത്തരികയും ആകാശത്തെ എടുപ്പ് ആക്കുകയും ആകാശത്തിൽ നിന്നും മഴയെ ഇറക്കി ഫലവർഗങ്ങളിൽ നിന്നും നിങ്ങൾക്ക് ഉപജീവനവിഭവത്തെ അതുമൂലം ബഹിർഗമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തവനാകുന്നു (അവൻ). അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ അറിയുന്നവരായിരിക്കെ, അല്ലാഹുവിന് നിങ്ങൾ സമന്മാരെ ഉണ്ടാക്കരുത്.﴾

[അൽബകറ: 21,22]

ഈ വസ്തുക്കളെല്ലാം സൃഷ്ടിച്ചവനാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ ആരാധനക്ക് അർഹൻ എന്ന് ഇബ്നുകഥീർ പറയുന്നു.

ആരാധനയുടെ ഇനങ്ങളാകുന്നു ഈമാൻ (വിശ്വാസം), ഇസ്ലാം (താഴ്മ) അല്ലെങ്കിൽ കീഴ്വണക്കം, ഇഹ്സാൻ എന്നിങ്ങനെ അല്ലാഹു കൽപിച്ചിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ.

പ്രാർത്ഥന, ഭയം, ആശ, ആശ്രയഭാവം [അവലംബം], ആഗ്രഹം, ഭീതി, [വണക്കം], പേടി, പശ്ചാത്താപം, സഹായാർത്ഥന, അഭയാർത്ഥന, രക്ഷതേടുക, ബലി, നേർച്ച ഇപ്രകാരമുള്ള കാര്യങ്ങളും [അല്ലാഹു കൽപിച്ച] ഇബാദത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇവയൊക്കെ അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി മാത്രം ആയിരിക്കേണ്ടതുമാകുന്നു.

وَالدَّلِيلُ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ ﴿١٨﴾ الحن: ١٨
 فَمَنْ صَرَفَ مِنْهَا شَيْئًا لِعَيْرِ اللَّهِ؛ فَهُوَ مُشْرِكٌ كَافِرٌ؛
 وَالدَّلِيلُ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ
 عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُونَ﴾ ﴿١١٧﴾ المؤمنون: ١١٧
 وَفِي الْحَدِيثِ: (الدُّعَاءُ مَخِ الْعِبَادَةِ).

ഇതുകൾക്കെല്ലാം[ഇവക്കെല്ലാം] വുർആനിലെ വചനങ്ങൾക്കൊണ്ടു തെളി വുകൾ കാണിക്കാം.

പ്രാർത്ഥനകൾ

﴿നിശ്ചയമായും പ്രാർത്ഥനാസ്ഥലങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനുള്ളതാകുന്നു; അതു കൊണ്ട് നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനോടുകൂടി ആരെയും വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കരുത്.﴾ [അൽജിൻ: 18] അതിനാൽ പ്രാർത്ഥനയിൽ എന്തെങ്കിലും ഒരംശം അല്ലാഹു വല്ലാത്ത മറ്റു വസ്തുക്കൾക്കായി ഒരുവൻ ചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ അവൻ അവി ശ്വാസിയും മുശ്ശിക്കും ആയിത്തീരുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

﴿അല്ലാഹുവിന്റെകൂടെ മറ്റൊരു ദൈവത്തെ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നവൻ അതിനു യാതൊരു തെളിവുമില്ല. അവന്റെ നാഥന്റെ അടുക്കലാണ് അവന്റെ കണക്കുകേൾവി. നിശ്ചയമായും അവിശ്വാസികൾ വിജയം പ്രാപിക്കുകയില്ല.﴾ [അൽമുഅ്മിനൂൻ: 117] (എന്ന് അല്ലാഹു ഈ സംഗതിയെപ്പറ്റി നമുക്ക് അറിവ് തന്നിരിക്കുന്നു.)

“പ്രാർത്ഥന ആരാധനയുടെ മജ്ജയാകുന്നു.”^[40] എന്ന ഹദീസ് കൊണ്ട് എപ്രകാരമാണ് പ്രാർത്ഥന ഇബാദത്ത് ആയിരിക്കുന്നത് എന്ന് നമുക്ക് വ്യക്തമാക്കണം.

40. ഈ ഹദീഥിന്റെ സന്ദർഭ ضعيف ആണെന്ന് ശൈഖ് അൽബാനി رحمه الله വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. (مشكاة المصابيح (2231) നുഅ്മാനിന്റെ ഹദീഥിനെ തെളിവാക്കി ഇതിന്റെ ആശയം ശരിയാണെന്നും അദ്ദേഹം കുട്ടിച്ചേർത്തു.

وَالدَّلِيلُ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴾ (٦٠) غافر:

وَدَلِيلُ الْخَوْفِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُواِنِ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾ (١٧٥) آل عمران:

وَدَلِيلُ الرَّجَاءِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴾ (١١٠) الكهف:

وَدَلِيلُ التَّوَكُّلِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾ (٢٣) المائدة:

وقوله: ﴿ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ﴾ الطلاق: ٣

﴿നിങ്ങളുടെ നാഥൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്: നിങ്ങൾ എന്നോട് പ്രാർത്ഥിക്കുവിൻ. എന്നാൽ ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം നൽകും; നിശ്ചയമായും എന്നെ ആരാധിക്കുന്നതിൽ അഹംഭാവം കാണിക്കുന്നവർ, അവർ നരകത്തിൽ പ്രവേശിക്കും നിന്ദ്യരായിട്ട്.﴾ [ശാഫിർ: 60] എന്നിപ്രകാരം അല്ലാഹു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതും ഇതിനു തെളിവാകുന്നു.

ഭയപ്പെടുന്നതിന്

﴿നിങ്ങൾ അവരെ ഭയപ്പെടുരുത്, നിങ്ങൾ യഥാർത്ഥ വിശ്വാസികളാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾ എന്നെ ഭയപ്പെടുവിൻ ﴾ എന്ന് അല്ലാഹു നമ്മോടു കൽപിക്കുന്നു. [ആല്യ ഇറാൻ: 175]

ആശക്കും ആശ്രഹത്തിനും

﴿തന്റെ നാഥനെ ദർശിക്കുവാൻ ആശ്രഹിക്കുന്നവൻ സൽകർമ്മങ്ങൾ അനുവർത്തിക്കട്ടെ. തന്റെ നാഥനെ ആരാധിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ആരെയും സമപ്പെടുത്താതെയുമിരിക്കട്ടെ.﴾ [അൽകഹ്ഫ്: 110]

അവലംബത്തിനും, ആശ്രയത്തിനും

﴿നിങ്ങൾ യഥാർത്ഥ വിശ്വാസികളാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ അവലംബിക്കുവിൻ;﴾ [അൽമാഇദ: 23]

﴿ഒരുവൻ അല്ലാഹുവിനെ അവലംബമാക്കിയാൽ അവന് അവൻ മതിയാകും.﴾ [അത്വലാഖ് : 3]

وَدَلِيلُ الرَّغْبَةِ، وَالرَّهْبَةِ، وَالْحُشُوعِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ﴾ ﴿الأنبياء: ٩٠﴾
 وَدَلِيلُ الْحَشِيَّةِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي...﴾ البقرة: ١٥٠
 وَدَلِيلُ الْإِنَابَةِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَأَنِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلَمُوا لَهُ...﴾ الزمر: ٥٤
 وَدَلِيلُ الْاسْتِعَاةِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ ﴿الفاتحة: ٥﴾
 وَفِي الْحَدِيثِ: (...وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنَ بِاللَّهِ).

ആഗ്രഹം, ഭീതി, വണക്കം ഇവയ്ക്ക്

﴿നല്ല കാര്യങ്ങളിൽ അവർ ധൃതി കാണിക്കുന്നവരായിരുന്നു. ആഗ്രഹം കൊണ്ടും ഭീതികൊണ്ടും അവർ നമ്മെ വിളിച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നവരും നമ്മോട് താഴ്മയുള്ളവരും ആയിരുന്നു.﴾ [അൽഅമ്പിയാഅ്: 90]

പേടിക്കൽ

﴿നിങ്ങൾ അവരെ പേടിക്കരുത്; നിങ്ങൾ എന്നെ പേടിക്കുവിൻ.﴾ [അൽബകറ: 150]

പശ്ചാത്തപിച്ചു മടങ്ങുന്നതിന്

﴿നിങ്ങളുടെ റബ്ബിന്റെ അടുക്കലേക്ക് പശ്ചാത്തപിച്ചു മടങ്ങുകയും അവന് കീഴ്പ്പെടുകയും ചെയ്‌വിൻ﴾ [സൂമർ: 54]

സഹായപേക്ഷക്ക്

﴿നിന്നെ മാത്രം ഞങ്ങൾ ആരാധിക്കുന്നു. നിന്നോട് മാത്രം ഞങ്ങൾ സഹായത്തിന് അപേക്ഷിക്കുന്നു.﴾ [അൽഹാത്തിഹ: 5]

“നീ സഹായത്തിന് അപേക്ഷിച്ചാൽ അല്ലാഹുവിനോട് സഹായത്തിന് അപേക്ഷിക്കുക”^[41] എന്നു നബിﷺ ഇതിനെ നമുക്കു വ്യക്തമാക്കിത്തരികയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

41. ഈ ഹദീഥ് صحيح ആണെന്ന് ശെയ്ഖ് അൽബാനി വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.
(مشكاة المصابيح (5302))

وَدَلِيلُ الْإِسْتِعَاذَةِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ ١
 وَ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ ١
 وَدَلِيلُ الْإِسْتِعَاذَةِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ﴾ الْأَنْفَالُ: ٩ آيَةً
 وَدَلِيلُ الدَّبْحِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ ۗ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٣٢﴾ الْأَنْعَامُ: ١٦٢ - ١٦٣
 وَمِنَ السُّنَّةِ: لَعَنَ اللَّهُ مَنْ دَبَّحَ لِغَيْرِ اللَّهِ.

അഭയാർത്ഥനക്ക്

﴿നീ പറയുക, ഉഷോദയത്തിന്റെ നാമനിൽ ഇതാ ഞാൻ അഭയം തേടുന്നു.﴾^[42] [അൽഫലക്ക് : 1]

﴿നീ പറയുക, ജനങ്ങളുടെ നാമനോട് ഞാൻ അഭയം അർത്ഥിക്കുന്നു.﴾ [അന്നാസ് : 1]

രക്ഷാർത്ഥനക്ക്

﴿നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ റബ്ബിനോട് രക്ഷക്കായി അർത്ഥിക്കുന്നവരായും, അങ്ങനെ അവൻ നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം നൽകുകയും ചെയ്ത അവസരം.﴾ [അൽഅൻഫാൽ : 9]

ബലി അർപിക്കുന്നതിന്

﴿നീ പറയുക, എന്റെ പ്രാർത്ഥനയും, എന്റെ ബലിയും, എന്റെ ജീവിതവും, എന്റെ മരണവും, സർവ്വലോകനാഥനായ അല്ലാഹുവിന്നാകുന്നു. അവനു സമന്വാരായി ആരുമില്ല; അതിനായി ഞാൻ ആജ്ഞാപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഞാൻ മുസ്ലിംകളിൽ ആദ്യനാകുന്നു.﴾ [അൽഅൻഅം : 162, 163]

“അല്ലാഹു ഒഴികെയുള്ളവർക്ക് ബലി അർപിക്കുന്നവനെ അല്ലാഹു ശപിക്കുന്നു”^[43] എന്നു നബിﷺ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

42. ഈ ആയത്ത് വിവർത്തകൻ വിട്ട് പോയിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ നൽകിയ വിവർത്തനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശുദ്ധ ചുരുത്തൻ പരിഭാഷയിൽ നിന്നും എടുത്തുതാണ്.

43. മുസ്ലിം(1978)

وَدَلِيلُ التَّنْذِرِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿يُؤْفُونَ بِالتَّنْذِرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا﴾ (الإنسان: ٧)

നേർചയ്ക്ക്

﴿അവർ നേർചയെ നിറവേറ്റുകയും, ഉപദ്രവം പരന്നു പിടിക്കുന്ന ഒരു ദിവസത്തെ ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.﴾ [അൽഇൻസാൻ : 7]

(ആര്യന്യുടെ ഇനങ്ങളായി മേൽപറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളൊക്കെ അല്ലാഹുവിനു വേണ്ടി മാത്രം ചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു. അതായത് യാതൊരുവനായി മാത്രം ഇബാദത്തു ചെയ്യപ്പെടണമോ, യാതൊരുവനൊഴികെ ഉള്ളവർക്ക് ഇബാദത്ത് ചെയ്യപ്പെടുവാൻ പാടില്ലയോ അവനാകുന്നു നമ്മുടെ റബ്ബ് എന്നു നാം അറിയേണ്ടതാകുന്നു.)

3

الأصل الثاني : معرفة دين الإسلام بالأدلة

**രണ്ടാമത്തെ മൗലിക വിഷയം:
ഇസ്ലാം ദീനത്തെപ്പറ്റി അറിയുക**

مَعْرِفَةُ دِينِ الْإِسْلَامِ بِالْأَدِلَّةِ

وَهُوَ: الْاِسْتِسْلَامُ لِلَّهِ بِالتَّوْحِيدِ، وَالْاِنْقِيَادُ لَهُ بِالطَّاعَةِ، وَالْبِرَاءَةُ مِنَ الشِّرْكَ وَأَهْلِيهِ، وَهُوَ ثَلَاثُ مَرَاتِبَ: الْاِسْلَامُ، وَالْاِيْمَانُ، وَالْاِحْسَانُ. وَكُلُّ مَرْتَبَةٍ لَهَا اَرْكَانٌ.

المرتبة الأولى: الإسلام

فَأَرْكَانُ الْاِسْلَامِ خَمْسَةٌ: شَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامُ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءُ الزَّكَاةِ، وَصَوْمُ رَمَضَانَ، وَحَجُّ بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ.

ഇസ്‌ലാം ദീനിനെപ്പറ്റി അറിയുക

ഇസ്‌ലാം എന്നാൽ [തൗഹീദുകൊണ്ട്] അല്ലാഹുവിന് കീഴ്പ്പെടുക എന്നർത്ഥമാകുന്നു.

(അതായത് അല്ലാഹു ഏകനാണെന്നും അവന് സമന്വരായി ആരും തന്നെ ഇല്ലെന്നുമുള്ള ബോധത്തോടുകൂടി അവന്റെ കൽപനകൾക്ക് വഴി പ്പെടുക എന്ന താൽപര്യം.)

[അതോടൊപ്പം പുണ്യപ്രവൃത്തികൊണ്ട് അവന് കീഴ്പ്പെടുക, ശിർക്കിൽ നിന്നും അതിന്റെ വക്താക്കളിലും നിന്നും അകലുക എന്നതുമാകുന്നു.]

ഇപ്രകാരം വഴിപ്പെടുന്നതിന് മൂന്ന് നിലകൾ ഉണ്ട്. ഇസ്‌ലാം, ഈമാൻ, ഇഹ്‌സാൻ. ഈ മൂന്ന് നിലകളിൽ ഓരോന്നിനും ആധാരമായി നിൽക്കുന്ന ചില കാര്യങ്ങളുണ്ട്. ഇസ്‌ലാമിന് ആധാരമായി അഞ്ച് കാര്യങ്ങളാണ് ഉള്ളത്.

- (1) അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധനക്കു അർഹനായി യാതൊരുവനും ഇല്ല എന്നും മുഹമ്മദ് അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ ആണെന്നുമുള്ള സാക്ഷ്യം,
- (2) നമസ്കാരം ശരിയായി അനുഷ്ഠിക്കുക.
- (3) സകാത്ത് കൊടുക്കുക.
- (4) റമദാൻ മാസത്തിൽ നോമ്പ് നോൽക്കുക.
- (5) അല്ലാഹുവിന്റെ പരിശുദ്ധ മന്ദിരത്തിൽ (പുണ്യയാത്ര പോവുക) [ഹജ്ജ് ചെയ്യുക.]

فَدَلِيلُ الشَّهَادَةِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ ﴿١٨﴾ آل عمران: ١٨
 وَمَعْنَاهَا: لَا مَعْبُودَ يَحِقُّ إِلَّا اللَّهُ، وَحَدُّ التَّفَيُّ مِنَ الْإِثْبَاتِ ﴿لَا إِلَهَ﴾ نَافِيًا جَمِيعَ مَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ ﴿إِلَّا اللَّهُ﴾ مُثَبِّتًا الْعِبَادَةَ لِلَّهِ وَحَدَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ فِي عِبَادَتِهِ، كَمَا أَنَّهُ لَيْسَ لَهُ شَرِيكَ فِي مُلْكِهِ.

ഇവയിൽ ആദ്യം പറഞ്ഞ സാക്ഷ്യം എന്നതിനുള്ള പ്രമാണം അല്ലെങ്കിൽ തെളിവ് ഇതാകുന്നു.

﴿അവൻ (അല്ലാഹു) അല്ലാതെ യാതൊരു ആരാധനയും ഇല്ല എന്ന് നീതിയെ നിലനിർത്തിക്കൊണ്ട് അല്ലാഹുവും, മലക്കുകളും, അറിവുള്ളവരും സാക്ഷ്യം വഹിച്ചിരിക്കുന്നു. മഹിതപ്രഭാവനും അറിവിന് ഇരിപ്പിടമായിട്ടുള്ളവനുമായ അവനല്ലാതെ യാതൊരു ആരാധനുമില്ല.﴾ [ആലുഇറാൻ : 18]

ഇതിന്റെ സാരം ഇതാണ്: യഥാർത്ഥത്തിൽ ആരാധനയെ അർഹിക്കുന്നതായി അല്ലാഹുവല്ലാതെ യാതൊരുത്തരുമില്ല; ﴿لا إله﴾ എന്നതുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിനു പുറമെ ആരാധിക്കപ്പെടുന്നതായി യാതൊരുത്തരെയും സ്വീകരിക്കുവാൻ പാടില്ല എന്നുള്ള സംഗതി സ്പഷ്ടമാക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അവന്റെ അധികാരത്തിലും ആധിപത്യത്തിലും അവനു പങ്കുകാരില്ലാത്തതുപോലെ ആരാധിക്കപ്പെടുക എന്നതിനെ സംബന്ധിച്ചും അവൻ ഏകനാണെന്നും അതിൽ അവനു പങ്കുകാരനായി ആരും ഇല്ലെന്നും ഉള്ള സംഗതിയെ ﴿الا الله﴾ എന്ന ഭാഗം വ്യക്തമാക്കുന്നു.

وَتَفْسِيرُهَا: الَّذِي يُوضِّحُهَا قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٦٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٦٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٨﴾﴾

الزخرف: ٢٦ - ٢٨

وَقَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾﴾ آل عمران: ٦٤

താഴെ പറയുന്ന ആയത്ത്, അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധനയ്ക്കായി ആരുമില്ല എന്നു പറഞ്ഞതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന തത്താലത്തെ വിശദപ്പെടുത്തുന്ന വിവരണമായിരിക്കുന്നു.

﴿ഇബ്രാഹീം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവിനോടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനതയോടും പറഞ്ഞു: നിശ്ചയമായും ഞാൻ, നിങ്ങൾ എന്നിനെ ആരാധിക്കുന്നുവോ അതിൽ നിന്നും ഒഴിഞ്ഞവൻ ആകുന്നു. എന്നെ സൃഷ്ടിച്ചവനെ ഒഴിച്ചു; എന്തെന്നാൽ അവൻ എനിക്കു നേർവഴി കാണിക്കും. അങ്ങനെ അവൻ അതിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്തതികളുടെ ഇടയിൽ ഒരു ശാശ്വത വചനമാക്കുകയും ചെയ്തു, അവർ പിൻവാങ്ങുവാൻ മതിയെന്നുവെച്ചു.﴾ [സുഹ്റുഹ് : 26, 27, 28]

﴿നീ പറയുക: 'വേദഗ്രന്ഥമുള്ള ജനങ്ങളെ! ഞങ്ങൾക്കും നിങ്ങൾക്കും സമമായിട്ടുള്ള ഒരു വാക്യത്തിലേക്ക് നിങ്ങൾ വരുവിൻ; അതായത് അല്ലാഹുവിനെ യല്ലാതെ നാം ആരാധിക്കരുത്, അവനോട് യാതൊന്നിനേയും സമപ്പെടുത്തരുത്, അല്ലാഹുവിനെ വിട്ടിട്ട് നമ്മിൽ ചിലർ ചിലരെ റബ്ബുകളായിവയ്ക്കരുത്'; എന്നാൽ അവർ പിന്തിരിയുകയാണെങ്കിൽ, 'ഞങ്ങൾ അനുസരിച്ചവരാണ് എന്ന് നിങ്ങൾ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുവിൻ.' എന്നു നിങ്ങൾ പറയുവിൻ.﴾ [ആല്യ ഇറാൻ : 64]

وَدَلِيلُ شَهَادَةِ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ ﴿التوبة: ١٢٨﴾
وَمَعْنَى شَهَادَةِ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ: طَاعَتُهُ فِيمَا أَمَرَ، وَتَصَدِيقُهُ فِيمَا أَخْبَرَ، وَاجْتِنَابُ مَا نَهَى عَنْهُ وَزَجْرٌ وَالْأَيْ يُعْبَدُ اللَّهُ إِلَّا بِمَا شَرَعَ.

മുഹമ്മദ് നബി ﷺ അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ ആണെന്നുള്ള സാക്ഷ്യത്തിന് വുർആൻ ഇപ്രകാരം തെളിവു തരുന്നു:

﴿നിങ്ങളിൽ നിന്നും നിങ്ങളുടെ അടുക്കൽ ഒരു ദൂതൻ വന്നിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾക്ക് വിഷമം ഉണ്ടാകുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന് അസഹ്യമാകുന്നു. (അദ്ദേഹം) നിങ്ങളുടെമേൽ കരുതലുള്ളവനും വിശ്വാസികളോട് കൃപയും കനിവും ഉള്ളവനും ആകുന്നു.﴾ [തൗബ : 128]

നബി ﷺ എന്തെന്തു കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യണമെന്നു നമ്മോടു കൽപിച്ചിരിക്കുന്നവോ അതിൽ നാം അദ്ദേഹത്തെ അനുസരിക്കുക; എന്തു കാര്യങ്ങൾ നമ്മുടെ അറിവിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം നമ്മോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ അതിൽ നാം അദ്ദേഹത്തെ വിശ്വസിക്കുക; എന്തു കാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹം നമ്മോടു വിരോധിച്ചു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നുവോ അവയെ നാം വിടുക; അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നത് എപ്രകാരമാണെന്ന് നമുക്ക് അദ്ദേഹം വിവരിച്ച് തന്നിരിക്കുന്നുവോ അപ്രകാരമല്ലാതെ മറ്റൊരു പ്രകാരത്തിൽ അല്ലാഹുവെ നാം ആരാധിക്കാതിരിക്കുക എന്നീ സംഗതികളാകുന്നു ‘മുഹമ്മദു അവന്റെ റസൂലാണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുക’ എന്നു പറയുന്നതിന്റെ താൽപര്യം.

وَدَلِيلُ الصَّلَاةِ، وَالزَّكَاةِ، وَتَفْسِيرُ التَّوْحِيدِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ﴾ البينة: ٥

وَدَلِيلُ الصِّيَامِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ البقرة: ١٨٣

وَدَلِيلُ الْحَجِّ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾ آل عمران: ٩٧

നമസ്കാരം അനുഷ്ഠിക്കണമെന്നും സകാത്ത് കൊടുക്കണമെന്നും ഉള്ളതിന് തെളിവു തൗഹീദ് എന്നതിന് വിവരണവും ആകുന്നു ഈ വാക്യം. (അല്ലാഹുവിനോട് ആത്മാർത്ഥത ഉള്ളവരായി ഋജുമാനസരായി അവനെ ആരാധിക്കുവാനും നമസ്കാരത്തെ ശരിയായി അനുഷ്ഠിക്കുവാനും സകാത്ത് കൊടുക്കുവാനും അല്ലാതെ അവർ ആജ്ഞാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല; അതത്രെ ശരിയായ (ലിഖിതങ്ങളിലെ) മതം.) [അൽബയ്യിന : 5]

നോമ്പ് നിർബന്ധമാണെന്നുള്ളതിന് തെളിവ് ഇതാകുന്നു:

(വിശ്വാസികളേ! നിങ്ങൾക്കു മുമ്പുള്ളവരുടെ മേൽ വിധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതുപോലെ നിങ്ങളുടെ മേലും നോമ്പ് വിധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു; അതുകൊണ്ടു നിങ്ങൾക്ക് ദോഷ ബാധയെ തടുക്കാവുന്നതാണ്.) [അൽബകറ: 183]

ഹജ്ജിനെ സംബന്ധിച്ച തെളിവ് ഇതാകുന്നു.

(കഅ്ബയിൽ ചെന്ന് ഹജ്ജ് ചെയ്യേണ്ടത് അവിടെ പോകുവാൻ കഴിവുള്ള ജനങ്ങൾക്കൊക്കെ ദൈവികമായ [അല്ലാഹുവോടുള്ള] കടമയാകുന്നു; എന്നാൽ ആരെങ്കിലും അവിശ്വസിക്കുന്നതായാൽ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ലോകരോടു ആവശ്യമില്ലാത്തവനാകുന്നു.) [ആലുഇനാൻ : 97]

الْمَرْتَبَةُ الثَّانِيَةُ: الْإِيمَانُ

وَهُوَ: يَضَعُ وَسِعُونَ شُعْبَةً،

فَأَعْلَاهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَدْنَاهَا إِمَاطَةُ الْأَدَى عَنِ الطَّرِيقِ، وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ.

وَأَرْكَانُهُ سِتَّةٌ: كَمَا فِي الْحَدِيثِ (أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ).

وَالدَّلِيلُ عَلَى هَذِهِ الْأَرْكَانِ السِّتَةِ: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ
وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ﴾

البقرة: ١٧٧

രണ്ടാമത്തെ നില [ഇരുമാൻ]

(‘ദീൻ’ അറിയുക എന്നതിന്റെ രണ്ടാമത്തെ പടി വിശ്വാസമാണ്.)
വിശ്വാസത്തിന് [ഇരുമാനിന്] എഴുപതിൽപരം ശാഖകളുണ്ട്.

അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധ്യനായി ആരുമില്ല എന്ന വാക്യമാണ് അവയിൽ ഏറ്റവും ഉയർന്നുനിൽക്കുന്നത്. വഴിയിൽ നിന്നും ഉപദ്രവകരങ്ങളായ സാധനങ്ങളെ നീക്കം ചെയ്ക എന്നത് അവയിൽ ഏറ്റവും താഴ്ന്നുനിൽക്കുന്ന ശാഖയാണ്. ലജജ ‘ഇരുമാന്റെ’ ശാഖകളിൽ ഒരു ശാഖയാകുന്നു.

വിശ്വാസത്തിന് ആധാരമായി നിൽക്കുന്നത് ആറു കാര്യങ്ങളാണ്.

[ഹദീസിൽ വന്നപ്രകാരം] “അല്ലാഹുവിലും, അവന്റെ മലക്കുകളിലും, അവന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും, അവന്റെ ദൂതന്മാരിലും, നല്ലതും തീയ്യതുമായ വിധിയിലും വിശ്വസിക്കുക” എന്നിവയാണ് ആ കാര്യങ്ങൾ.

﴿നിങ്ങൾ കിഴക്കോട്ടോ പടഞ്ഞാരോട്ടോ മുഖം തിരിക്കുന്നതല്ല സുകൃതം [പുണ്യം]. [പുണ്യവാന്മാർ] എന്നാൽ അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യദിവസത്തിലും മലക്കുകളിലും ഗ്രന്ഥത്തിലും നബിമാരിലും വിശ്വസിക്കുകയും.....﴾

[അൽബക്വറ : 177]

ودليل القدر: قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾ ﴿٤٩﴾ القمر: ٤٩
الْمَرْتَبَةُ الثَّالِثَةُ: الْإِحْسَانُ

أركانها: وله رُكْنٌ وَاحِدٌ. كما في الحديث: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ.
وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ﴾ ﴿١٢٨﴾ النحل: ١٢٨
وقَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ﴾ ﴿١٧﴾ الَّذِي يَرِيكَ حِينَ تَقُومُ﴾ ﴿١٧٨﴾ وَتَقَبَّلَكَ
فِي السَّجْدَيْنِ﴾ ﴿١٨٩﴾ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ ﴿٢٣٠﴾ الشعراء: ٢١٧ - ٢٢٠

വിധിയെ സംബന്ധിച്ച തെളിവ്

﴿നിശ്ചയമായും എല്ലാകാര്യങ്ങളെയും നാം ഒരു കണക്കനുസരിച്ച് സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു.﴾ [അൽഖമർ : 49]

മൂന്നാമത്തെ നില [ഇഹ്സാൻ]

മൂന്നാമത്തെ നില അല്ലെങ്കിൽ പടി 'ഇഹ്സാൻ' ആകുന്നു. [ഇഹ്സാനിന് ഒരു റൂക്നാണുള്ളത്.]

“നീ അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നാൽ എങ്ങനെയോ അതുപോലെ, അഥവാ നീ അവനെ കാണുന്നില്ലെങ്കിൽ അവൻ നിന്നെ കണ്ടു കൊണ്ടിരിക്കുന്നുവെന്ന നിലയിൽ നീ അവനെ ആരാധിക്കുക” എന്നതാണ് ഇഹ്സാൻ. ('ഇഹ്സാൻ' എന്ന വാക്കിന് നന്നാക്കുക, എന്നർത്ഥമാകുന്നു.)

﴿നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ദോഷബാധയെ സൂക്ഷിക്കുന്നവരോടും (ഓരോരോ കാര്യങ്ങൾ) നന്നായിട്ട് ചെയ്യുന്നവരോടും കൂടെയാകുന്നു.﴾ [അന്നഹ്ൽ : 128]

﴿നീ നമസ്കാരത്തിന് നിൽക്കുന്ന അവസരത്തിൽ, നിന്നെയും, നമസ്കാരം ചെയ്യുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ, നിന്റെ ചലനത്തെയും കാണുന്ന പ്രതാപശാലിയും കരുണാനിധിയുമായുള്ളവനെ നീ അവലംബമാക്കുക, നിശ്ചയമായും അവൻ കേൾക്കുന്നവനും അറിയുന്നവനുമത്രെ.﴾ [ശുഅറാഅ് : 217 -220]

وَقَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ﴾ يونس: ٦١

وَالدَّلِيلُ مِنَ السُّنَّةِ: حَدِيثُ جَبْرِيلَ الْمَشْهُورُ: عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ - رَضِيَ اللهُ عَنْهُ - قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ عِنْدَ النَّبِيِّ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ، شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ، لَا يَرَى عَلَيْهِ أَثَرَ السَّقَرِ، وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، فَجَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - فَاسْتَدْرَكَ بَيْنَهُ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَحْدَيْهِ، وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ -

﴿നീ ഒരു കാര്യത്തിൽ ഏർപ്പെടുകയോ അതിനു വേണ്ടി നീ കൂർആനിൽ ഏതെങ്കിലും ഭാഗം ഓതുകയോ നിങ്ങൾ എന്തെങ്കിലും ഒരു കാര്യം പ്രവർത്തിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നത് ഒന്നുംതന്നെ, അതിൽ നിങ്ങൾ വ്യാപരിക്കുമ്പോൾ നിങ്ങളുടെ മേൽ നാം സാക്ഷിയായിട്ടില്ലാതെ ആയിരിക്കുന്നതല്ല.﴾ [യൂനുസ് : 61]

ഇതിന് നബിﷺയുടെ സുന്നത്തിൽ നിന്നുമുള്ള തെളിവൊന്നെങ്കിൽ അതു ഉമർؓൽ നിന്നും നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ജിബ്രീൽയെ സംബന്ധിച്ച പ്രസിദ്ധമായ ഹദീസാകുന്നു. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:

“ഞങ്ങൾ നബിﷺയുടെ അടുക്കൽ ഇരുന്നിരുന്ന ഒരവസരത്തിൽ വസ്ത്രം തുവെള്ളയായും മുടി കടും കറുപ്പായും ഇരുന്ന ഒരാൾ ഞങ്ങളുടെ അടുക്കൽ വന്നു. യാത്രാ ലക്ഷണങ്ങളൊന്നും അയാളിൽ കാണപ്പെട്ടിരുന്നില്ല; ഞങ്ങളിൽ ആർക്കും തന്നെ അയാളെ അറിഞ്ഞതും കൂടായിരുന്നു. അയാൾ നബിﷺയുടെ അടുത്തിരുന്ന്, തന്റെ കാൽമുട്ടുകളെ അവിടുത്തെ കാൽമുട്ടുകളോട് ചേർത്തുവെക്കുകയും തന്റെ കൈകൾ അവിടുത്തെ തുടകളിൽ വെക്കുകയും ചെയ്തു;

എന്നിട്ടു പറഞ്ഞു: മുഹമ്മദേ! ഇസ്ലാം എന്നതിനെപ്പറ്റി എനിക്കു പറഞ്ഞുതരിക.

فَقَالَ: أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا
قَالَ: صَدَقْتَ. فَعَجِبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ.

قَالَ: أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ. قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ .
قَالَ: صَدَقْتَ.

قَالَ: أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ.
قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ.
قَالَ: أَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ.

അവിടുന്ന് മറുപടി പറഞ്ഞു: അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധനയായി ആരുമില്ല എന്നും മുഹമ്മദ് അവന്റെ ദൂതനാണെന്നും നീ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുക, നമസ്കാരം ശരിക്ക് അനുഷ്ഠിക്കുക, സകാത്ത് കൊടുക്കുക, റമദാൻ മാസത്തിൽ നോമ്പ് നോൽക്കുക, നിനക്ക് യാത്രക്ക് കഴിയുമെങ്കിൽ കഅ്ബയിൽ ചെന്ന് ഹജ്ജ്ചെയ്യുക.

അപ്പോൾ അയാൾ 'ശരിതന്നെ' എന്നുപറഞ്ഞു. അവിടുത്തോടു അയാൾ ചോദിക്കുകയും പിന്നെ 'ശരിതന്നെ' എന്നു പറയുകയും ചെയ്യുന്നതുകണ്ട് ഞങ്ങൾക്ക് ആശ്ചര്യം തോന്നി. ഈമാനെപ്പറ്റി എനിക്കു പറഞ്ഞുതരിക എന്നയാൾ പറഞ്ഞു.

അവിടുന്ന് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: അല്ലാഹുവിലും, അവന്റെ മലക്കുകളിലും, അവന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും, അവന്റെ ദൂതന്മാരിലും, അന്ത്യദിവസത്തിലും, നന്മയും തിന്മയുമായ വിധി നിർണയത്തിലും നീ വിശ്വസിക്കുക.

[അപ്പോൾ അയാൾ 'ശരിതന്നെ' എന്നുപറഞ്ഞു.]

അപ്പോൾ 'ഇഹ്സാനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞുതരിക' എന്നയാൾ പറഞ്ഞു. അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: അല്ലാഹുവിനെ നീ കാണുന്നുണ്ടെന്ന നിലയിൽ അവൻ ആരാധന ചെയ്യുക. നീ അവനെ കാണുന്നില്ലെങ്കിലും, അവൻ നിന്നെ കാണുന്നുണ്ട്.

അപ്പോൾ അന്ത്യദിവസത്തെ പറ്റി പറഞ്ഞുതരിക എന്നയാൾ പറഞ്ഞു.

قَالَ: مَا الْمَسْئُورُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ.
 قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا.
 قَالَ: أَنْ تَلِدَ الْأُمَّةُ رَبَّيْتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْخُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ.
 قَالَ: فَمَضَى، فَلَبِثْنَا مَلِيًّا،
 فَقَالَ: يَا عَمْرُؤُ أَتَدْرُونَ مِنَ السَّائِلِ؟
 قُلْنَا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ،
 قَالَ: هَذَا جَبْرِيْلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ أَمْرَ دِينِكُمْ

അതിന് ‘അതിനെപ്പറ്റി ആരോട് ചോദിക്കപ്പെടുന്നുവോ അയാൾ ചോദിക്കുന്ന ആളിനെക്കാൾ കൂടുതൽ അറിവുള്ളവനല്ല’ എന്ന് അവിടുന്ന് സമാധാനം പറഞ്ഞു.

അപ്പോൾ അതിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളെപ്പറ്റി പറഞ്ഞുതരിക എന്നയാൾ പറഞ്ഞു. അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: അടിമസ്ത്രീ അവളുടെ യജമാനത്തിയെ പ്രസവിക്കും. കാലും തലയും മറക്കാതെ നഗ്നരായി ആശ്രിതരായി കഴിയുന്ന ആടുമേപ്പുകാർ എടുപ്പുകൾ ഉണ്ടാക്കി അതിൽ വലിപ്പം കാണിക്കുന്നതായി നീ കാണും. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അങ്ങനെ അയാൾ പോയി, പിന്നെ ഞങ്ങൾ അല്പനേരം അവിടെ തങ്ങി.

അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: ഉമറെ! ഈ ചോദ്യക്കാരൻ ആരാണെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് അറിയാമോ?

അല്ലാഹുവും അവന്റെ റസൂലും അധികം അറിയുന്നവരാണ് എന്നു ഞങ്ങൾ മറുപടി പറഞ്ഞു.

അപ്പോൾ അവിടുന്ന് പറഞ്ഞു: ഇത് ജിബ്രീലാണ്; നിങ്ങളുടെ ദീൻ കാര്യം നിങ്ങൾക്കു പഠിപ്പിക്കുന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹം നിങ്ങളുടെ അടുക്കൽ വരികയാണ് ചെയ്തത്.^[44]

---

44. മുസ്ലിം(8)

4

الأصل الثالث : معرفة نبيكم محمد ﷺ

മൂന്നാമത്തെ മൗലിക വിഷയം:
മുഹമ്മദ് നബി ﷺ യെ അറിയുക

وَهُوَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ بْنِ هَاشِمٍ، وَهَاشِمٌ مِنْ قُرَيْشٍ، وَقُرَيْشٌ مِنَ الْعَرَبِ،
وَالْعَرَبُ مِنْ ذُرِّيَّةِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ الْحَلِيلِ عَلَيْهِ وَعَلَى نَبِيِّنَا أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ، وَلَهُ مِنَ
الْعُمُرِ ثَلَاثٌ وَسِتُّونَ سَنَةً، مِنْهَا أَرْبَعُونَ قَبْلَ التَّبَوُّةِ، وَثَلَاثٌ وَعِشْرُونَ فِي النُّبُوَّةِ.
نُبِيَ بـ ﴿أَفْرَأ﴾، وَأُرْسِلَ بـ ﴿الْمَدَّتِر﴾، وَبَلَدَهُ مَكَّةُ.
بَعَثَهُ اللَّهُ بِالْمَدِينَةِ عَنِ الشِّرْكَ، وَبِالدَّعْوَةِ إِلَى التَّوْحِيدِ،

നബിയെ അറിയുക

അവിടുന്ന് ഹാശിമിന്റെ മകൻ അബ്ദുൽ മുതലിബിന്റെ മകനായ അബ്ദുല്ലായുടെ മകൻ മുഹമ്മദ് ﷺ ആകുന്നു. ഹാശിം ഖുറൈശി ഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ട ആളാണ്. ഖുറൈശി ഗോത്രക്കാർ അറബി ഗോത്രങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. അറബികളാകട്ടെ ഇബ്രാഹിം നബി ﷺയുടെ മകൻ ഇസ്മായിൽ നബി ﷺയുടെ സന്താന പരമ്പരയിൽപ്പെട്ടവരാകുന്നു. അവിടുന്ന് അറുപത്തിമൂന്നു സംവത്സരക്കാലം ജീവിച്ചിരുന്നു. ഇതിൽ നാൽപ്പതു സംവത്സരം നൂബുവുത്തിനു മുമ്പുള്ള കാലവും, ഇരുപത്തി മൂന്നു സംവത്സരക്കാലം നൂബുവുത്തിന്റെയും തിസാലത്തിന്റെയും കാലവുമാകുന്നു.

أَفْرَأ എന്നു തുടങ്ങുന്ന ആയത്തിന്റെ അവതരണത്തോടുകൂടി അവിടുത്തേക്ക് നൂബുവുത്ത് സിദ്ധിച്ചു. نَبِيُّهَا الْمَدَّتِرُ എന്ന ആയത്തു അവതരിച്ച ഘട്ടം മുതൽ അവിടുന്ന് റസൂൽ ആയിത്തീർന്നു. അവിടുത്തെ സ്വദേശം മക്കെ ആകുന്നു.

ശിർക്കിനെ കുറിച്ച് ജനങ്ങളോട് ഭയപ്പെടുത്തി പറയുകയും തൗഹീദി ലേക്ക് ജനങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന നിലയിൽ അവിടുത്തെ അല്ലാഹു റസൂൽ ആയി നിയോഗിച്ചു.

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿يَأْتِيهَا الْمَدَائِرُ ۝١ فَرُفَأَنْذِرُ ۝٢ وَرَبَّكَ فَكَبَّرُ ۝٣ وَثِيَابَكَ فَطَهَّرُ ۝٤ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرُ ۝٥ وَلَا تَمْنُنَ تَسْتَكْبِرُ ۝٦ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرُ ۝٧﴾ المذثر: ١ - ٧
 وَمَعْنَى: ﴿قُمْ فَأَنْذِرْ﴾: يُنذِرُ عَنِ الشِّرْكِ، وَيَدْعُو إِلَى التَّوْحِيدِ.
 ﴿وَرَبَّكَ فَكَبَّرُ﴾: أَي: عَظَّمَهُ بِالتَّوْحِيدِ.
 ﴿وَتِيَابَكَ فَطَهَّرُ﴾: أَي: طَهَّرَ أَعْمَالَكَ عَنِ الشِّرْكِ.
 ﴿وَالرُّجْزَ فَاهْجُرُ﴾: الرُّجْزُ: الأَصْنَامُ، وَهَجْرُهَا: تَرْكُهَا، وَالبَّرَاءَةُ مِنْهَا وَأَهْلِهَا،

﴿മുടിപ്പുതച്ച് കിടക്കുന്നവനെ! എഴുന്നേറ്റു മുന്നറിയിപ്പു നൽകുക! നിന്റെ നാഥൻ! അവനെ നീ പുകഴ്ത്തുക; നിന്റെ വസ്ത്രം! അതിനെ നീ ശുദ്ധിയാക്കുക. മലിനത! അതിനെ നീ അകറ്റുക. ഔദാര്യം അരുത്, ലൗകികലാഭം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ട്. നിന്റെ നാഥനു വേണ്ടി നീ ക്ഷമയെ അവലംബിക്കുക.﴾
 [അൽമുദ്ദഥിർ : 1 - 7]

(ശീർക്കിനെക്കുറിച്ച് ഭയപ്പെടുത്തുകയും തൗഹീദിലേക്ക് ജനങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന നിലയിലാണ് അവിടുന്ന് റസൂൽ ആയി നിയോഗിക്കപ്പെട്ടത് എന്നുള്ളതിന് ഈ ആയത്തുകൾ തെളിവാകുന്നു.)

‘എഴുന്നേറ്റു മുന്നറിയിപ്പു നൽകുക’ എന്നതിന്റെ താൽപര്യം ശീർക്ക് കൊണ്ടുള്ള ദോഷങ്ങളെയും വിപത്തുകളെയും പറ്റി ജനങ്ങളോട് ഭയപ്പെടുത്തി പറയുകയും അല്ലാഹു ഏകനാണെന്നുള്ള ബോധത്തെ മുൻനിറുത്തി അവൻ ആരാധന ചെയ്യുവാൻ അവരെ ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നാകുന്നു.

‘നാഥനെ പുകഴ്ത്തുക’ എന്നാൽ അവൻ ഏകനാണെന്നുള്ള കാര്യത്തിൽ ജനങ്ങൾക്ക് ഉണർവുണ്ടാക്കി അവന്റെ മഹത്വത്തെ അവർക്ക് ബോധനം ചെയ്യുക എന്നർത്ഥമാണ്.

‘നിന്റെ വസ്ത്രം’ എന്നാൽ നിന്റെ പ്രവർത്തികൾ എന്ന് അന്തരാർത്ഥം. പവൃത്തികളെ ശീർക്കാക്കുന്ന അശുദ്ധതയിൽ നിന്നും ശുദ്ധമാക്കുക എന്നാണ് ‘വസ്ത്രം ശുദ്ധമാക്കുക’ എന്നു പറഞ്ഞതിന്റെ താൽപര്യം.

വിഗ്രഹങ്ങളെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ് മലിനത(الرُّجْزُ) എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ബിംബങ്ങളെയും വിഗ്രഹങ്ങളെയും അവയുടെ ബന്ധുക്കളെയും വിട്ടൊഴിഞ്ഞ് പരിശുദ്ധനാവുന്നതിനാണ് ‘അതിനെ നീ അകറ്റുക’ എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്.

أَخَذَ عَلَى هَذَا عَشْرَ سِنِينَ يُدْعُو إِلَى التَّوْحِيدِ،
 وَبَعْدَ الْعَشْرِ عُرِجَ بِهِ إِلَى السَّمَاءِ، وَفُرِضَتْ عَلَيْهِ الصَّلَوَاتُ الْحُمْسُ،
 وَصَلَّى فِي مَكَّةَ ثَلَاثَ سِنِينَ،
 وَبَعْدَهَا أَمَرَ بِالْهَجْرَةِ إِلَى الْمَدِينَةِ،
 وَالْهَجْرَةُ الْإِنْتِقَالُ مِنْ بَلَدِ الشِّرْكَ إِلَى بَلَدِ الْإِسْلَامِ.
 وَالْهَجْرَةُ فَرِيضَةٌ عَلَى هَذِهِ الْأُمَّةِ مِنْ بَلَدِ الشِّرْكَ إِلَى بَلَدِ الْإِسْلَامِ، وَهِيَ بَاقِيَةٌ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ،

ഇപ്രകാരം ജനങ്ങളെ ഏകദൈവ വിശ്വാസത്തിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടും, (ശിർക്കിനെ വിട്ടുകലുവാൻ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടും,) അവിടുന്ന് പത്തു വർഷക്കാലം കഴിച്ചുകൂട്ടി.

ഈ പത്തു വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം അവിടുന്ന് ആകാശത്തിലേക്ക് ആരോ ഹണം ചെയ്യിക്കപ്പെടുകയും നിത്യവും അഞ്ചു നേരത്തെ നമസ്കാരം അവിടുത്തെക്ക് നിർബന്ധമാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

അതിൽ പിന്നെ മൂന്നു സംവത്സരക്കാലം നമസ്കാരാനുഷ്ഠാനത്തെ ശരിക്കു നിർവഹിച്ചുകൊണ്ടും (വളരെ പരസ്യമായിട്ടല്ലാതെ ജനങ്ങളെ ഇസ്‌ലാമിലേക്കു ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടും) അവിടുന്ന് മക്കയിൽ തന്നെ താമസിച്ചു.

തദനന്തരം മക്കയിൽ നിന്നും മദീനയിലേക്ക് [ഹിജ്റ] പോകാൻ അവിടുത്തെക്ക് ദൈവികമായ കൽപന ലഭിച്ചു.

ഹിജ്റ എന്നാൽ ശിർക്കിന്റെ നാട്ടിൽ നിന്നും ഇസ്‌ലാമിന്റെ നാട്ടിലേക്ക് മാറിപ്പോവുക എന്നർത്ഥമാകുന്നു.

(ഇസ്‌ലാം ദീൻ അനുഷ്ഠിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ മുശ്‌രിക്കുകളുടെ ഹിംസയും അസഹിഷ്ണുതയും നിമിത്തം വിഘ്നം നേരിടുന്ന ഘട്ടങ്ങളിൽ,) അങ്ങനെയുള്ള [ശിർക്കിന്റെ] സ്ഥലങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ച് മറുനാടുകളിൽ [ഇസ്‌ലാമിന്റെ നാട്ടിലേക്ക്] പോകുക എന്നത് മുസ്‌ലിംകൾക്ക് നിർബന്ധമാകുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള ഹിജ്റ അവസാനക്കാലം വരെയും അനുഷ്ഠേയമായിരിക്കുന്നു.

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةَ ظَالِمِينَ أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْتُوَّ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفْوًا غَفُورًا ﴿٩٩﴾

النساء: 97 - 99

وَقَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿يَعْبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعِبُدُونِ ﴿١٠٦﴾ العنكبوت: 06

[ഹിജ്റയുടെ തെളിവ്]

﴿ഇതാ, ആത്മപ്രോഹികളായിരിക്കുന്നവർ, അവരുടെ ജീവൻ മലക്കുകൾ പിടിച്ചെടുക്കുന്ന അവസരത്തിൽ, അവർ (മലക്കുകൾ) ചോദിക്കും ‘നിങ്ങൾ എന്തവസ്ഥയിലായിരുന്നു?’ അവർ പറയും: ‘ദുർബലരായിരുന്നു ഞങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ’ അവർ ചോദിക്കും ‘അല്ലാഹുവിന്റെ ഭൂമി വിശാലമായിരുന്നില്ലേ, അതിൽ നിങ്ങൾക്ക് സ്വദേശവും ഉപേക്ഷിച്ചുപോകാൻ?’ അത്തരക്കാർ, അവരുടെ രക്ഷാസ്ഥാനം നരകമാണ്; അത് എന്തൊരു ദുരിതം നിറഞ്ഞ പരിണാമം! ഒരു കൗശലത്തിനോ, പോകാനൊരു മാർഗം കണ്ടെത്താനോ കഴിവില്ലാതിരുന്ന ദുർബലരായ പുരുഷന്മാരും സ്ത്രീകളും കുട്ടികളുമൊഴികെ. അത്തരക്കാർ, അവർക്ക് അല്ലാഹു മാപ്പുകൊടുത്തെന്നുവരാം, എന്തെന്നാൽ അല്ലാഹു മാപ്പ് ചെയ്തുതരുന്നവനും പൊറുത്തുതരുന്നവനുമൊക്കെ.﴾ [അന്നിസാഅ് : 97 - 99]

﴿വിശ്വസിച്ചവരായ എന്റെ അടിമകളേ! നിശ്ചയമായും എന്റെ ഭൂമി വിശാലമായിട്ടുള്ളതാണ്. അതു കൊണ്ട് എന്നെ [മാത്രം] നിങ്ങൾ ആരാധിക്കുവിൻ.﴾ [അൽഅൻകബൂത്ത് : 56] എന്നിപ്രകാരമാകുന്നു ഹിജ്റയെ സംബന്ധിച്ച് ഖുർആനിൽ പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

قَالَ الْبُغَوِيُّ - رَحِمَهُ اللَّهُ - : نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ فِي الْمُسْلِمِينَ الَّذِينَ بَمَكَّةَ وَلَمْ يُهَاجِرُوا،
نَادَاهُمُ اللَّهُ بِاسْمِ الْإِيمَانِ.

وَالدَّلِيلُ عَلَى الْهَجْرَةِ مِنَ السَّنَةِ : قَوْلُهُ ﷺ : لَا تَنْقَطِعُ الْهَجْرَةُ حَتَّى تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ، وَلَا تَنْقَطِعُ التَّوْبَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبَةٍ.

“ഹിജ്റ പോകാതെ മക്കയിൽ തന്നെ താമസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അവിടുത്തെ മുസ്ലിംകളെ സംബന്ധിച്ചാണ് ഈ ആയത്ത് അവതരിച്ചത് ” എന്ന് ബഗവീ ഇമാം^[45] അവർകൾ പറയുന്നു. ഈമാന്റെ പേരിൽ അവർ മക്കയിൽ നിന്നും പുറപ്പെടണം എന്ന് അല്ലാഹു ഈ ആയത്തു മൂലം അവരെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തു പറയുകയത്രെ ചെയ്യുന്നത്.

“തൗബ അവസാനിക്കുന്നതുവരെ ഹിജ്റ അവസാനിക്കുന്നതല്ല. സൂര്യൻ അതിന്റെ അസ്തമനസ്ഥലത്തുനിന്നും ഉദിക്കുന്നതുവരെ തൗബ അവസാനിക്കുന്നതുമല്ല”^[46] എന്നാണ് ഹിജ്റയെ സംബന്ധിച്ച് സുന്നത്തിൽ നിന്നും നമുക്ക് ലഭിക്കുന്ന തെളിവ്.

45. അബൂ മുഹമ്മദ് അൽഹുസൈൻ ബിൻ മസ്ഊദ് ബിൻ മുഹമ്മദ് അൽഫിദാഅ് അൽബഗവീ റുക്നുദ്ദീൻ എന്നാണ് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഴുവൻ പേര്. ജനനം ഹിജ്റ വർഷം 433-ൽ ഖുറാസാനിലെ ബഗ് (ബഗ്ശൂർ) എന്ന പട്ടണത്തിൽ. അദ്ദേഹം വളരെ പ്രസിദ്ധിയാർജ്ജിച്ച ശാഫിഇയ്യ പണ്ഡിതനായിരുന്നു. ഹദീസിൽ شرح السنة ومصابيح السنة എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചു. مشكاة المصابيح അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് അൽഖതീബ് അത്തബ്തീസി مصابيح السنة രചിച്ചത്. തഹ്സീനിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ معالم التنزيل എന്ന ഗ്രന്ഥമാണ് പിന്നീട് تفسير البغوي എന്ന് അറിയപ്പെട്ടത്. മഹാനവർകൾ ഹിജ്റ വർഷം 510-ൽ (516-ൽ എന്നും പറയപ്പെടുന്നു) മരണമടഞ്ഞു.

46. ഈ ഹദീഥിനെ ശെയ്ഖ് അൽബാനി صحيح صحیح ആയി വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.
صحيح الجامع (7469)

فَلَمَّا اسْتَقَرَّ فِي الْمَدِينَةِ أَمَرَ بِبَقِيَّةِ شَرَائِعِ الْإِسْلَامِ، مِثْلَ: الزَّكَاةِ، وَالصَّوْمِ، وَالْحَجِّ، وَالْأَذَانَ، وَالْجِهَادِ، وَالْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَغَيْرِ ذَلِكَ مِنْ شَرَائِعِ الْإِسْلَامِ، أَخَذَ عَلَى هَذَا عَشْرَ سِنِينَ، وَتَوَفَّى - صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ - وَدِينُهُ بَاقٍ.

وَهَذَا دِينُهُ، لَا خَيْرَ إِلَّا دَلَّ الْأُمَّةَ عَلَيْهِ، وَلَا شَرَّ إِلَّا حَذَّرَهَا مِنْهُ، وَالْحَيْزُ الَّذِي دَلَّهَا عَلَيْهِ التَّوْحِيدُ، وَجَمِيعُ مَا يُحِبُّهُ اللَّهُ وَيَرْضَاهُ، وَالشَّرُّ الَّذِي حَذَّرَهَا مِنْهُ الشِّرْكَ، وَجَمِيعُ مَا يَكْرَهُهُ اللَّهُ وَيَأْبَاهُ. بَعَثَهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ كَافَّةً، وَأَفْتَرَضَ طَاعَتَهُ عَلَى جَمِيعِ الثَّقَلَيْنِ الْحَيِّينِ وَالْإِنْسِ؛

മദീനയിൽ വന്ന് താമസം ഉറപ്പിച്ചതിന് ശേഷമാകുന്നു അവിടുന്ന് ഇസ്‌ലാം ദീൻ അനുസരിച്ചുള്ള മറ്റു നിയമ നടപടികൾ ജനങ്ങൾക്ക് ഉപദേശിച്ചത്. സകാത്ത്, നോമ്പ്, ഹജ്ജ്, അദാൻ, ജിഹാദ്, നല്ല കാര്യങ്ങൾക്ക് ഉപദേശിക്കുക (الأمر بالمعروف), നിഷിദ്ധകാര്യങ്ങളെ വിരോധിച്ചുപറയുക (النهي عن المنكر) എന്നിങ്ങനെ ഇസ്‌ലാമിനെ സംബന്ധിച്ച പലകാര്യങ്ങളും ഈ ഘട്ടത്തിൽ ആണ് ഉപദേശിക്കപ്പെട്ടത്. ഇങ്ങനെ അവിടുത്തെ ജീവിതകാലത്തിൽ പത്തുവർഷം മദീനയിൽ കഴിഞ്ഞു. അതിനു ശേഷം അവിടുന്ന് ചരമഗതി അടഞ്ഞു. അവിടുത്തെ മതം -ദീൻ- ശേഷിച്ചിരിക്കുന്നു.

അവിടുന്ന് ഉപദേശിച്ച ദീൻ (പരിപൂർണ്ണമായിട്ടുള്ളതത്രെ). അതുമൂലം അവിടുന്ന് ജനങ്ങൾക്ക് കാണിച്ചു കൊടുക്കാത്തതായ നല്ല കാര്യങ്ങൾ ഒന്നും തന്നെയില്ല. അപ്രകാരം തന്നെ അതുമൂലം അവിടുന്ന് ജനങ്ങളോട് സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളണമെന്ന് ചൂണ്ടികാണിച്ചു കൊടുത്തിട്ടില്ലാത്തതായ ചീത്ത കാര്യങ്ങളിലും ഒന്നും തന്നെ ഇല്ല.

തൗഹീദും അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുകയും തൃപ്തിപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളും ആകുന്നു അവിടുന്ന് ചൂണ്ടികാണിച്ചു തന്നിട്ടുള്ള നല്ല കാര്യങ്ങൾ. ശീർക്കും അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കുകയും വെറുക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളാണ് സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളണമെന്ന് അവിടുന്ന് നമ്മോട് ഉപദേശിച്ചിട്ടുള്ള ചീത്ത കാര്യങ്ങൾ. അല്ലാഹു അവിടുത്തെ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത് എല്ലാ ആളുകൾക്കും വേണ്ടിയാകുന്നു. അവിടുത്തെ അനുസരിക്കുക എന്നത് മനുഷ്യർക്കും ജിന്നുക്കൾക്കും നിർബന്ധമാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു കാര്യമാണ്.

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا﴾ الأعراف: ١٥٨
وَكَمَّلَ اللَّهُ بِهِ الدِّينَ؛

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿أَلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾
المائدة: ٣

وَالدَّلِيلُ عَلَى مَوْتِهِ ﷺ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾ الزمر: ٣٠ - ٣١

﴿നീ പറയുക: ജനങ്ങളെ! നിശ്ചയമായും ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് എല്ലാ പേരുടെയും അടുക്കലേക്ക് ‘നിയോഗിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള’ അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതനാകുന്നു.﴾ [അൽഅഅ്റാഫ് : 158] എന്നാകുന്നു ഖുർആനിൽ പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. അവിടുത്തെ ആഗമനത്തോടുകൂടി അല്ലാഹു അവന്റെ ദീനിനെ പൂർത്തിയാക്കി.

﴿ഇന്നേദിവസം ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളുടെ ദീനിനെ പൂർത്തിയാക്കുകയും, എന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് പൂർണ്ണമാക്കിത്തരികയും, നിങ്ങൾക്കു ഇസ്‌ലാമിനെ ദീൻ ആയി ഞാൻ തുപ്തിപ്പെടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.﴾ [അൽമാഇദ : 3] എന്ന ആയത്തുകൊണ്ട് ഈ സംഗതി സ്പഷ്ടമാണ്.

(എന്നാൽ അവിടുന്ന് എത്രതന്നെ വിശിഷ്ടനും ഉത്തമനും ആണെങ്കിലും മരിക്കുക എന്ന സംഗതിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവിടുന്ന് മറ്റു മനുഷ്യരെപ്പോലെയുള്ള ആൾതന്നെയാകുന്നു.)

﴿നിശ്ചയമായും നീ മരിക്കുന്നവനാണ്; നിശ്ചയമായും അവരും മരിക്കുന്നവരാകുന്നു. പിന്നെ നിശ്ചയമായും നിങ്ങൾ അന്ത്യദിവസത്തിൽ നിങ്ങളുടെ നാഥന്റെ അടുക്കൽ തർക്കിക്കുന്നവരായിരിക്കും﴾ [സൂമർ : 30,31] എന്ന ആയത്ത് ഇതിന് തെളിവാകുന്നു.

وَالنَّاسُ إِذَا مَا تُؤْتَى يُبْعَثُونَ؛

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى﴾ طه: ٥٥
وَقَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا﴾ ١٧ ﴿ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا﴾

نوح: ١٧ - ١٨

وَبَعْدَ الْبَعْثِ مُحَاسَبُونَ وَمُجْرِبُونَ بِأَعْمَالِهِمْ،
وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ الَّذِينَ اسْتَوُوا بِمَا عَمِلُوا
وَيَجْزِيَ الَّذِينَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى﴾ النجم: ٣١

മരണശേഷം മനുഷ്യൻ വീണ്ടും എഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടും [ഉയിർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടും].

﴿മണ്ണിൽ നിന്നും ഞാൻ നിങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചു; അതിൽ നിങ്ങളെ നാം മടക്കും; അതിൽ നിന്നും നാം നിങ്ങളെ മറ്റൊരിക്കൽ ബഹിർഗമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും.﴾ [താഹ : 55] എന്നും

﴿അല്ലാഹു നിങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ നിന്നും ഒരു മുള മുളപ്പിച്ചു; പിന്നെ അവർ നിങ്ങളെ അതിൽ മടക്കി കൊണ്ടുപോവുകയും നിങ്ങളെ ഒരു ബഹിർഗമിപ്പിക്കൽ ഗമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും.﴾ [നൂഹ് : 17,18] എന്നും അതിനെപ്പറ്റി ഖുർആനിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

(ഇപ്രകാരം) എഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെട്ട ശേഷം അവർ അവരുടെ പ്രവൃത്തികളെ സംബന്ധിച്ച് വിചാരണക്കു ലക്ഷ്യമാക്കപ്പെടുകയും അവയനുസരിച്ച് അവർക്ക് പ്രതിഫലം നൽകപ്പെടുകയും ചെയ്യും.

﴿ഉപരിലോകങ്ങളിൽ ഉള്ളതും ഭൂമിയിൽ ഉള്ളതുമൊക്കെ അല്ലാഹുവിനു ഉള്ളതാകുന്നു, തിന്മ ചെയ്തവർക്ക് അവർ എന്തുപ്രവർത്തിച്ചുവോ അതനുസരിച്ച് അവൻ പ്രതിഫലം നൽകുന്നതിനും സൽപ്രവർത്തി ചെയ്തവർക്ക് അവൻ വിശിഷ്ടമായ പ്രതിഫലം നൽകുന്നതിനും.﴾ [അനജ്മ് : 31] എന്നാകുന്നു അല്ലാഹു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

وَمَنْ كَذَّبَ بِالْبَعْثِ كَفَرَ،

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿رَعِمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ

بِمَا عَمِلْتُمْ ۗ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ التَّغَابُن: ٧

وَأَرْسَلَ اللَّهُ جَمِيعَ الرُّسُلِ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ؛

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ

بَعْدَ الرُّسُلِ﴾ النساء: ١٦٥

وَأُولَهُمْ نُوحٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَآخِرُهُمْ مُحَمَّدٌ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - وَهُوَ خَاتَمُ النَّبِيِّينَ؛

മനുഷ്യർ മരണശേഷം വീണ്ടും എഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുമെന്നുള്ള സംഗതി നിഷേധിച്ച് പറയുന്നവർ അതുമൂലം അവിശ്വാസികളായിത്തീരുന്നു.

﴿അവിശ്വസിക്കുന്നവരാകട്ടെ തങ്ങൾ ഉയർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുകയില്ല എന്നു ജൽപിക്കുന്നു. നീ പറയുക: അതെ! എന്റെ നാഥനെക്കൊണ്ട് സത്യമായും, നിശ്ചയമായും നിങ്ങൾ ഉയർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടും. നിങ്ങൾ എന്തു പ്രവർത്തിച്ചുവോ അതിനെക്കുറിച്ചു പിന്നെ നിങ്ങൾക്ക് അറിയിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യും. അത് അല്ലാഹുവിന് ലഘുവായ ഒരു കാര്യമത്രെ﴾ [അത്തഗാബുൻ : 7] എന്നു അല്ലാഹു ആ സംഗതിയെപ്പറ്റി നമുക്കു അറിവു നൽകുന്നു.

സന്തോഷവാർത്ത അറിയിക്കുന്നവരും ആപത്തുകളെ കുറിച്ച് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നവരുമായിട്ടാണ് റസൂൽമാരെയെല്ലാം അല്ലാഹു അയച്ചിട്ടുള്ളത്.

﴿സന്തോഷവാർത്ത നൽകുന്നവരും മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുന്നവരുമായ ദൂതന്മാരായിട്ടാണ് (നാം അവരെ അയച്ചത്), ജനങ്ങൾക്ക്, ദൂതന്മാരുടെ (വരവിനു) ശേഷം അല്ലാഹുവിന് എതിരായി ന്യായവാദത്തിന് വകയൊന്നും ഉണ്ടാകാതിരിക്കുന്നതിനായിട്ട്.﴾ [അന്നിസാഅ്: 165] എന്നാകുന്നു അല്ലാഹു ഇതിനെപ്പറ്റി നമുക്ക് അറിവുതരുന്നത്.

റസൂൽമാരിൽ ആദ്യത്തെ ആൾ നൂഹു നബി ﷺ ആകുന്നു. മുഹമ്മദ് നബി ﷺ അവരിൽ അവസാനത്തെ ആളും ആകുന്നു. അവിടുന്ന് നബിമാരുടെ മുദ്രയാകുന്നു.

وَالدَّلِيلُ عَلَى أَنَّ أَوْلَهُمْ نُوحٌ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ﴾ النساء: ١٦٣

وَكُلُّ أُمَّةٍ بَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهَا رَسُولًا مِنْ نُوحٍ إِلَى مُحَمَّدٍ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يَأْمُرُهُمْ بِعِبَادَةِ اللَّهِ وَحَدِّهِ، وَيَنْهَاهُمْ عَنِ عِبَادَةِ الطَّاغُوتِ؛

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ يَأْمُرُوا بِاللَّهِ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ النحل: ٣٦

وَافْتَرَضَ اللَّهُ عَلَى جَمِيعِ الْعِبَادِ الْكُفْرَ بِالطَّاغُوتِ وَالْإِيْمَانَ بِاللَّهِ.

നൂഹു നബിയാണ് റസൂൽമാരിൽ ആദ്യത്തെ ആൾ എന്നതിനു തെളിവ്: ﴿നൂഹിനും അദ്ദേഹത്തിനുശേഷമുള്ള നബിമാർക്കും നാം വഹ്യ് അറിയിച്ചതുപോലെ നാം നിനക്ക് വഹ്യ് അറിയിച്ചിരിക്കുന്നു.﴾ [അന്നിസാഅ് : 163]

എല്ലാ ജനസമുദായക്കാരുടെയിടയിലും അല്ലാഹു നബി[റസൂൽ]മാരെ [-നൂഹ് മുതൽ മുഹമ്മദ് റസൂൽ വരെ-] നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ റസൂൽമാരെല്ലാം അവരുടെ സമുദായക്കാരോട് ഉപദേശിച്ചത് അവർ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രമെ ആരാധിക്കാവൂ എന്നും താഗൂത്തിനെ ആരാധിക്കരുതെന്നും ആകുന്നു.

﴿നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് ആരാധന ചെയ്യുവിൻ; താഗൂത്തിനെ ഉപേക്ഷിക്കുവിൻ; എന്നിപ്രകാരം (ഉപദേശിക്കുന്നവരായി) ഓരോ റസൂലിനെ, ഓരോ സമുദായക്കാരിലും നാം എഴുന്നേൽപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട് [നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്].﴾ [അന്നഹ്ൽ : 36] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വാസിക്കുകയും താഗൂത്തിനെ നിഷേധിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് അല്ലാഹു അവന്റെ എല്ലാ അടിമകൾക്കും കർത്തവ്യമാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ്.

قَالَ ابْنُ الْقَيِّمِ - رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى: مَعْنَى الطَّاعُوتِ مَا تَجَاوَزَ بِهِ الْعَبْدُ حَدَّهُ مِنْ مَعْبُودٍ أَوْ مَتَّبُوعٍ أَوْ مُطَاعٍ.

وَالطَّوَاعِيَةُ كَثِيرُونَ وَرُؤُوسُهُمْ خَمْسَةٌ: إِبْلِيسُ لَعَنَهُ اللَّهُ، وَمَنْ عُيِدَ وَهُوَ رَاضٍ، وَمَنْ دَعَا النَّاسَ إِلَى عِبَادَةِ نَفْسِهِ، وَمَنْ ادَّعَى شَيْئًا مِنْ عِلْمِ الْغَيْبِ، وَمَنْ حَكَّمَ بِغَيْرِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ؛

“അനുഗമിക്കപ്പെടുന്നവർ, അനുസരിക്കപ്പെടുന്നവർ, ആരാധിക്കപ്പെടുന്നവർ എന്നിങ്ങനെയുള്ളവരെപ്പോലെ യാതൊന്നുമൂലം അല്ലാഹുവിന്റേ അടിമയായ മനുഷ്യർ അവന്റെ അതിർത്തിയെ അല്ലെങ്കിൽ നിലയെ ലംഘിച്ചു പോകുന്നുവോ അതാകുന്നു താഗൂത്ത്” എന്നാണ് ഇബ്നുനുൽഖയ്യിം അതിനെ വ്യോഖ്യാനിച്ചു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

താഗൂത്തുകൾ അനേകമാണ്. അവരിൽ നേതൃസ്ഥാനത്തുനിൽക്കുന്നത് അഞ്ച് പേരാകുന്നു.

1. [ശപിക്കപ്പെട്ട] ഇബ്ലീസ്.
2. ആരാധിക്കപ്പെടുകയും അതിൽ തൃപ്തികാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവൻ.
3. തന്നെ ആരാധിക്കുന്നതിനായി ജനങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുന്നവൻ
4. പരോക്ഷകാര്യങ്ങളിൽ(عِلْمُ الْغَيْبِ) എന്തെങ്കിലും അറിയാമെന്നു വാദിക്കുകയും (ഭാവികുകയും) ചെയ്യുന്നവൻ.
5. അല്ലാഹു എന്ത് അവതരിപ്പിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നുവോ അതു ഒഴികെയുള്ളതിനെ ആസ്പദമാക്കി തീരുമാനം കൽപിക്കുന്നവൻ.”

وَالدَّلِيلُ قَوْلُهُ تَعَالَى: ﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

البقرة: ٢٥٦

وَهَذَا هُوَ مَعْنَى لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،

وَفِي الْحَدِيثِ: رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ، وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ، وَذِرْوَةٌ سَنَامِهِ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. وَاللَّهُ أَعْلَمُ. وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.

അല്ലാഹു പറയുന്നു: ﴿മതത്തിൽ ബലാൽക്കാരമില്ല; നേർമാർഗം വഴികേടിൽ നിന്നും വേർതിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഒരുവൻ ത്യാഗത്തിനെ നിഷേധിക്കുകയും അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായാൽ മുറിഞ്ഞു പോവുക എന്നതില്ലാത്ത ബലവത്തായ ചരടിനെ പിടിക്കുകയത്ര ചെയ്യുന്നത്. അല്ലാഹു കേൾക്കുന്നവനും അറിയുന്നവനും ആകുന്നു.﴾ [അൽബകറ : 256]

ഇതാണ് 'അല്ലാഹുവല്ലാതെ [യഥാർത്ഥിൽ] യാതൊരാറായുന്ന മില്ല' എന്നു പറയുന്നതിന്റെ അർത്ഥം.

“കാര്യങ്ങളിൽ തലയായിട്ടുള്ളതു ഇസ്‌ലാം ആകുന്നു. അതിന്റെ ആധാരം നമസ്കാരം ആണ്. അതിന്റെ അഗ്രിമം അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ പൊരുതുക എന്നുള്ളതാകുന്നു”^[47] എന്നിപ്രകാരം ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു.

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

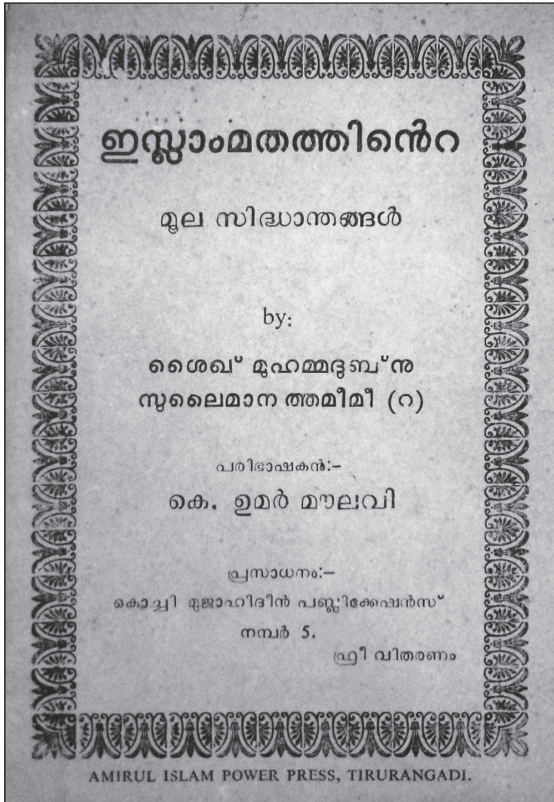
47. ഈ ഹദീഥിനെ ശൈഖ് അൽബാനി رحمه الله صحيح لغيره ആയി വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. صحيح الترغيب والترهيب (2866)

ഭാഗം: രണ്ട്
ഇസ്ലാം മതത്തിന്റെ
മൂല സിദ്ധാന്തങ്ങൾ
(ചോദ്യോത്തരം)

ഈ ഗ്രന്ഥം

ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ്^{രഹ്മ}യുടെ **الأصول الثلاثة** ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിലാക്കി **أصول الدين الإسلامي** എന്ന നാമത്തിൽ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് അതയ്യിബ് ബിൻ ഇസ്ഹാഖ് അൽഅൻസാരി അൽമദനി^{രഹ്മ} പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ ആശയ വിവർത്തനമാണിത്. കെ. ഉമർ മൗലവി^{രഹ്മ}യാണ് ഇത് നിർവഹിച്ചത്.

ഈ കൃതിയെക്കുറിച്ച് ഉമർ മൗലവി^{രഹ്മ}യുടെ പ്രസ്താവന താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

“സൗദി അറേബ്യയിൽ പ്രത്യേകിച്ചും മറ്റു അറബി രാജ്യങ്ങളിലും ധർമ്മ തല്പരരായ മതസ്നേഹിതർ ലക്ഷക്കണക്കിന് കോപ്പികൾ കൂടെക്കൂടെ അച്ചടിപ്പിച്ച് വിലവാങ്ങാതെ വിതരണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന **أصول الدين الإسلامي** എന്ന ചെറുപുസ്തകത്തിന്റെ പരിഭാഷയാണ് ഈ പുസ്തകം. പ്രാഥമിക വിദ്യാർത്ഥികൾ മുതൽ ജ്ഞാനവൃദ്ധന്മാർ വരെ എല്ലാവർക്കും ഉപകാരപ്രദമായിട്ടുള്ളതാണ് ഇത്. തൗഹീദിന്റെ വിശദാംശങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിലുള്ള പ്രതിപാദനം എളുപ്പത്തിൽ വിഷയം വസ്തുനിഷ്ഠമായി ഗ്രഹിക്കുവാൻ വളരെ സഹായിക്കുന്നുണ്ട്.”

അദ്ദേഹം തുടരുന്നു: “അറബി മൂലഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രസാധകനായ എന്റെ ബഹുമാന്യ സ്നേഹിതൻ ഇത് മലയാളത്തിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി അച്ചടിച്ച് വിതരണം ചെയ്യുവാൻ ഞങ്ങളെ ഏല്പിച്ചു. ഇതൊരു പദാനുപദ തർജ്ജമയല്ല. ആശയ വിവർത്തനം മാത്രമാണ്. നമ്മുടെ ആളുകൾക്ക് വിഷയം ലളിതമായി മനസ്സിലാകുന്നതിന് ആവശ്യമായ വിശദീകരണം ചിലേടത്ത് കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ചുരുക്കം ചിലേടങ്ങളിൽ ആവർത്തനം പോലെ തോന്നിയത് ചുരുക്കിയോ വിട്ടുകളയുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ചിലേടത്ത് പരിഭാഷകന്റെ വക നോട്ടുകളുമുണ്ട്. അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ.”

കൊച്ചിയിലെ മുജാഹിദീൻ പബ്ലിക്കേഷനാണ് ഇത് ആദ്യമായി പുറത്തിറക്കിയത്. ഇതിന്റെ കോപ്പി ഞങ്ങൾക്ക് നല്കിയ മാന്യ സഹോദരനെ അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. പരലോകത്ത് ഉമർ മൗലവി^{രഹ്മ}ക്ക് അല്ലാഹു മഗ്ഫിറത്തും മർഹമത്തും ചൊരിയട്ടെ എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവേ! ഞങ്ങളിൽ നിന്നും ഇതു സ്വീകരിക്കേണമേ...

പ്രാർത്ഥനയോടെ,
SV Media & Publishing

കെ. ഉമർ മൗലവി

മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ പൊന്നാനിക്കടുത്ത് വെളിയങ്കോട്ട് 1917-ൽ ഉമർ മൗലവി ജനിച്ചു. പിതാവ് കുഞ്ഞഹ്മദ് ചെറിയ കച്ചവടക്കാരനായിരുന്നു. ആറാം വയസ്സിൽ നാട്ടിലെ ഓത്തു പള്ളിയിൽ ചേർന്നു. പിന്നീട് പല നാടുകളിൽ വിവിധ പള്ളി ദർസുകളിൽ പഠിച്ചു. ദർസിലെ ഒരു സുഹൃത്തിൽ നിന്നാണ് മലയാള അക്ഷരങ്ങൾ പഠിച്ചത്. താന്തുരിലെ പാങ്ങിൽ അഹ്മദ് കുട്ടി മുസ്‌ലയാരുടെ ശിഷ്യനും കാത്തിബുമായിരുന്ന കാലത്താണ് തിരുരങ്ങാടിയിൽ പോയി കെ. എം. മൗലവിയെ കാണാനിടയായത്. അതോടെ അദ്ദേഹം കെ. എം. മൗലവിയുടെ ശിഷ്യനായിത്തീരുകയും തിരുരങ്ങാടിയിൽ താമസിക്കുകയും ചെയ്തു. കെ. എം. മൗലവിയുടെ സലഫീ പ്രബോധനത്തിൽ ആകൃഷ്ടനായ ഉമർ മൗലവി ഉസ്താദിന്റെ പ്രിയശിഷ്യനായി മതപരവും രാഷ്ട്രീയവുമായ വീക്ഷണങ്ങളിൽ ഗുരുനാഥന്റെ പാത പിന്തുടർന്നു. ഉസ്താദിന്റെ കുടുംബത്തിലെ അനാഥയായിരുന്ന മുസ്‌ലയാരകത്ത് ഫാത്തിമക്കുട്ടിയെ 1943 ഡിസം-10ന് ജീവിതസഖിയാക്കി.

കോഴിക്കോട്ട് പട്ടാളപ്പള്ളിയിൽ സ്വതന്ത്രമായി മലയാളത്തിൽ ഖുതുബ നിർവഹിക്കാൻ പറ്റിയ ഒരു പണ്ഡിതനെ വേണമെന്ന ആവശ്യവുമായി പള്ളി ഭാരവാഹികൾ കെ. എം. മൗലവിയെ സമീപിച്ചു. അതിനായി മൗലവി തിരഞ്ഞെടുത്തത് ഉമർ മൗലവിയായിരുന്നു. അതോടെ ഉമർ മൗലവി മലബാറിൽ മുസ്‌ലിം കേന്ദ്രത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥാനത്തെത്തിപ്പെട്ടു. ക്വർആനിനോടും സുന്നത്തിനോടും കുറുപുലർത്തിക്കൊണ്ട് മുസ്‌ലിം ഉമ്മത്തിനോടുള്ള ബാധ്യതാ നിർവഹണത്തിൽ വിട്ടുവീഴ്ചയില്ലാത്ത നിലപാട് സ്വീകരിച്ചു. ഒരു പുരുഷായുസ്സ് മുഴുവൻ പ്രബോധന രംഗത്ത് നിറഞ്ഞുനിന്ന സാന്നിധ്യമായി മാറിയ ഉമർ മൗലവിയെയാണ് പിന്നീട് മുസ്‌ലിം കൈരളി കാണുന്നത്.

തിരുരങ്ങാടിയിൽ വെച്ച് വിശുദ്ധ ക്വർആനിലെ ചില സൂറത്തുകൾ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി വ്യാഖ്യാനമെഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പിന്നീട് ക്വർആൻ മുഴുവനായി ആശയവിവർത്തനം ചെയ്ത് ആവശ്യമായ വ്യാഖ്യാനത്തോടെ മൗലവി എഴുതി പൂർത്തിയാക്കി. ഗുരുനാഥന്റെ പരിശോധനയും മേൽനോട്ടവുമാണ് അതിന് മൗലവിക്ക് ധൈര്യം പകർന്നത്. അറബി-മലയാളത്തിൽ അത് ആറു വാല്യങ്ങളായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത് 1955-ലാണ്.

1950-കളുടെ ആദ്യത്തിൽ ഹജ്ജിനു പോയ മൗലവി റിയാദിലെ

കുല്ലിയത്തുലുഗത്തിൽ അറബിയ്യയിൽ ചേർന്ന് അറബി സാഹിത്യം പ്രധാന പഠനവിഷയമായി തിരഞ്ഞെടുത്തു.^[48] അക്കാലത്ത് ഇമാം ഇബ്നു തെയ്മിയ്യയുടെ ‘അൽഅഖ്ബീദത്തുൽ വാസിതിയ്യ’^[49] ഉമർ മൗലവി മലയാളത്തിൽ മൊഴിമാറ്റം നടത്തി സുലൂദ് രാജാവിന്റെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ തിരുരങ്ങാടിയിൽ പ്രസാധനം ചെയ്തു. ആലുശെയ്ഖ് കുടുംബത്തിൽപെട്ട ശെയ്ഖ് അബ്ദിൽ മലികിബ്നു ഇബ്രാഹിം ആയിരുന്നു ആദ്യത്തെ രണ്ടു വർഷം പ്രസ്തുത സ്ഥാപനത്തിലെ മേധാവി. ലോകപ്രശസ്ത പണ്ഡിതനും സുലൂദി അറേബ്യയുടെ ഗ്രാന്റ് മുഹ്തിയുമായിരുന്ന ശെയ്ഖ് അബ്ദിൽ അസീസ് ഇബ്നു ബാസ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന പ്ലേട്ട ഗുരുനാഥൻമാരിൽ ഒരാളാണ്. ശെയ്ഖ് ഉമർ അഹ്മദ് മലൈബാരി എന്ന നാമത്തിലാണ് അറബ് നാടുകളിൽ ഉമർ മൗലവി അറിയപ്പെട്ടത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ അന്ന് സുലൂദിയിൽ ഉപരിപഠനത്തിന് പോയ പണ്ഡിതരാണ് ശൈഖ് അബ്ദുസ്സമദ് അൽകാതിബ് യും (കെ.എം. മൗലവി യുടെ മകൻ), സഅദുദ്ദീൻ മൗലവി യും.

ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് യുടെ الأصول الثلاثة എന്ന ഗ്രന്ഥം ശൈഖ് മുഹമ്മദ് അത്തായ്യിബ് ബിൻ ഇസ്ഹാഖ് അൽഅൻസാരി അൽമദ്നി ചോദ്യോത്തര രൂപത്തിലാക്കി أصول الدّين الإسلامي എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുലൂദി അറേബ്യയിലെ ഉപരിപഠനത്തിനുശേഷം ഉമർ മൗലവി ഈ ഗ്രന്ഥം മലയാളത്തിലേക്ക് മൊഴിമാറ്റം നടത്തി.^[50] അതിനുപുറമെ ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് രചിച്ച القواعد الاربعة الاله، شروط لاله الا لله، شروط لاله الا لله، نواقض الاسلام, എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളും മുസ്ലിം കൈരളിക്ക് അദ്ദേഹം പരിചയപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ശെയ്ഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നുതെയ്മിയ്യ, ശെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദിൽ വഹ്ഹാബ് തുടങ്ങിയ പണ്ഡിതന്മാരുടെ രചനകൾ കേരളത്തിൽ പ്രചരിപ്പിക്കാനും, അതുവഴി തൗഹീദിന്റെ വാഹകനാകാനും ഉമർ മൗലവി യത്നിക്കുകയായിരുന്നു.

കേരളത്തിലെ തൗഹീദി പടയോട്ടത്തിൽ തളരാതെ നിലകൊണ്ട അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിലെ കരുത്തുറ്റ ആയുധമായിരുന്നു 1971 ഫെബ്രുവരിയിൽ തുടക്കം കുറിച്ച ‘ആളെ നോക്കണ്ട, തെളിവ് നോക്കുക’ എന്നുല്ലേഖനം ചെയ്ത

---

48. പ്രസ്തുത സ്ഥാപനമാണ് പിൻകാലത്ത് ജാമിഅത്തുൽ ഇമാം മുഹമ്മദ് ബിൻ സുലൂദ് എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധമായ യൂനിവേഴ്സിറ്റി.
49. ഈ ഗ്രന്ഥം മലയാളത്തിലാക്കി SV Media & Publishing ആഗസ്റ്റ് 2015-ൽ പുനഃപ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
50. നിങ്ങളുടെ കൈവശമുള്ള ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രണ്ടാം ഭാഗമാണ് പ്രസ്തുത വിവർത്തനം.

‘സൽസബീൽ’ മാസിക. പ്രതിയോഗികളോട് പ്രമാണബദ്ധമായ കാർക്കശ്യം സ്വീകരിച്ചപ്പോഴും, അവരുടെ ആശയ പ്രകാശനത്തിന് സ്വന്തം പത്രത്തിന്റെ പേജുകൾ വിനയപൂർവ്വം അനുവദിച്ചു നൽകിയിരുന്നു അദ്ദേഹം. അതാകട്ടെ, വെറുമൊരു വിട്ടുവീഴ്ചയുടെ ഭാഗമായിട്ടല്ലായിരുന്നു. പ്രത്യുത, പ്രസ്തുത ആശയങ്ങളിലെ അപാകതകളും അനിസ്‌ലാമികതകളും വായനക്കാർക്ക് വേർതിരിച്ച് മനസിലാക്കാനാകും വിധം, അതിന്റെ മറുപടി കൂടെ തയ്യാറാക്കി അതോടൊപ്പം നൽകാനായിരുന്നു. അത്തരം വൈജ്ഞാനിക സന്ദർഭങ്ങൾ സൽസബീൽ മാസികയുടെ പഴയ കാല ലക്കങ്ങളിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ നമുക്കെമ്പാടും കാണാനാകും. നിരീശ്വരവാദികളുമായി സൽസബീൽ നടത്തിയ ആദർശ സംവാദം പിന്നീട് ഗ്രന്ഥമായി പലതവണ പ്രസാധനം ചെയ്തു.

കേരളത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന ശിർക്ക് ബിദ്അത്തുകളെ എതിർക്കുന്ന തൊടൊപ്പം ഇസ്‌ലാമിനെ ദുർവ്യാഖ്യാനിക്കാനും തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കാനും ശ്രമിച്ച എല്ലാപിഴച്ച പ്രസ്ഥാനങ്ങളേയും ഉമർ മൗലവി ശക്തിയുക്തം പ്രമാണബദ്ധമായി പ്രതിരോധിച്ചു. ഹജ്ജിന്റെ വിളക്ക്, ഇർശാദുൽ ഇഖ്‌വാൻ, നൂറുൽ ഈമാൻ, ജുമുഅ ഖുതുബ, ഫാതിഹയുടെ തീരത്ത്, തുടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥങ്ങളും നിരവധി ചെറുകൃതികളും എണ്ണമറ്റ നോട്ടീസുകളും ഉമർ മൗലവിയുടെ രചനയിലുണ്ട്.

എന്നിവ മൗലവിയുടെ അറബി ഭാഷയിലുള്ള രചനകളാണ്. മുസ്‌ലിം കേരളത്തിന്റെ ചരിത്രം ഒപ്പിയെടുത്ത ‘ഓർമകളുടെ തീരത്ത്’ എന്ന ആത്മകഥാരചന ഗതകാല മുസ്‌ലിം കൈരളിയുടെ അടയാളപ്പെടുത്തലുകളറിയാനാഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് ഒഴിച്ചുകൂടാനാകാത്ത അമൂല്യ ഗ്രന്ഥമാകുന്നു.

കർമ്മപഥത്തിലേൽക്കേണ്ടിവന്ന പ്രതിസന്ധികളെ മുഴുവൻ തുണവൽ ഗണിച്ചുകൊണ്ട് മുന്നേറിയ ആ ത്യാഗി 2000 ഫെബ്രവരി 24ന് എന്നെന്നേക്കുമായി കണ്ണടച്ചെങ്കിലും, അദ്ദേഹം വിട്ടേച്ചുപോയ വിജ്ഞാന സ്മൃതിഗങ്ങൾ മുസ്‌ലിം ഉമ്മത്തിന്റെ മുന്നിൽ പ്രകാശം ചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഇന്നും സജീവമാണ്.

സുകൃതം ചെയ്തുതകൊണ്ട് സന്തോഷത്തോടെ ലോകരക്ഷിതാവിനെ കണ്ടുമുട്ടുന്ന സൗഭാഗ്യവാൻമാരിൽ അദ്ദേഹത്തെയും നമ്മെയും ഉൾപ്പെടുത്താൻ അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിക്കുമാറാകട്ടെ, ആമീൻ.

1

ജീവിത വിജയം

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين

ചോദ്യം 1

മനുഷ്യന്റെ ജീവിത വിജയത്തിന് നിദാനം എന്താകുന്നു ?

ഉത്തരം

നാല് കാര്യങ്ങൾ:

1. അല്ലാഹുവിനെ സംബന്ധിച്ചും പ്രവാചകനെ സംബന്ധിച്ചും ഇസ്‌ലാം മതത്തെ സംബന്ധിച്ചും രേഖാമൂലം അറിഞ്ഞു വിശ്വസിക്കുക.
2. അറിയും വിശ്വാസവും അനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുക.
3. ജനങ്ങളെ ഇതിലേക്ക് ക്ഷണിക്കുക.
4. ഇത് സംബന്ധിച്ച് നേരിടുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ സഹിക്കുക.

ചോദ്യം 2

ഈ നാല് കാര്യങ്ങളെക്കൊണ്ടേ മനുഷ്യനു രക്ഷയുള്ളൂ എന്നതിലേക്കുള്ള രേഖ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

﴿وَالْعَصْرُ ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُفٍ ۝ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ۝﴾ العَصْر: ١-٣

﴿കാലം തന്നെയാണ് സത്യം, തീർച്ചയായും മനുഷ്യൻ നഷ്ടത്തിൽ തന്നെയാകുന്നു; വിശ്വസിക്കുകയും സൽകർമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും, സത്യം കൈക്കൊള്ളാൻ അന്വേഷിക്കുകയും ഉപദേശിക്കുകയും ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളാൻ അന്വേഷിക്കുകയും ചെയ്തവരൊഴികെ.﴾

[അൽഅസ്ര: 1,2,3] എന്ന് അല്ലാഹു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

അപ്പോൾ ഈ നാല് കാര്യങ്ങൾ മുഖേന മാത്രമേ മനുഷ്യന് വിജയവും രക്ഷയുമുള്ളൂ. ഇവയിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയവർ പരാജിതരും നഷ്ടക്കാരുംമാകുന്നു.

ചോദ്യം 3

ഈ ചെറിയ സൂറത്തിനെപ്പറ്റി ഇമാം ശാഫിഇ رحمه الله പറഞ്ഞത് എന്താകുന്നു ?

ഉത്തരം

മനുഷ്യന് ഉൽബോധനം നൽകുവാനായി ഈ സൂറത്ത് മാത്രമേ അല്ലാഹു ഇറക്കിയിരുന്നുവെങ്കിൽ അതവർക്ക് മതിയാകുമായിരുന്നു എന്നാണ് ശാഫിഇ رحمه الله പറഞ്ഞത്.

ചോദ്യം 4

അറിവ്, കർമ്മം ഇവയിൽ ഏതാണ് പ്രധാനം ?

ഉത്തരം

അറിവാണ് പ്രധാനം. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿قَالَ لَمْ أَغْنِ عَنْهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَسْتَغْفِرُ لِدُنْيَاكَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ﴾ محمد: 19
 ﴿നിശ്ചയമായും ആരാധനക്കർഹൻ അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരുമില്ല എന്നു ഉള്ളതാണ് കാര്യം എന്നുമറിയുക. നിന്റെ കുറ്റത്തിനും സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് വേണ്ടിയും പൊറുക്കലിനെ തേടുക.﴾ [മുഹമ്മദ്: 19]

ഇവിടെ അറിവിനെയാണല്ലോ മുന്തിച്ചു പറഞ്ഞത്. ഇപ്രകാരം ഇമാം ബുഖാരി رحمه الله പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ചോദ്യം 5A

പറിക്കലും പ്രവർത്തിക്കലും നിർബന്ധമായിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾ ഏതൊക്കെയാകുന്നു ?

ഉത്തരം

മൂന്ന് കാര്യങ്ങളാണത്.

ഒന്ന്: അല്ലാഹു നമ്മെ സൃഷ്ടിച്ചു. നമുക്ക് ഉപജീവനം നൽകി. നമ്മെ പരിപാലിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. യഥേഷ്ടം ജീവിച്ചു കൊള്ളുവാൻ അവൻ നമ്മെ വിട്ടിട്ടില്ല. അവൻ നമ്മുടെ അടുക്കലേക്ക് പ്രവാചകനെ അയച്ചു. പ്രവാചകനെ ആർ അനുസരിച്ചുവോ അവൻ സ്വർഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കും. പ്രവാചകനെ ആർ ധിക്കരിച്ചുവോ അവൻ നരകത്തിൽ പ്രവേശിക്കും.

ചോദ്യം 5B

അതിലേക്കെന്താണ് രേഖ ?

ഉത്തരം

﴿إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَصَىٰ فِرْعَوْنُ

الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْدًا وَبَيَا ﴿١٦﴾﴾ المزل: 15 - 16

﴿നിശ്ചയമായും നിങ്ങളുടെമേൽ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്ന ഒരു പ്രവാചകനെ നിങ്ങളുടെ അടുക്കലേക്ക് നാം അയച്ചിരിക്കുന്നു. ഫിരഔന്റെ അടുക്കലേക്ക് പ്രവാചകനെ അയച്ചത് പോലെ. എന്നാൽ ഫിരഔൻ ആ പ്രവാചകനെ ധിക്കരിച്ചു. അതിനാൽ നാം അവനെ പിടിച്ച് കുറിയായ ശിക്ഷ നൽകി.﴾
[അൽമുസ്സമ്മിൽ: 15,16] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

രണ്ട്: മറ്റാരെയെങ്കിലും ആരാധിക്കുന്നത് അല്ലാഹു ഒരിക്കലും പൊരുത്ത പെടുകയില്ല. മലക്കോ, നബിയോ, റസൂലോ ആരായാലും ശരി

ചോദ്യം 5C

അതിലേക്കെന്താണ് രേഖ ?

ഉത്തരം

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾﴾ الحن: 18

﴿നിശ്ചയമായും ആരാധനാ സ്ഥലങ്ങളെല്ലാം അല്ലാഹുവിനു മാത്രം അവകാശപ്പെട്ടതാകുന്നു. അതുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ കൂടെ ആരോടും പ്രാർത്ഥിക്കരുത്﴾ എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.^[51]

---

51. അതായത് അല്ലാഹുവേ... നേർച്ചക്കാരേ.. എന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കരുത്. മുഹ്യിദ്ദീൻ ഗൈലേ.. ബദരീങ്ങളേ എന്നൊന്നും വിളിച്ചുതേടരുത്. ആരാധന അല്ലാഹുവിനു മാത്രം അവകാശപ്പെട്ടതാണെന്ന് പറഞ്ഞതിനു ശേഷം മറ്റാരോടും പ്രാർത്ഥിക്കരുതെന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ പ്രാർത്ഥന ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ആരാധനയാണെന്നു മനസ്സിലായി. അത് സ്വഹീഹായ ഹദീസിൽ തെളിയിച്ചു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് എന്ന് മാത്രമല്ല, കർമ്മരൂപത്തിലും വാക്ക് രൂപത്തിലും മാനസികവുമായുള്ള ഏതൊരു ആരാധനയെപറ്റി നോക്കിയാലും അതിന്റെ കാതലും ജീവനും പ്രാർത്ഥനയാണെന്ന് കാണാം. പ്രാർത്ഥന അതിലുൾക്കൊള്ളുന്നുവെങ്കിൽ മാത്രമേ അത് ആരാധനയായി പരിഗണിക്കപ്പെടുകയുള്ളൂ. -പരിഭാഷകൻ

മുൻ: ഏതൊരുവൻ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുകയും റസൂലിനെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അവൻ അല്ലാഹുവിന്റെയും റസൂലിന്റെയും വിരോധികളോട് ഒരിക്കലും സ്നേഹബന്ധം പുലർത്താൻ പാടില്ല. അവർ എത്ര അടുത്തവരായാലും ശരി.

ചോദ്യം 5D

എന്നതിലേക്കുള്ള രേഖ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ﴾ المجادلة: ٢٢

﴿അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യനാളിലും വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരു കൂട്ടർ അല്ലാഹുവിനോടും റസൂലിനോടും മത്സരിച്ചവരെ സ്നേഹിക്കുന്നതായി ഒരിക്കലും നീ കാണുകയില്ല. അവർ ഇവരുടെ പിതാക്കളോ പുത്രന്മാരോ സഹോദരങ്ങളോ ബന്ധുക്കളോ ആരായാലും ശരി. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ അല്ലാഹു ഈമാനിനെ എഴുതിപ്പിടിപ്പിക്കുകയും തന്റെ പക്കൽ നിന്നുള്ള ഒരാത്മാവിനാൽ അവർക്ക് അല്ലാഹു പ്രാബല്യം നൽകുകയും ചെയ്തവരാണവർ﴾
[അൽമുജാദല: 22]

ചോദ്യം 6A

ഇബ്രാഹീം നബി യുടെ മതമായിട്ടുള്ള പ്രകൃതിമതം ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

നിഷ്കളങ്കമായ ഭയഭക്തിയോടെ, അർപണബോധത്തോടെ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കലാണത്. അല്ലാഹുവാണു് സ്രഷ്ടാവും രക്ഷിതാവും എന്നുള്ളതിനാൽ അത് മനുഷ്യന്റെ ബാധ്യതയും അല്ലാഹുവിന്റെ അവകാശവുമാകുന്നു. സർവ മനുഷ്യരോടും അല്ലാഹു അത് കൽപിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ചോദ്യം 6B

അതിലേക്കുള്ള രേഖ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿ وَمَا حَاقَّتْ الْحِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ الذاريات: ٥٦ ﴾

﴿ജിന്നുകളെയും മനുഷ്യരെയും എന്നെ ആരാധിക്കുവാൻ വേണ്ടിയല്ലാതെ ഞാൻ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടില്ല.﴾ [ദാരിയാത് : 56]^[52]

52. അതായത് അവർ എന്നെ ആരാധിക്കണം. മറ്റാരെയും ആരാധിക്കരുത്. അതിനു വേണ്ടിയാണ് സൃഷ്ടിച്ചത്. അഥവാ, ഞാൻ അവരെ സൃഷ്ടിച്ചതുമൂലം എന്നെ ആരാധിക്കുന്നതിനു അവർ ബാധ്യസ്ഥരും ഞാൻ അതിനു അവകാശിയുമാകുന്നു. എന്നെ അവർ ആരാധിക്കാതിരിക്കുകയോ എന്നെ ആരാധിക്കുന്നതോടുകൂടി മറ്റു വല്ലതിനേയും ആരാധിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന പക്ഷം അവർ നാശമടഞ്ഞു. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 7

يَعْبُدُ എന്നതിന്റെ അർത്ഥം എന്താകുന്നു ?

ഉത്തരം

അവർ എന്നെ (അല്ലാഹുവിനെ) മാത്രം ആരാധിക്കുക എന്നതാകുന്നു.

ചോദ്യം 8

അല്ലാഹു കൽപിച്ച എറ്റവും മഹത്തായ വിഷയം ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

തൗഹീദ്.

ചോദ്യം 9

തൗഹീദ് എന്നാൽ എന്ത് ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കൽ. അല്ലാഹുവിനെപ്പറ്റി അല്ലാഹു പറഞ്ഞതെന്താണോ, അല്ലാഹുവിനെപ്പറ്റി റസൂൽ പറഞ്ഞതെന്താണോ, എത്രത്തോളമാണോ അത്, അത്രത്തോളം മനസ്സിലാക്കുകയും വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുക. എല്ലാ പോരായ്മകളിൽ നിന്നും അയോഗ്യതകളിൽ നിന്നും സൃഷ്ടികളോടുള്ള സാമ്യതയിൽ നിന്നും അല്ലാഹു പരിശുദ്ധനാണെന്ന് വിശ്വസിക്കുക.

ചോദ്യം 10

അല്ലാഹു വിരോധിച്ച ഏറ്റവും ഭയങ്കരമായ സംഗതി ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

ശിർക്ക്.

ചോദ്യം 11

ശിർക്ക് എന്നാലെന്ത് ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരോട് പ്രാർത്ഥിക്കലും അവരെ ആരാധിക്കലും.

ചോദ്യം 12

മേൽപറഞ്ഞതിലേക്കുള്ള രേഖ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾ [النساء: 35]

﴿നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുക. അവനിൽ നിങ്ങൾ യാതൊന്നി നേയും പങ്ക് ചേർക്കരുത്.﴾ [നിസാഅ് : 35] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

ചോദ്യം 13

മനുഷ്യൻ അറിയൽ നിർബന്ധമായിട്ടുള്ള അടിസ്ഥാനപരമായ മൂന്ന് വിഷയങ്ങൾ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

മനുഷ്യൻ തന്റെ യജമാനനേയും, മതത്തേയും, പ്രവാചകനേയും അറിയൽ.

2

അടിസ്ഥാനപരമായ ഒന്നാമത്തെ വിഷയം

ചോദ്യം 14

നിന്റെ യജമാനൻ ആരാകുന്നു ?

ഉത്തരം

എന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു പരിപാലിക്കുന്ന അനുഗ്രഹ കർത്താവാണ് എന്റെ യജമാനൻ. അവനെ മാത്രം ആരാധിക്കുന്നതിന് ഞാൻ ബാധ്യസ്ഥനാകുന്നു. മറ്റാരെയും ആരാധിക്കുവാൻ എനിക്ക് നിവൃത്തിയില്ല.

ചോദ്യം 15

അതിലേക്കുള്ള രേഖ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹു :പറയുന്നു:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ الفاتحة: 2

﴿സ്തുതികൾ മുഴുവനും സർവലോക പരിപാലകനായ അല്ലാഹുവിനാകുന്നു.﴾ [ഫാതിഹ: 2]

ചോദ്യം 16

നീ നിന്റെ യജമാനനെ എങ്ങനെ മനസ്സിലാക്കി ?

ഉത്തരം

അവന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളും സൃഷ്ടികളും മുഖേന മനസ്സിലാക്കി. രാവു പകലും, സൂര്യനും ചന്ദ്രനും, എഴാകാശങ്ങളും ഏഴ് ഭൂമികളും അവയിലുള്ള എല്ലാ വസ്തുക്കളും അവൻ സൃഷ്ടിച്ചു പരിപാലിക്കുന്നു എന്നുള്ളത് കൊണ്ട് ഞാനവനെ മനസ്സിലാക്കി. [53]

53. അവനെ കാണാൻ എനിക്ക് സാധിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും അവനിൽ വിശ്വസിക്കുവാൻ എന്റെ ബുദ്ധി എന്നെ നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നു. കാറ്റിന്റെ പ്രതികരണം, അതായത് ഇല അനങ്ങുകയും മരം വീഴുകയും നമ്മുടെ ദേഹത്തിൽ കാറ്റ് തട്ടി കുളിർമ അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നതു മൂലം കാറ്റിനെ നാം മനസ്സിലാക്കുന്നതു പോലെ സ്രഷ്ടാവിനെ സംബന്ധിച്ചും ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുന്നു. അവനെ ആരാധിക്കൽ എന്റെ കടമയും എന്റെ ആത്മരക്ഷക്ക് നിദാനവുമാണെന്ന് എന്റെ ബുദ്ധി പറയുന്നു. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 17

അതിലേക്കുള്ള രേഖ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ آتِلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ
وَأَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فصلت: 37

☞ രാവ്യം പകലും സൂര്യനും ചന്ദ്രനും അല്ലാഹുവിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളിൽപ്പെട്ടതാകുന്നു. സൂര്യ ചന്ദ്രന്മാർക്ക് നിങ്ങൾ സൂജൂദ് ചെയ്യരുത്. അവയെ സൃഷ്ടിച്ചവനായ അല്ലാഹുവിന് സൂജൂദ് ചെയ്യുക. നിങ്ങൾ അവനെ മാത്രം ആരാധിക്കുന്നവരാണെങ്കിൽ. ﴿[ഹുസ്സിലത്ത് : 37]

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُعْشَىٰ
آتِلُ النَّهَارِ يَطْلُبُهُ حَيْثُهَا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ﴿٥٤﴾ أَلَّا لَهُ الْخَلْقُ
وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٥﴾﴾ الأعراف: 54

☞ നിശ്ചയമായും നിങ്ങളുടെ യജമാനൻ ആകാശങ്ങളേയും ഭൂമിയേയും ആറ് നാളുകളിലായി സൃഷ്ടിക്കുകയും പിന്നീട് സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്യുകയും ചെയ്ത അല്ലാഹുവാകുന്നു. രാവിയെ കൊണ്ട് പകലിനെ അവൻ മുടുന്നു. വേഗതയിൽ അത് അതിനെ തേടിപ്പിടിക്കുന്നു. സൂര്യൻ, ചന്ദ്രൻ, നക്ഷത്രങ്ങൾ ഇതെല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനക്ക് വിധേയമാക്കാപ്പെട്ടവയാണ്. അറിയുക, സൃഷ്ടിക്കലും കൽപിക്കലും അല്ലാഹുവിന്റേതാണ് തന്നെയാകുന്നു. ലോകനാഥനായ അല്ലാഹു അതിപരിശുദ്ധനായിരിക്കുന്നു. ﴿[അൽഅഅ്റാഫ്: 54]

ചോദ്യം 18

റബ്ബ് എന്നാൽ എന്ത് ?

ഉത്തരം

ശൂന്യതയിൽ നിന്ന് ഉൽപാദിപ്പിച്ച് നിയന്ത്രിച്ച് കൊണ്ടിരിക്കുന്ന യജമാനൻ എന്നർത്ഥം. അവനാണ് ആരാധനക്കവകാശി.

ചോദ്യം 19

അതിലേക്കുള്ള രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ ﴿٢٢﴾ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٣﴾﴾ البقرة: ٢١ - ٢٢

ജനങ്ങളേ, നിങ്ങളേയും നിങ്ങളുടെ മുൻഗാമികളേയും സൃഷ്ടിച്ച നിങ്ങളുടെ നാഥനെ നിങ്ങൾ ആരാധിക്കുവിൻ. നിങ്ങൾ ദോഷബാധയെ സൂക്ഷിച്ച് ജീവിക്കുവാൻ വേണ്ടിയത്രെ അത്. നിങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ഭൂമിയെ മെത്തയും ആകാശത്തെ മേൽപുരയുമാക്കിത്തരികയും ആകാശത്ത് നിന്ന് വെള്ളം ചൊരിഞ്ഞുതന്നിട്ട് അത് മുഖേന നിങ്ങൾക്ക് ഭക്ഷിക്കുവാനുള്ള കായ്കനികൾ ഉൽപാദിപ്പിച്ചു തരികയും ചെയ്ത (നാഥനെ). അതിനാൽ (ഇതെല്ലാം) അറിഞ്ഞ്കൊണ്ട് നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് സമൻമാരെ ഉണ്ടാക്കരുത്. [അൽബകറ: 21,22]

സൃഷ്ടിക്കുന്നതും രക്ഷിക്കുന്നതുമൊക്കെ അല്ലാഹു തന്നെയാണ്. അതിൽ വേറെ ആർക്കും യാതൊരുപങ്കുമില്ല എന്ന് നിങ്ങൾ അറിയുന്നുവല്ലോ. അത് കൊണ്ട് ആരാധനക്ക് അവകാശി അവൻ മാത്രമാകുന്നു. നിങ്ങളുടെ മറ്റു ആരാധ്യവസ്തുക്കൾക്കൊന്നും യാതൊരവകാശവുമില്ല.

ചോദ്യം 20

അല്ലാഹുവിനു മാത്രം അർപ്പിക്കേണ്ടതും വിഗ്രഹങ്ങൾക്കും മറ്റും അർപ്പിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതുമായ ഇബാദത്ത് ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

അതാണ് ആരാധന. അതായത് ശരിയായ ഭയത്തോടും ആശയോടും സ്നേഹത്തോടും ബഹുമാനത്തോടും കൂടി അങ്ങേയറ്റം താഴ്മ കാണിക്കുക. ഈ നിലയിൽ ബന്ധപ്പെടൽ അല്ലാഹുവിനോടു മാത്രമേ പാടുള്ളൂ. മാനസികമായ ഈ ബന്ധത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ബാഹ്യവും ആന്തരികവുമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ആരാധനയാകുന്നു.^[54]

54. അല്ലാഹുവിന് പൊരുത്തമായ വിചാരങ്ങൾ മനസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കലും അല്ലാഹു വെറുക്കുന്ന വിചാരങ്ങൾ മനസ്സിൽ നിന്നൊഴിവാക്കലും അല്ലാഹുവിനു തൃപ്തിയായ വാക്കുകൾ പറയലും, അല്ലാഹുവിന് വെറുപ്പായത് പറയാതിരിക്കലും, അല്ലാഹു കൽപിച്ചത് ചെയ്യലും, വിരോധിച്ചത് ഉപേക്ഷിക്കലും ആരാധനയാകുന്നു. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 21

ഇവയിൽ അല്ലാഹു കൽപിച്ച ആരാധനയുടെ ഇനങ്ങൾ ഒന്ന് വിവരിച്ചു തരാമോ ?

ഉത്തരം

അത് വളരെയുണ്ട്. അർപ്പണം, ആത്മാർത്ഥത, പ്രാർത്ഥന, ഭയം, ആശ, ഭരമേൽപ്പിക്കൽ, വിനയം, മടക്കം, സഹായമഭ്യർത്ഥിക്കൽ, ശരണം തേടൽ, രക്ഷതേടൽ, ബലി, നേർച്ച, മുതലായതൊക്കെ ആരാധനയാകുന്നു. ഇതെല്ലാം അല്ലാഹുവിനു മാത്രം അവകാശപ്പെട്ടതാകുന്നു.

ചോദ്യം 22

ഇവയിൽ വല്ലതും അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് ചെയ്താൽ അവന്റെ വിധി എന്ത് ?

ഉത്തരം

അവൻ മുശ്‌രിക്കും കാഫിറുമാണ്.

ചോദ്യം 23

പ്രാർത്ഥന ആരാധനയാണെന്നുള്ളതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴾ [غافر: 60]

﴿നിങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: നിങ്ങൾ എന്നോട് പ്രാർത്ഥിക്കൂ. ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം നൽകാം. എന്നെ ആരാധിക്കാതെ അഹങ്കാരം നടിക്കുന്നവരാരോ അവർ വഴിയെ നിന്ദ്യരായിക്കൊണ്ട് നരകത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതാണ്; തീർച്ച.﴾ [ഗ്രഹിർ: 60]

ഇവിടെ പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ കൽപിച്ചതിനു ശേഷം ആരാധിക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് അഹങ്കരിക്കുക എന്ന് പറഞ്ഞത് പ്രാർത്ഥന ആരാധനയാണെന്ന് തെളിയിക്കുന്നു. നബി ﷺ (പ്രാർത്ഥന) ആരാധനയുടെ മജ്ജയാകുന്നു)^[55] എന്നും (പ്രാർത്ഥന തന്നെയാണ് ആരാധന)^[56]

55. ഈ ഹദീഥിന്റെ സന്ദർഭ ضعیف ആണെന്ന് ശൈഖ് അൽബാനി വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. مشكاة المصابيح (2231)

56. ഈ ഹദീഥ് صحيح ആണെന്ന് ശൈഖ് അൽബാനി വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. (1329) صحيح أبي داود

എന്നും പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.^[57]

57. അതായത് അല്ലാഹുവേ രക്ഷിക്കണേ എന്ന് തേടൽ ആരാധനയാണ്. പിന്നെ വാക്ക് രൂപത്തിലോ, കർമ്മ രൂപത്തിലോ, മാനസികമായോ ഉള്ള ഏതൊരു ആരാധനയെ സംബന്ധിച്ച് നോക്കിയാലും അതിന്റെ ഉള്ളിൽ പ്രാർത്ഥനയുണ്ടെന്നു കാണാം. നോമ്പ് നോൽക്കുന്നവന്റെ മനസ്സിൽ ഒരു പ്രാർത്ഥനയുണ്ട്; അല്ലെങ്കിൽ അത് ആരാധനയല്ല. ഇതാണ് പ്രാർത്ഥന ആരാധനയുടെ മജ്ജയാണെന്നു പറഞ്ഞതിന്റെ സാരം. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 24

അല്ലാഹുവിനെ ഭയപ്പെടൽ ആരാധനയാകുന്നു എന്നതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?
ഉത്തരം

﴿فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونَ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ آل عمران: 175

﴿അതിനാൽ നിങ്ങളുവരെ ഭയപ്പെടാതെ എന്നെ ഭയപ്പെടുക: നിങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളാണെങ്കിൽ﴾ [ആലുഇംറാൻ:175]എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.^[58]

58. പേപ്പട്ടിയെയും, മുർഖൻ പാമ്പിനേയും, പോലീസിനേയും ഭയപ്പെടൽ ആരാധനയല്ല. കാരണം അവിടെ ഗെയ്ബിയായ യാതൊന്നുമില്ല. മുഹ്യിദ്ദീൻ ശൈഖിനോടോ, ഗുരുവായൂരപ്പനോടോ ഉള്ള ഭയം ആരാധനയാകുന്നു കാരണം അവിടെ ഗെയ്ബിയായ പരിഗണനയാണുള്ളത്. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 25

ആശിക്കൽ ഇബാദത്ത് ആണെന്നതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?
ഉത്തരം

പ്രവാചകന്മാരെയും അവരുടെ യാഥാർത്ഥ അനുയായികളെയും സംബന്ധിച്ച് അല്ലാഹു പറയുന്നു :

﴿وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ، وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ﴾ الإسراء: 57

﴿അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ കാരുണ്യത്തെ ആശിക്കുകയും അല്ലാഹുവിന്റെ ശിക്ഷയെ ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.﴾ [അൽഇസ്റാഅ് : 57] ^[59]

59. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരാളുടെ ബാഹ്യമായ ഉപകാരത്തെ ആശിക്കുകയോ ബാഹ്യമായ ഉപദ്രവത്തെ ഭയപ്പെടുകയോ ചെയ്യൽ ആരാധനയല്ല. കാരണം അവിടെ ഗെയ്ബിയായ യാതൊന്നുമില്ല. മരിച്ചുപോയ മഹാരത്മാക്കളുടെ സഹായം ആശിക്കൽ ആരാധനയാകുന്നു. കാരണം അവിടത്തെ വിഷയം ഗെയ്ബിയായതാകുന്നു. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 26

ഭരമേൽപ്പിക്കൽ ആരാധനയാണ് എന്നതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ المائدة: ٢٣

﴿അല്ലാഹുവിൽ മാത്രം നിങ്ങൾ ഭരമേൽപ്പിക്കുക. നിങ്ങൾ സത്യവിശ്വാസികളാണെങ്കിൽ.﴾ [അൽമാഇദ: 23]^[60]

60. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരാളെ ഭരമേൽപ്പിക്കൽ ആരാധനയല്ല. കാരണം ഗെയ്ബിയായ യാതൊന്നും അവിടെയില്ല. മരിച്ചുപോയ മഹാത്മാക്കളെ ഭരമേൽപ്പിക്കൽ ആരാധനയാകുന്നു. കാരണം അവിടത്തെ വിഷയം ഗെയ്ബിയായതാകുന്നു. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 27

വിനയം കാണിക്കൽ ആരാധനയാണെന്നതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകന്മാരെ സംബന്ധിച്ച് അല്ലാഹു പറയുന്നു :

﴿وَكُنُوزًا لَّنَا خَاشِعِينَ﴾ الأنبياء: ٩٠

﴿അവർ നമ്മളോട് വിനയം കാണിക്കുന്നവരായിരുന്നു.﴾ [അൽഅമ്പിയാഅ്: 90]^[61]

61. ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരോട് വിനയം കാണിക്കൽ ആരാധനയല്ല. മരിച്ചുപോയ മഹാത്മാക്കളോട് ആത്മീയമായി വിനയം കാണിക്കൽ ആരാധനയാകുന്നു. കാരണം മുമ്പ് പറഞ്ഞതു തന്നെ. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 28

അർപണവും മടക്കവും ആരാധനയാണെന്നതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകന്മാരെ സംബന്ധിച്ച് അല്ലാഹു പറയുന്നു :

﴿وَأَنْبِيَاؤًا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمًا لَهُ...﴾ الزمر: ٥٤

﴿നിങ്ങളുടെ യജമാനനെക്കൊള്ളു നിങ്ങൾ മടങ്ങുകയും അവന്നുവേണ്ടി അർപിക്കുകയും ചെയ്യുക.﴾ [സുമർ: 54] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

ചോദ്യം 29

സഹായം തേടൽ ആരാധനയാണെന്നതിന്റെ രേഖ എന്താകുന്നു ?

ഉത്തരം

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ الفاتحة: ٥

﴿(അല്ലാഹുവേ) നിന്നെ മാത്രം ഞങ്ങൾ ആരാധിക്കുകയും നിന്നോട് മാത്രം സഹായം തേടുകയും ചെയ്യുന്നു.﴾ [അൽഫാത്തിഹ: 5]^[62]

62. ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരോട് സാധാരണ നിലക്ക് സഹായം തേടൽ ആരാധനയല്ല. കാരണം ഗെയ്ബിയായ യാതൊന്നും അവിടെയില്ല. മരിച്ചുപോയ മഹാത്മാക്കളോട് സഹായം തേടൽ ആരാധനയാകുന്നു. കാരണം അവിടെയുള്ളത് ഗെയ്ബിയായ പരിഗണനയാണല്ലോ. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 30

ശരണം തേടൽ ആരാധനയാണെന്നതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ الناس: ١

﴿മനുഷ്യരുടെ രക്ഷിതാവിനോട് ഞാൻ ശരണം തേടുന്നു എന്ന് പറയുക.﴾ [അന്നാസ് : 9] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

ചോദ്യം 31

രക്ഷതേടൽ ആരാധനയാണെന്നതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ﴾ الأنفال: 9

﴿നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ റബ്ബിനോട് രക്ഷതേടുകയും അവൻ നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം നൽകുകയും ചെയ്തു കൊണ്ടിരുന്ന സന്ദർഭം﴾ [അൽഅൻഫാൽ : 9] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

ചോദ്യം 32

ബലി ആരാധനയാണ് എന്നതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾﴾ الأنعام: 162 - 163

നിശ്ചയമായും എന്റെ പ്രാർത്ഥനയും എന്റെ ബലി കർമ്മവും എന്റെ ജീവിതവും എന്റെ മരണവും അല്ലാഹുവിനു വേണ്ടിയാകുന്നു. അവന് യാതൊരു പങ്കുകാരുമില്ല. ഇപ്രകാരം എന്നോട് കൽപിക്കപ്പെട്ടു. ഞാൻ ആരമാർപ്പണം ചെയ്തതവിൽ ഒന്നാമനാകുന്നു എന്ന് പറയുക. [അൽഅൻആം: 162,163] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ

“അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് വേണ്ടി അറവ് നടത്തിയവനെ അല്ലാഹു ശപിക്കട്ടെ” എന്ന് നബി ﷺ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.^[63]

63. മുസ്‌ലിം (1978)

ചോദ്യം 33

നേർച്ച ആരാധനയാണെന്നുള്ളതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿يُؤْتُونَ بِالْتَّنْذِرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾﴾ الإنسان: 7

അവർ നേർച്ച വീടുകളും അപകടം സാർവത്രികമായുള്ള ദിവസത്തെ ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. [അൽഇൻസാൻ: 7] എന്ന് പുണ്യവാന്മാരെ സംബന്ധിച്ച് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

3

അടിസ്ഥാനപരമായ രണ്ടാമത്തെ വിഷയം

ചോദ്യം 34

ഇസ്‌ലാം എന്നാൽ എന്ത് ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹുവിന് ആത്മാർപ്പണം ചെയ്യുക.

ചോദ്യം 35

അല്ലാഹുവിന് ആത്മാർപ്പണം എന്നതെങ്ങനെയാകുന്നു ?

ഉത്തരം

നമ്മെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്നവൻ അല്ലാഹു മാത്രമാകുന്നു. അത് കൊണ്ട് അത് മാത്രമേ നമ്മുക്ക് ആശിക്കാനുള്ളൂ. ശിക്ഷിക്കാൻ കഴിവുള്ളവൻ അല്ലാഹു തന്നെയാകുന്നു. അതിനാൽ അത് മാത്രമേ നാം ഭയപ്പെടേണ്ട തുള്ളൂ. മറ്റുള്ളവരുടെ ഉപകാരത്തെയും ഉപദ്രവത്തെയും നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിവുള്ളവൻ അല്ലാഹു മാത്രമാകുന്നു. അതിനാൽ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുക. മറ്റുള്ള എല്ലാ ആരാധ്യ വസ്തുക്കളേയും ഉപേക്ഷിക്കുക. ബഹുദൈവാരാധകരെ നിരാകരിക്കുകയും ചെയ്യുക. സ്വന്തം അഭിപ്രായവും അഭിലാഷവും അനുസരിച്ചോ മറ്റുള്ളവരുടെ പ്രേരണയാലോ അല്ലാഹുവിന്റെ കൽപനകളെ ധിക്കരിക്കാതെ സൂക്ഷിക്കുക.

ചോദ്യം 36

ഇസ്‌ലാമിന്റെ തൂണുകൾ എത്ര ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധ്യനില്ല എന്നും മുഹമ്മദ് നബി ﷺ അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലാണെന്നും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുക, നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക, സകാത്ത് കൊടുക്കുക, റമദാൻ മാസത്തിൽ നോമ്പ് നോൽക്കുക. കൺബത്തിങ്കൽ ഹജ്ജ് ചെയ്യുക. ഇങ്ങനെ അഞ്ചു കാര്യങ്ങളാകുന്നു.

ചോദ്യം(37)

അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധ്യനില്ല എന്ന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കണമെന്നതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ آل عمران: ١٨

﴿നീതി പാലിക്കുന്നവനായ അവസ്ഥയിൽ അല്ലാഹു സാക്ഷ്യം വഹിച്ചിരിക്കുന്നു: അല്ലാഹുവല്ലാതെ യാതൊരു ഇലാഹും ഇല്ല എന്ന്. മലക്കുകളും അറിവുള്ളവരും (അതുപോലെ സാക്ഷ്യം വഹിച്ചിരിക്കുന്നു.) അവനല്ലാതെ യാതൊരു ഇലാഹുമില്ല. അവൻ പ്രതാപശാലിയും അഗാധജ്ഞാനമാകുന്നു.﴾
[ആലുഇറാൻ : 18] ^[64]

64. 'നീതി പാലിക്കുന്നവനായ അവസ്ഥയിൽ സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു' എന്നുവെച്ചാൽ താൻ മാത്രമാണ് ഇലാഹ്, വേറെ യാതൊരു ഇലാഹും ഇല്ല എന്ന് നാനാവിധ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെക്കൊണ്ട് അല്ലാഹു തെളിയിച്ചു. ഈ സ്ഥാനം തനിക്കു കിട്ടുന്നതിനുവേണ്ടിയും അല്ലാഹു യാതൊരു അനീതിയും ചെയ്തിട്ടില്ല. മറ്റ് പലതിനേയും ആരാധിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നവരാരും അവരുടെ ദൈവത്തെ നിഷേധിച്ചതിൽ പരിഭവം വിചാരിക്കേണ്ട. അല്ലാഹു നീതി മാത്രമേ ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ എന്ന് സാരം. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 38

الله الا لا എന്നതിന്റെ അർത്ഥം എന്ത് ?

ഉത്തരം

ആരാധനക്ക് അവകാശി അല്ലാഹുവല്ലാതെ മറ്റൊരുമില്ല എന്ന്.

ചോദ്യം 39

لا എന്നതിന്റെ സാരമെന്ത് ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹുവിന് പുറമേ ആരാധിക്കപ്പെടുന്നവരാരും അതിനർഹരല്ലെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കൽ.

ചോദ്യം 40

الله الا എന്നതിന്റെ സാരമെന്ത് ?

ഉത്തരം

ഇനയും തുണയുമില്ലാത്തവനായ അല്ലാഹു മാത്രമാണ് ആരാധനക്ക് അവകാശി എന്നു പ്രഖ്യാപിക്കൽ.

ചോദ്യം 41

മുഹമ്മദ് നബി ﷺ അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലാണെന്ന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കണമെന്നുള്ളതിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٨﴾ التوبة: ١٢٨﴾

﴿നിങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ നിന്ന് ഒരു പ്രവാചകൻ നിങ്ങൾക്ക് വന്നിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ കഷ്ടപ്പെടുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന് അസഹ്യമാണ്. നിങ്ങൾ രക്ഷപ്പെടണമെന്ന് വളരെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവനാണ്. സത്യവിശ്വാസികളോട് വാത്സല്യമുള്ളവനും കരുണയുള്ളവനുമാണ്.﴾ [തൗബ : 128]

ചോദ്യം 42

മുഹമ്മദ് നബി ﷺ അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലാണെന്ന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കൽ എങ്ങനെയാണ് ?

ഉത്തരം

നബി ﷺ കൽപിച്ചത് നിരുപാധികം അനുസരിക്കുക, നബി ﷺ വിരോധിച്ചത് വർജ്ജിക്കുക, നബി ﷺ കാണിച്ചുതന്ന നിലയിൽ മാത്രം അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുക.

ചോദ്യം 43

നമസ്കാരത്തിന്റെയും സകാത്തിന്റെയും രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿وَمَا أُمْرًا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيَتُؤُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾ البينة: ٥﴾

﴿കീഴ്വണക്കത്തെ അല്ലാഹുവിന് നിഷ്കളങ്കരാക്കിയവരായ അവസ്ഥയിൽ ആർജവത്തോടുകൂടെ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുവാനും നമസ്കാരം നിലനിർത്താനും, സകാത്ത് കൊടുക്കുവാനും മാത്രമേ അവരോട് കൽപിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അതാണ് ചൊവ്വായ മതം.﴾ [അൽബന്തിന : 5]

ചോദ്യം 44

നോമ്പിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾﴾ البقرة: ١٨٣

﴿വിശ്വസിച്ചവരെ, നിങ്ങളുടെ മുമ്പ് കഴിഞ്ഞു പോയവർക്ക് നോമ്പ് വിധിക്കപ്പെട്ടത് പോലെ നിങ്ങൾക്കും വിധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ സൂക്ഷ്മതയുള്ളവരാവാൻ വേണ്ടി.﴾ [അൽ ബകറ: 183]

ചോദ്യം 45

ഹജ്ജിന്റെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾﴾ آل عمران: ٩٧

﴿അല്ലാഹുവിന്നു വേണ്ടി കൺബത്തികൾ ഹജ്ജ് ചെയ്യാൻ മനുഷ്യരുടെ മേൽ അതിലേക്കുള്ള മാർഗം സൗകര്യപ്പെട്ടവരുടെ മേൽ കടമയാകുന്നു. ആരെങ്കിലും നിഷേധിക്കുന്ന പക്ഷം നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ലോകരെ സംബന്ധിച്ച് നിരാശ്രയനാകുന്നു.﴾ [ആലൂഇറാൻ : 97]

ഇൗമാൻ

ചോദ്യം 46

ഇൗമാനിന്റെ ശാഖകൾ എത്രയാകുന്നു ?

ഉത്തരം

എഴുപതിൽപരം ശാഖകളാകുന്നു. അവയിൽ ഏറ്റവും ഉയർന്നത് لا إله الا الله എന്ന വചനമാകുന്നു. അതിലേറ്റവും ഇങ്ങേ അറ്റത്തേത് വഴിയിൽ നിന്ന് ഉപദ്രവം ഒഴിവാക്കലാകുന്നു. ലജ്ജ ഇൗമാനിന്റെ ഒരു ശാഖയാകുന്നു.

ചോദ്യം 47

ഈമാൻ കാര്യങ്ങളെത്ര?

ഉത്തരം

അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിക്കുക, മലക്കുകളിൽ വിശ്വസിക്കുക, വേദങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കുക, പ്രവാചകന്മാരിൽ വിശ്വസിക്കുക, അന്ത്യനാളിൽ വിശ്വസിക്കുക, വിധിയിൽ വിശ്വസിക്കുക ഇങ്ങനെ ആറ് കാര്യങ്ങളാകുന്നു.

ചോദ്യം 48

അതിലേക്കുള്ള രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ﴾ البقرة: ١٧٧

﴿നിങ്ങളുടെ മുഖങ്ങൾ കിഴക്കു ഭാഗത്തേക്കോ പടിഞ്ഞാറ് ഭാഗത്തേക്കോ തിരിക്കലല്ല പുണ്യം. പക്ഷെ അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യനാളിലും മലക്കുകളിലും വേദങ്ങളിലും പ്രവാചകന്മാരിലും വിശ്വസിച്ചവർ ആരോ അവർ പുണ്യവാനാകുന്നു.﴾ [അൽബകറ : 177]

ചോദ്യം 49

വിധിയുടെ രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾ القمر: ٤٩

﴿നിശ്ചയമായും നാം എല്ലാ വസ്തുക്കളെയും ഒരു കണക്കനുസരിച്ച് സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു.﴾ [അൽഖമർ : 49]

ഇഹ്സാൻ

ചോദ്യം 50

ഇഹ്സാൻ എന്നാലെന്ത് ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹുവിനെ നീ കാണുന്നു എന്ന നിലക്ക് അവനെ ആരാധിക്കുക. അവനെ നീ കാണുന്നില്ലെന്നു വരുന്ന പക്ഷം അവൻ നിന്നെ കാണുന്നുണ്ടല്ലോ.

ചോദ്യം 51

അതിലേക്കുള്ള രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ﴾ النحل: 128

﴿നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ഭക്തന്മാരായിട്ടുള്ളവരുടെയും നിഷ്കളങ്കമായിട്ടുള്ളവരുടെയും കൂടെയാകുന്നു.﴾ [അനഹ്ൽ : 128] എന്നും

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ﴾ (217) ﴿الَّذِي يَرَبُّكَ حِينَ تَقُومُ﴾ (218) ﴿وَتَقَبَّلَكَ فِي

السَّجْدِ﴾ (219) ﴿إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ (220) الشعراء: 217 - 220

﴿പ്രതാപശാലിയും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിനെ ഭരമേൽപ്പിക്കുക. തങ്ങൾ എഴുന്നേൽക്കുമ്പോഴും നമസ്കരിക്കുന്നവരുടെ ഇടയിൽ കഴിച്ചു കൂട്ടുന്നതും കാണുന്നവനാണവൻ. നിശ്ചയമായും അവൻ കേൾക്കുന്നവനും അറിയുന്നവനുമാകുന്നു.﴾ [ശുഅരഅ്: 217 - 220] എന്നും

﴿وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا

عَلَيْكُمْ شُهودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ﴾ يونس: 61

﴿തങ്ങൾ യാതൊരു കാര്യത്തിലും ഏർപ്പെടുന്നില്ല; ഖുർആനിൽ നിന്ന് ഓടുന്നുമില്ല; യാതൊരു കർമ്മവും ചെയ്യുന്നുമില്ല; അതിൽ നിങ്ങൾ ഏർപ്പെടുന്ന സമത്ത് നാം നിങ്ങളുടെ മേൽസാക്ഷിയായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിലല്ലാതെ.﴾ [യൂനുസ് : 61] എന്നും അല്ലാഹു പറയുന്നു.

ചോദ്യം 52

ഇസ്‌ലാം, ഈമാൻ, ഇഹ്‌സാൻ ഈ മൂന്ന് വിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ഹദീസിൽ നിന്നുള്ള രേഖയെന്ത് ?

ഉത്തരം

ഉമർ رضي الله عنه പറയുന്നു: ഞങ്ങൾ ഒരു ദിവസം നബി ﷺയുടെ അടുക്കൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. വസ്ത്രത്തിന്റെ വെളുപ്പും മുടിയുടെ കറുപ്പും കഠിനമാക്കിയിട്ടുള്ള ഒരാൾ ഞങ്ങളുടെ അടുക്കൽ വന്നുകയറി. യാത്രയുടെ അടയാളം അദ്ദേഹത്തിൽ കാണുന്നില്ല. ഞങ്ങളിൽ ആരും അദ്ദേഹത്തെ അറിയുകയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുട്ടുകാൽ നബി ﷺയുടെ മുട്ടുകാലിനോട് ചേർത്തു വെച്ചു. കൈപ്പടങ്ങൾ രണ്ടും തുടയിൽ വെച്ചു. എന്നിട്ട് പറഞ്ഞു: പ്രവാചകരേ, ഇസ്‌ലാമിനെപ്പറ്റി എനിക്കു പറഞ്ഞുതരിക.

അപ്പോൾ നബി ﷺ പറഞ്ഞു: അല്ലാഹു അല്ലാതെ ആരാധ്യനില്ലെന്നും മുഹമ്മദ് നബി അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകനാണെന്നും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുക; നമസ്കാരം

നിലനിർത്തുക, സകാത്ത് കൊടുക്കുക, റമദാനിൽ നോമ്പ് നോൽക്കുക, സൗകര്യപ്പെടുന്ന പക്ഷം കഅ്ബത്തിങ്കൽ ഹജ്ജ് ചെയ്യുക എന്നീ അഞ്ചു കാര്യങ്ങളാണ് ഇസ്‌ലാം എന്ന് നബി ﷺ പറഞ്ഞപ്പോൾ അയാൾ പറയുകയാണ്. നിങ്ങൾ പറഞ്ഞത് ശരിയാണ്.

അപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്ക് അത്ഭുതം തോന്നി. അദ്ദേഹം ചോദിക്കുകയും മറുപടി ശരിവെക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

പിന്നെ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഈമാനിനെപ്പറ്റി എനിക്കു പറഞ്ഞുതരിക.

നബി ﷺ പറഞ്ഞു: അല്ലാഹുവിലും അവന്റെ മലക്കുകളിലും വേദങ്ങളിലും പ്രവാചകന്മാരിലും അന്ത്യനാളിലും ദൈവ വിധിയിലും വിശ്വസിക്കലാണത്.

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു : ഇഹ്സാനിനെപ്പറ്റി എനിക്ക് പറഞ്ഞു തരിക.

നബി ﷺ പറഞ്ഞു: അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കും പ്രകാരം ആരാധിക്കലാണത്. അവനെ നീ കാണുന്നില്ലെന്നു വരുന്നപക്ഷം അവൻ നിന്നെ കാണുന്നുണ്ടല്ലോ.

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: അന്ത്യനാളിനെ പറ്റി എനിക്ക് പറഞ്ഞു തരിക.

നബി ﷺ പറഞ്ഞു: അതിനെപ്പറ്റി ചോദിക്കപ്പെട്ടവൻ ചോദിച്ചവനേക്കാൾ വിവരമുള്ളവനല്ല.

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: അതിന്റെ അടയാളങ്ങളെപ്പറ്റി എനിക്ക് പറഞ്ഞു തരിക.

നബി ﷺ പറഞ്ഞു: അടിമ സ്ത്രീ അവളുടെ യജമാനത്തിയെ പ്രസവിക്കുക പാദുകൾ ഇല്ലാത്തവരും ഉടുക്കാനില്ലാത്തവരും ആട്ടിനെ മേയ്ക്കുന്നവരുമായ പാവങ്ങൾ നെടുനീളൻ കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിൽ കിടമത്സരം പിടിക്കുന്നതായി കാണുകയും ചെയ്യുക.

അങ്ങനെ അയാൾ മടങ്ങിപ്പോയി.

കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നബി ﷺ ചോദിച്ചു : ഉമറേ, ആ ചോദ്യകർത്താവ് ആരാണെന്ന് നിങ്ങളറിയുമോ ?

ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞു: അല്ലാഹുവും അവന്റെ റസൂലും ശരിക്കറിയുന്നവരാകുന്നു.

നബി ﷺ പറഞ്ഞു: അത് ജിബ്‌രീൽ ആണ്. നിങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളുടെ മതവിഷയം പഠിപ്പിക്കുവാനായിട്ടാണ് അദ്ദേഹം വന്നത്. ഈ ഹദീസ് ഇമാം മുസ്‌ലിം രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.^[65]

---

65. മുസ്‌ലിം (8)

4

അടിസ്ഥാനപരമായ മൂന്നാമത്തെ വിഷയം

ചോദ്യം 53

മൂന്നാമത്തെ അടിസ്ഥാന വിഷയം ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

പ്രവാചകനെ അറിയൽ. ഇബ്രാഹീം നബിന്റെ മകൻ ഇസ്മാഇൽ നബിയുടെ മക്കളായ, അറബികളിൽപ്പെട്ട ഖുറൈശി കുടുംബത്തിലെ ബനുഹാശിം ശാഖയിൽ ഹാശിമിന്റെ മകൻ അബൂൽമുത്തലിബിന്റെ മകൻ അബൂല്ലയുടെ മകനായ മുഹമ്മദ് നബിയാണ് പ്രവാചകൻ.

ചോദ്യം 54

നബിയുടെ വയസ്സ് എത്രയാകുന്നു?

ഉത്തരം

അറുപത്തിമൂന്ന്. നുബുവുത്തിനു മുമ്പ് നാൽപ്പത്, നുബുവുത്തിനു ശേഷം ഇരുപത്തിമൂന്ന്. നബിയുടെ ജന്മദേശം മക്ക. അൻപത്തിമൂന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ മദീനയിലേക്ക് പാലായനം ചെയ്തു.

ചോദ്യം 55

അല്ലാഹു നബിയെ ഏൽപ്പിച്ച ദൗത്യം എന്താകുന്നു?

ഉത്തരം

ബഹുദൈവാരാധനയെക്കുറിച്ച് താക്കീത് ചെയ്യലും അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുക എന്ന തൗഹീദിലേക്കു ക്ഷണിക്കലും.

ചോദ്യം 56

അതിലേക്കുള്ള രേഖ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾ وَشِيبَاكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَالْبُرْجِ فَجُودِّ ﴿٥﴾ وَلَا تَنْسَ ﴿٦﴾

تَسْكِينُ ﴿٦﴾ وَرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾ المدثر: ١ - ٧

﴿ഹേ, പുതച്ചു മുടിയവനേ (1), എഴുന്നേറ്റ് (ജനങ്ങളെ) താക്കീത് ചെയ്യുക. (2). നിന്റെ രക്ഷിതാവിനെ മഹത്വപ്പെടുത്തുകയും(3) നിന്റെ വസ്ത്രങ്ങൾ ശുദ്ധിയാക്കുകയും (4), പാപം വെടിയുകയും ചെയ്യുക.(5) കൂടുതൽ നേട്ടം കൊതിച്ചു കൊണ്ട് നീ ഔദാര്യം ചെയ്യരുത്.(6) നിന്റെ രക്ഷിതാവിനു വേണ്ടി നീ ക്ഷമ കൈക്കൊള്ളുക.(7)﴾ [അൽമുദുസീർ : 1 - 7]

ചോദ്യം 57

താക്കീത് ചെയ്യുക എന്നു പറഞ്ഞതിന്റെ സാരം എന്താകുന്നു?

ഉത്തരം

ബഹുദൈവാരാധനയുടെ ദോഷവും ശിക്ഷയും സംബന്ധിച്ച് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകുക. അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുന്നതിന്റെ ഗുണവും പ്രതിഫലവും പറഞ്ഞ് മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുക

ചോദ്യം 58

റബ്ബിനെ മഹത്വപ്പെടുത്തുക എന്ന് പറഞ്ഞതിന്റെ സാരം എന്താകുന്നു ?

ഉത്തരം

റബ്ബിനെ മാത്രം ആരാധിച്ചുകൊണ്ട് അവനെ മഹത്വപ്പെടുത്തണം എന്നാകുന്നു.

ചോദ്യം 59

വസ്ത്രങ്ങൾ ശുദ്ധിയാകുക എന്ന് പറഞ്ഞതിന്റെ സാരം എന്താകുന്നു?

ഉത്തരം

കർമ്മങ്ങളിൽ ശിർക്കിന്റെ കലർപ്പ് വന്നുപോകാതെ സൂക്ഷിക്കണം എന്നാകുന്നു.

ചോദ്യം 60

വിഗ്രഹങ്ങളെ നിരാകരിക്കണം എന്ന് പറഞ്ഞതിന്റെ സാരം എന്താകുന്നു?

ഉത്തരം

വിഗ്രഹങ്ങളെയും വിഗ്രഹാരാധകരെയും വെറുക്കുകയും അവരിൽ നിന്ന കലുകയും ചെയ്യണമെന്നാകുന്നു.

ചോദ്യം 61

ഇങ്ങനെ തൗഹീദിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചു കൊണ്ട് എത്ര കൊല്ലമാണ് നബി ﷺ മക്കത്തു കഴിച്ചുകൂടിയത് ?

ഉത്തരം

പത്തുകൊല്ലം. അതിനു ശേഷം ആകാശ യാത്രയുണ്ടായി. അന്നു രാത്രി അഞ്ചു വക്ത് നമസ്കാരം നിർബന്ധമാക്കപ്പെട്ടു. അനന്തരം കുറച്ച് കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മദീനയിലേക്ക് ഹിജ്റ ചെയ്യുവാൻ കൽപനയുണ്ടായി.

ചോദ്യം 62

‘ഹിജ്റ’ എന്നാലെന്ത് ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിച്ച് കൊണ്ട് ജീവിക്കുവാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാത്ത നാട്ടിൽ നിന്ന് അതിന് സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ള നാട്ടിലേക്ക് താമസം മാറ്റുക.

ചോദ്യം 63

ഹിജ്റയുടെ വിധി എന്താകുന്നു?

ഉത്തരം

അത് നിർബന്ധമാകുന്നു. അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിച്ചു കൊണ്ട് ജീവിക്കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാത്ത നാട്ടിൽ താമസിക്കാൻ പാടില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ള നാട്ടിലേക്ക് താമസം മാറ്റൽ നിർബന്ധമാകുന്നു. ഈ നിയമം ഖിയാമം നാൾ വരെ നില നിൽക്കുന്നതാകുന്നു.

ചോദ്യം 64

അതിലേക്കുള്ള രേഖ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

﴿يَعْبَادِي الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعْبُدُونِ﴾ العنكبوت: ٥٦

﴿സത്യവിശ്വാസികളായിട്ടുള്ള എന്റെ അടിമകളേ, നിശ്ചയമായും എന്റെ ഭൂമി വിശാലമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. അതുകൊണ്ട് എന്നെ മാത്രം ആരാധിക്കുവിൻ﴾ എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

അതായത് എന്നെ മാത്രം ആരാധിച്ചുകൊണ്ട് ജീവിക്കാൻ സൗകര്യമില്ലാത്ത നാട്ടിൽ നിങ്ങൾ താമസിക്കുന്നതെന്തിന്? അതൊരിക്കലും പാടില്ല. സൗകര്യമുള്ളടത്തേക്കു മാറ്റേണ്ടതാകുന്നു എന്ന് സാരം.

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الظَّالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا﴾ (٩٧) إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا﴾ (٩٨) فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَن يَعْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا﴾ (٩٩)

النساء: ٩٧ - ٩٩

﴿നിശ്ചയമായും ആരമദ്രോഹികളായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിൽ മലക്കുകൾ

റൂഹിനെ പിടിക്കുന്നവരാരോ (അവരുടെ കാര്യം ഭയരങ്കം തന്നെ) നിങ്ങൾ ഏതവസ്ഥയിലായിരുന്നുവെന്ന് മലക്കുകൾ അവരോട് ചോദിക്കും. ഭൂമിയിൽ ഞങ്ങൾ അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ടവരായിരുന്നു എന്നവർ പറയും. അല്ലാഹുവിന്റെ ഭൂമി വിശാലമായിരുന്നല്ലോ എന്ന് മലക്കുകൾ പറയുന്നതാകുന്നു. അവരാകട്ടെ ജഹന്നമാണ് അവരുടെ സാങ്കേതം. അതേത്ര ക്ലേശകരമായ താവളം. യാതൊരു സൂത്രവും പ്രയോഗിക്കാൻ കഴിയാത്തവരും മാർഗം കാണാത്തവരുമായ കുട്ടികളും പെണ്ണുങ്ങളും പുരുഷന്മാരുമുൾക്കൊള്ളുന്ന അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ടവരൊഴികെ. അവരാകട്ടെ അല്ലാഹു അവർക്ക് മാപ്പ് ചെയ്യുന്നവനും വളരെയധികം പൊറുക്കുന്നവനുമാകുന്നു. ﴿[അന്നിസാഅ് : 97 - 99]

ചോദ്യം 65

ഈ രണ്ട് ആയത്തുകളും ഇറങ്ങിയ സന്ദർഭം ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

ഇസ്‌ലാം മതം വിശ്വസിച്ചതിനു ശേഷം ചില ആളുകൾ മദീനത്തേക്ക് താമസം മാറ്റാതെ മക്കത്ത് തന്നെ താമസിച്ചു. മദീനത്തേക്ക് ഹിജ്റ നിർബന്ധമായ കാലഘട്ടമായിരുന്നു അത്. അവരുടെ ഈമാനിനെ അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട് അല്ലാഹു അവരെ വിളിക്കുകയും ഹിജ്റക്ക് അവരെ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് ഒന്നാം ആയത്തിന്റെ സന്ദർഭം. മക്കത്തു തന്നെ താമസമാക്കിയ ചില മുസ്‌ലിമുകൾ മുശ്‌രിക്കീങ്ങളോടൊപ്പം ബദർ യുദ്ധത്തിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ നിർബന്ധിതരായി. അവരുടെ ഒഴികഴിവ് സ്വീകാര്യമല്ലെന്നും അവർക്കുള്ള പ്രതിഫലം നരകമാണെന്നും മറ്റേ ആയത്ത് തെളിയിച്ചു.

ചോദ്യം 66

ഹിജ്റ നിർബന്ധമാണെന്ന വിധി ഇന്നും ബലത്തിൽ തന്നെ എന്ന് ഹദീസിൽ തെളിവുണ്ടോ ?

ഉത്തരം

“തൗബഃ അവസാനിക്കുന്നതുവരെ ഹിജ്റ അവസാനിക്കുകയില്ല. സൂര്യൻ പടിഞ്ഞാറുനിന്ന് ഉദിക്കുന്നത് വരെ തൗബഃ അവസാനിക്കുകയില്ല.”^[66] എന്ന് നബി ﷺ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

66. ഈ ഹദീഥിനെ ശൈഖ് അൽബാനി رحمه الله ആയി വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. (7469) صحيح الجامع

ചോദ്യം 67

നബിﷺ മദീനത്ത് താമസമുറപ്പിച്ചതിനു ശേഷം പിന്നെ എന്തൊക്കെയാണ് നടപ്പിൽ വരുത്തിയത് ?

ഉത്തരം

സകാത്ത്, നോമ്പ്, ഹജ്ജ്, ജിഹാദ് തുടങ്ങിയ ഇസ്‌ലാമിന്റെ മറ്റു കാര്യങ്ങളെല്ലാം നടപ്പിൽ വരുത്തി.

ചോദ്യം 68

ഇങ്ങനെ എത്ര കൊല്ലമാണ് കഴിച്ചത് ?

ഉത്തരം

ഇങ്ങനെ പത്തുകൊല്ലം. പിന്നീട് നബിﷺ മരണപ്പെട്ടു. നബിﷺ കൊണ്ട് വന്നു നടപ്പിൽ വരുത്തിയ ദീൻ നിലനിൽക്കുന്നു. ഗുണകരമായ ഏതൊരു കാര്യവും സമുദായത്തെ പഠിപ്പിക്കാതെ വിട്ടില്ല. ദോഷകരമായ കാര്യത്തെ സംബന്ധിച്ച് താക്കീത് ചെയ്യാതെയുമിരുന്നില്ല.

ചോദ്യം 69

നബിﷺ സമുദായത്തെ പഠിപ്പിച്ച നല്ല കാര്യവും സമുദായത്തിനോട് താക്കീത് ചെയ്ത ചീത്ത കാര്യവും ഏതൊക്കെയാകുന്നു?

ഉത്തരം

നല്ല കാര്യം തൗഹീദും അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന മറ്റു വിഷയങ്ങളുമാകുന്നു. ചീത്ത കാര്യം ശിർക്കും അല്ലാഹു വെറുക്കുന്ന മറ്റു കാര്യങ്ങളുമാകുന്നു.

ചോദ്യം 70

നബിﷺയെ ഒരു പ്രത്യേക ഗോത്രത്തിനോ അഥവാ മനുഷ്യർക്ക് ആകമാനമായിട്ടോ അല്ലാഹു അയച്ചിട്ടുള്ളത് ?

ഉത്തരം

എല്ലാ മനുഷ്യർക്കുമായിട്ടാണ് നബിﷺയെ അല്ലാഹു അയച്ചിട്ടുള്ളത്. മാത്രമല്ല നബിതങ്ങൾ ജിന്നുകൾക്കും റസൂലാകുന്നു.

ചോദ്യം 71

അതിലേക്കുള്ള രേഖ എന്താകുന്നു ?

ഉത്തരം

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا﴾ الأعراف: ١٥٨

﴿മനുഷ്യരേ, ഞാൻ നിങ്ങളെ എല്ലാവരുടെയും നേരെ അല്ലാഹു നിയോഗിച്ച റസൂലാകുന്നു എന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുക﴾ [അൽഅഅ്റാഫ്: 158] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

﴿وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ﴾ الأحقاف: ٢٩

﴿ഒരുകൂട്ടം ജിന്നുകളെ അവർ ചുറ്റുതൂർ ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കുന്നവരായി താങ്കളുടെ അടുക്കലേക്ക് നാം തിരിച്ചുവിട്ട സന്ദർഭം. അങ്ങിനെ അതിന് അവർ ഹാജരായപ്പോൾ ‘മൗനം ദീക്ഷിക്കുക’ എന്ന് അവർ പരസ്പരം പറഞ്ഞു. അങ്ങിനെ അത് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ താക്കീത് നൽകുന്നവരായ സ്ഥിതിയിൽ അവരുടെ സമൂഹത്തിലേക്ക് പോയി.﴾ [അൽ അഹ്ഖാഫ്: 29] എന്നും അല്ലാഹു പറയുന്നു.

ചോദ്യം 72

മതത്തിൽ വേണ്ടതെല്ലാം നബിﷺയുടെ കാലത്ത് തന്നെ പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ടോ ? അഥവാ പിന്നീട് വല്ലതും കൂട്ടിച്ചേർക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ടോ ?

ഉത്തരം

നബിﷺ ജീവിച്ചിരുന്നപ്പോൾ തന്നെ മതം പൂർത്തിയായി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പിന്നീട് കൂട്ടിച്ചേർക്കപ്പെട്ട യാതൊന്നും മതത്തിൽ പെട്ടതായി അംഗീകരിക്കാൻ പാടില്ല.

ചോദ്യം 73

അതിലേക്കുള്ള രേഖ എന്താകുന്നു ?

ഉത്തരം

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ المائدة: 3

﴿ഇന്ന് നിങ്ങളുടെ ദീൻ നിങ്ങൾക്ക് ഞാൻ പൂർത്തിയാക്കിത്തന്നിരിക്കുന്നു. എന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ നിങ്ങൾക്ക് ഞാൻ പരിപൂർണ്ണമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇസ്‌ലാമിനെ മതമായി നിങ്ങൾക്ക് ഞാൻ പൊരുത്തപ്പെടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.﴾ [അൽമാഇദ : 3]

ചോദ്യം 74

നബി ﷺ മരിച്ചു എന്ന് പറയാൻ പാടില്ലെന്ന് ചില അന്ധവിശ്വാസികൾ പറയുന്നു. അവരുടെ നിലയെന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾﴾ الزمر: 30-31

﴿നിശ്ചയമായും താങ്കൾ മരിച്ചു പോകുന്നവനാകുന്നു. അവരും മരിച്ചു പോകുന്നവരാകുന്നു. പിന്നീട് നിശ്ചയമായും നിങ്ങൾ ഖിയാമത്ത് നാളിൽ നിങ്ങളുടെ യജമാനന്റെ അടുക്കൽവെച്ച് പരസ്പരം തർക്കിക്കുന്നതാകുന്നു.﴾ [സൂമർ : 30,31] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

അതിനാൽ നബി ﷺ മരിച്ചിട്ടില്ല എന്ന് പറയുന്നവർ ഖുർആനനെ എതിർത്ത കാഫിറാകുന്നു.

ചോദ്യം 75

മരണ ശേഷം മനുഷ്യരെ രണ്ടാമത് ജീവിപ്പിക്കും എന്നുള്ളതിന്റെ തെളിവ് എന്ത് ?

ഉത്തരം

﴿مَنْهَا خَلَقْتُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴿٥٥﴾﴾ طه: 55

﴿മണ്ണിൽ നിന്ന് നിങ്ങളെ നാം സൃഷ്ടിച്ചു; മണ്ണിലേക്ക് നിങ്ങളെ മടക്കുകയും മണ്ണിൽനിന്ന് തന്നെ ഇനി ഒരിക്കൽ പുറത്തെടുക്കുകയും ചെയ്യും.﴾ [താഹ: 55] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

﴿وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾﴾ نوح: 17-18

﴿അല്ലാഹു നിങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ നിന്ന് ഉത്ഭവിപ്പിച്ചു.^[67] ഇനി അവൻ നിങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ മടക്കുകയും (അതിൽ നിന്ന്) പുറത്തെടുക്കുന്നതാകുന്നു.﴾ [നൂഹ് : 17,18]

---

67. ജമാഅത്തെ ഇസ്ലാമിക്കാരുടെ ‘ആഖിറത്ത്’ എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ഈ വചനത്തിനു ‘അല്ലാഹു നിങ്ങളെ ഭൂമിയിൽ നിന്നുള്ള ഒരു സസ്യമായി മുളപ്പിച്ചു’ എന്ന് അർത്ഥമെഴുതുകയും ഡാർവീനിയൻ സിദ്ധാന്തം ശരിയാണെന്നതിലേക്ക് ഈ ആയത്ത് തെളിവായി കാണിക്കുകയും, ‘സസ്യഘട്ടം’ എന്നൊരു ഘട്ടം കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു ജൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഡാർവിൻ തിയറിയിൽ ‘സസ്യഘട്ടം’ എന്നൊന്നില്ല. ഈ ആയത്തിനു ഈ അർത്ഥം ഇവരല്ലാതെ ആരും പറഞ്ഞിട്ടുമില്ല. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 76

മനുഷ്യരുടെ കർമ്മങ്ങൾക്ക് മരണാനന്തര ജീവിതത്തിൽ പ്രതിഫലം ലഭിക്കുമെന്നതിന്റെ രേഖ എന്താകുന്നു ?

ഉത്തരം

﴿لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَفُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى﴾ (النجم: 31)

«തിന്മ ചെയ്തവർക്ക് അവർ പ്രവർത്തിച്ചതിനനുസരിച്ച ശിക്ഷ കൊടുക്കുവാനും നന്മ ചെയ്തവർക്ക് അതിവിശിഷ്ടമായ പ്രതിഫലം കൊടുക്കുവാനും വേണ്ടി അല്ലാഹു മനുഷ്യരെ പുനർജീവിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു.» [അനജ്മ : 31]

ചോദ്യം 77

പുനർജന്മത്തെ നിഷേധിച്ചവന്റെ വിധിയെന്ത് ?

ഉത്തരം

അവൻ കാഫിറാകുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു

﴿رَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ (التغابن: 7)

«(അവരെ ഒരിക്കലും പുനർജീവിപ്പിക്കുകയില്ല എന്ന് കാഫിറീങ്ങുളായിട്ടുള്ളവർ ജൽപിച്ചു. (നബിയേ) പറയുക! അങ്ങിനെയല്ല, എന്റെ റബ്ബിനെത്തന്നെയാണെ സത്യം, നിശ്ചയമായും നിങ്ങൾ പുനർജീവിപ്പിക്കപ്പെടുക തന്നെ ചെയ്യും. നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചതിനെ സംബന്ധിച്ച് പിന്നെ നിങ്ങളോട് വർത്തമാനം പറയുന്നതാകുന്നു. അത് അല്ലാഹുവിന് എളുപ്പമായതാകുന്നു.» [അത്തഗാബുൻ : 7]

പ്രവാചക ദൂതൃം

ചോദ്യം 78

ഏതു വിഷയവുമായിട്ടാണ് പ്രവാചകന്മാരെ അല്ലാഹു നിയോഗിച്ചത് ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിച്ചവർക്ക് സ്വർഗത്തെ പറ്റിയുള്ള സന്തോഷ വാർത്തയും അന്യദൈവങ്ങളെ ആരാധിച്ചവർക്ക് നരകത്തെ പറ്റിയുള്ള താക്കീതുമായിട്ടാണ് അയച്ചത്.

ചോദ്യം 79

അതിലേക്കുള്ള രേഖ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿رُسُلًا مُّبْتَلِينَ وَمُنْذِرِينَ لئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ﴾

النساء: 160

﴿സന്തോഷ വാർത്ത നൽകുന്നവരും താക്കീത് നൽകുന്നവരുമായ പ്രവാചകന്മാരെ (അല്ലാഹു അയച്ചു) പ്രവാചകന്മാർക്ക് ശേഷം അല്ലാഹുവിനെ തിരിൽ തെളിവ് കൊണ്ടുവരാൻ ആളുകൾക്ക് സൗകര്യപ്പെടാതിരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി.﴾ [അന്നിസാഅ്: 165] ^[68]

68. അതായത് പ്രവാചകന്മാർ വന്നു മുന്നറിയിപ്പ് നൽകിയത് കൊണ്ട്, ഞങ്ങൾക്ക് യാതൊരു വിവരവും കിട്ടിയില്ല എന്ന് കാരണം പറയാനുള്ള സൗകര്യം നഷ്ടപ്പെടുമല്ലോ. ഇതിനു വേണ്ടിയാണ് പ്രവാചകന്മാരെ അയച്ചത് എന്ന് സാരം. -പരിഭാഷകൻ

ചോദ്യം 80

മേൽപറഞ്ഞ പ്രകാരം ശിർക്കിനെ എതിർക്കുവാനായി നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ഒന്നാമത്തെ പ്രവാചകൻ ആരാകുന്നു ?

ഉത്തരം

നൂഹ് നബിﷺ

ചോദ്യം 81

അതിലേക്കുള്ള രേഖ ഏതാകുന്നു ?

ഉത്തരം

﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالتَّيِّبِينَ مِنْ بَعْدِهِ﴾ النساء: 163

﴿നിശ്ചയമായും നൂഹ് നബിക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിറകെയുള്ള പ്രവാചകന്മാർക്കും നാം വഹ്യ് നൽകിയത് പോലെ താങ്കൾക്കും നാം വഹ്യ് നൽകിയിരിക്കുന്നു.﴾ [അന്നിസാഅ് : 163] എന്ന് അല്ലാഹു പറയുന്നു.

ചോദ്യം 82

അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുവാനും അന്യദൈവങ്ങളെ കൈവെടിയുവാനും കൽപിക്കുന്ന പ്രവാചകനെ അല്ലാഹു അയക്കാത്ത വല്ല സമുദായവും മുൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ ?

ഉത്തരം

അല്ലാഹു പ്രവാചകനെ അയക്കാത്ത യാതൊരു സമുദായവും ഇല്ല. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ النحل: 36

﴿അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുകയും താഗൂത്തിനെ കൈയൊഴിക്കുകയും ചെയ്യുവീൻ എന്നുള്ള ദൗത്യവുമായി ഓരോ സമുദായത്തിലും പ്രവാചകനെ നാം അയച്ചിട്ടുണ്ട്.﴾ [അനഹ്ൽ : 36]

താഗൂത്ത്

ചോദ്യം 83

താഗൂത്ത് എന്നാലെന്ത് ?

ഉത്തരം

അതിരുവിട്ടത് എന്നാണതിന്റെ ഭാഷർത്ഥം.

ചോദ്യം 84

താഗൂത്ത് എത്ര വകയുണ്ട് ?

ഉത്തരം

വളരെയുണ്ട് അതിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടത് അഞ്ച്.

1. ശപിക്കപ്പെട്ട ഇബ്‌ലീസ്.
2. താൻ ആരാധിക്കപ്പെടുന്നതിൽ സന്തോഷിക്കുന്ന സൃഷ്ടി.
3. തന്നെ ആരാധിക്കുന്നതിനു മറ്റുള്ളവരെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നവൻ.
4. അദ്യശ്യ ജ്ഞാനം നടിക്കുന്നവൻ.
5. അല്ലാഹു ഇറക്കി അറിയിച്ചതിന് എതിരായി വിധി കൽപിച്ചവൻ.

ഈ അഞ്ചു താഗൂത്തുകളേയും നിഷേധിക്കുവാനും നിരാകരിക്കുവാനും അല്ലാഹു നമ്മോട് കൽപിച്ചിരിക്കുന്നു. لا اله الا الله എന്ന പരിശുദ്ധ വചനത്തിന്റെ താൽപര്യമാണത്. അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ.

അനുബന്ധം

هذه ثلاثة الاصول وأركانها

» ويلبها شروط الصلاة وواجباتها وأركانها وأركانها عبد الله
تأليف

شيخ الاسلام محمد بن عبد الوهاب
أجزل الله له الاجر والثواب

ويلبها لمعة الاعتقاد، المهادى الى سبيل الرشاد
تأليف

الامام العالم الاوحد شيخ الاسلام موفق القئين
عبد الله بن احمد بن قدامة المقدسي
قالقصيدة الحائية لابي بكر بن أبي داود

تم مجموع رسائل : العبودية ، الواسطة ، رفع الملام ، مجموع
العبادات ، ارد على التصيرية ، زيارة القبور ، ممارح
الوصول ، المظالم المشتركة ، الحسبة في الاسلام

طبع هذا المجموع على
عيسى بن رميح عقيقي
من اهالي نجد
وقفا لوجه الله تعالى
جزاه الله خير الجزاء بمنه وكرمه

طبع بمطبعة المنار بمصر سنة ١٣٤٠

ഹിജ്റ വർഷം 1340-ൽ ശെയ്ഖ് റശീദ് റിളാ ഇറുജിപ്പതിലെ തന്റെ അൽമനാർ പ്രസ്സിൽ നിന്നും പുറത്തിറക്കിയ الثلاثة الاصول-യുടെ പുറംചട്ട.

تسهيل الحفظ والوصول نظم الثلاثة الأصول

الشيخ عمر بن إبراهيم البري المدني

1	الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى التَّوْحِيدِ	بِلا تَوْقُفٍ وَلَا تَرْدِيدِ
2	تَحَمُّدُهُ وَلَا إِلَهَ غَيْرُهُ	وَكُلُّ شَيْءٍ خَيْرُهُ وَمَيْرُهُ
3	ثُمَّ صَلَاةُ اللَّهِ بِالتَّسْلِيمِ	عَلَى النَّبِيِّ الْهَاشِمِيِّ الْكَرِيمِ
4	مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ إِلَى تَوْحِيدِهِ	وَعَبْدِهِ الْمُرْسَلِ فِي عَمِيدِهِ
5	وَأَلِهِ وَصَحْبِهِ الْأَخْيَارِ	فَإِنَّهُمْ مِنْ خَيْرَةِ الْأَبْرَارِ

المسائل الأربع

6	وَيَعُدُّ فَاَعْلَمَ يَا أَخِي مَا قَدْ وَجَبَ	عَلَيْكَ مِنْ تَعْلِيمِهِ كَيْلَا تَضَبَّ
7	بِسُخْطِ رَبِّكَ الَّذِي أَنْشَأَكَ	كَيْلَا تَكُونَ مُشْرِكًا لِدَاكَ
8	أَوَّلُ وَاجِبٍ عَلَيْكَ أَرْبَعَةٌ	مَسَائِلٌ تُحَوِّي بَيْنَ مَنْفَعَةٍ
9	أَوَّلُهَا: الْعِلْمُ وَذَا فِي الْمَعْرِفَةِ	لِلَّهِ وَالنَّبِيِّ وَالذِّينِ مَعَهُ
10	أَعْنِي بِهِ الْإِسْلَامَ بِالْأَدِلَّةِ	فَمِلَّةَ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ مِلَّةَ
11	وَتَنْ بَعْدَهُ بِأَنْ تَعْمَلَ بِهِ	تَكُنْ بِذَاكَ كَامِلًا ثُمَّ انْتَبِهْ
12	وَأَصْبِرْ عَلَى الْأَذَى وَتِلْكَ الرَّابِعَةُ	فِيهِ تَكُنْ ذَا مُهْجَةٍ مُطَاوِعَهُ
13	فَالْعِلْمُ قَبْلَ الْقَوْلِ ثُمَّ الْعَمَلُ	دَلِيلُهُ مِنَ الْكِتَابِ مُنْجَلِي

മദീനയിലെ മുഹമ്മതിയുമായിരുന്ന ശൈഖ് ഉമർ ബിൻ ഇബ്രാഹീം അബ്ദുൽ
വാദർ അൽബരിതി(മ: ഹിജ്റ 1354) രചിച്ച الثلاثة-യുടെ
പദ്യാവിഷ്കരണം.

المسائل الثلاث

أَوْ إِنْ تَكُنْ مُسْلِمَةً بَسْتَلْزِمِ	فَوَاجِبٌ عَلَيْكَ يَا ذَا الْمُسْلِمِ	14
وَعَمَلٌ بِهِنَّ لَا كَالْجَاهِلِ	تَعَلَّمُ الْغَلَاظَةَ الْمَسَائِلِ	15
بِأَمْرِهِ وَسَوْفِيهِ لِرِزْقِنَا	فَاعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ حِينَ خَلَقَنَا	16
بَلْ أَرْسَلَ الرُّسُلَ لَهُمْ بَيْنَ الْمَلَ	مَا تَرَكَ الْخَلْقَ جَمِيعاً هَمَلًا	17
مُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ الْمُفْضَلِ	وَتَحْنُ مِنْ أُمَّةٍ خَيْرٍ مُرْسَلٍ	18
وَمَنْ عَصَى فَحَظَّهُ التَّيْرَانِ	فَمَنْ أَطَاعَهُ لَهُ الْجِنَانِ	19
دَلِيلُهُ هُدَيْتِ لِلصَّوَابِ	وَذَا جَمِيعُهُ مِنَ الْكِتَابِ	20
عِبَادَةٍ مَعَهُ بِتَّانٍ يَفْتَنِي	وَاللَّهُ لَا يَرْضَى بِأَنْ يُشْرَكَ فِي	21
وَلَوْ يَكُونُ مُرْسَلًا قَدْ اجْتَبِي	لَا مَلَكٌ مُقْرَبٌ وَلَا نَبِي	22
كُفْرٌ مُخَالِفٌ لِمَا فِيهِ رِضَاهُ	فَالْجُزْءُ مِنْ عِبَادَةٍ لِمَا سِوَاهُ	23
مُتَّصِفًا بِوَصْفِهَا الْجَمِيلِ	فَإِنْ تَكُنْ بِطَاعَةِ الرَّسُولِ	24
لَكَ الْمَوْلَاةُ لِمَنْ يَحْزُرُ	مُوحِدًا لِلَّهِ لَا يَحْزُرُ	25
مُحَادِدًا مُتَابِذَ الْمُعْقُولِ	عِدَاوَةَ اللَّهِ مَعَ الرَّسُولِ	26
فَانْتَلِ الْكِتَابَ تَعَلَّمَنْ صَوَابَهُ	وَلَوْ يَكُونُ مِنْكَ ذَا قَرَابَةٍ	27
مِلَّةُ إِبْرَاهِيمَ حَلِيفِ الْخَلَّةِ	إِنَّ الْحَنِيفِيَّةَ خَيْرٌ مِلَّةٌ	28
وَمُخْلِصَ الطَّاعَةَ لَا تُمَوِّهُ	أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ مُوحِدًا لَهُ	29
قَدْ جَاءَ يُجَدُّوهُمْ إِلَى السَّدَادِ	يَذَاكَ أَمْرُ اللَّهِ فِي الْعِبَادِ	30
وَمَا خَلَقْتُمُ الْهِنَّ فَانْتَلِ تَدْرِ	وَخَلَقْتُمَا هَاهُنَا أُنَى بِالْحَضْرِ	31

الأصول الثلاثة

مَعْرِفَةُ الْعَبْدِ مَعَ الْيَقِينِ	ثَلَاثَةٌ أُصُولُ هَذَا الدِّينِ	32
مُثَبَّتًا بِعِلْمِهِ يَتَّقِينَهُ	لِلَّهِ وَالرُّسُولِ تَتْلُو دِينَهُ	33

الأصل الأول
معرفة العبد ربه

34	مَعْرِفَةُ اللَّهِ عَلَيْكَ فَرَضٌ	وَجَهْلُهَا ظُلْمٌ وَكُفْرٌ مَحْضٌ
35	فَرَبُّكَ اللَّهُ الَّذِي رَبَّانَا	وَالْعَالَمِينَ نِعْمَةً أَعْطَاكَ
36	فَإِنْ عَرَفْتَ ذَلِكَ فَالْمَعْبُودُ	اللَّهُ لَا غَيْرَ وَلَا جَحُودُ
37	وَكُلُّ مَنْ سِوَاهُ حَقًّا عَالِمٌ	وَأَنْتَ مِنْهَا وَاحِدٌ مُلَازِمٌ
38	عَرَفْتَهُ بِالْخَلْقِ وَالْآيَاتِ	وَكَمْ تَرَى فِيهِ مِنَ الْإِتْبَاتِ
39	فَالْأَمْرُ وَالْخَلْقُ لَهُ قَدْ حَصِرَا	وَلَا جِدَالَ فِيهِمَا وَلَا مِرَا
40	وَأَعْلَمُ فِعْلُهُ الْمَرْءَ حَقًّا يَنْفَعُهُ	يُنْقِذُهُ مِنْ جَهْلِهِ بَلْ يَرَفَعُهُ
41	أَنْوَاعَ مَا أَمَرْتَهُ يَا ذَا فَتَى	مِنَ الْعِبَادَاتِ بِنَظْمِي قَدْ أَتَى
42	إِسْلَامَنَا الْإِيمَانَ وَالْإِحْسَانَ	كَذَا الدُّعَا وَالْحَوْفَ وَالْتِكْلَانَ
43	كَذَا إِتَابَةَ خُشُوعٍ رَغْبَةً	كَذَا رَجَاءً . حَشْيَةً , وَرَهْبَةً
44	مَعَ اسْتِعَاذَةٍ وَالْإِسْتِعَانَةَ	وَالدَّبْحَ وَالتَّدْرِي مَعَ اسْتِعَانَتِهِ
45	فَإِنْ صَرَفْتَ وَاحِدًا لِغَيْرِهِ	فَقَدْ صَرَفْتَ يَا فَتَى عَنْ خَيْرِهِ
46	وَكُنْتَ كَافِرًا وَكُنْتَ مُشْرِكًا	فَاحْرِصْ رَعَاكَ اللَّهُ أَنْ لَا تُشْرِكََا

الأصل الثاني
معرفة العبد دينه

47	مَعْرِفَةُ الْإِسْلَامِ بِالْأَدِلَّةِ	تُذَرِّكُهَا فَكُنْ لَهَا ذَا خُلَّةِ
48	بِأَنْ تُرَى مُسْتَسْلِمًا لِلَّهِ	مُوحَّدًا وَلَا تَكُنْ بِاللَّاهِي
49	كَذَا لَهُ تَنْقَادُ بِالطَّاعَاتِ	مُلَازِمًا فِيهَا وَذَاتِبَاتِ
50	مُخْلِصًا نَفْسَكَ مِنْ شِرْكِكَ كَذَا	وَذَاكَ مَعْنَاهُ الْحَقِيقِيُّ فَخُذَا

مراتب دين الإسلام

51	وَهُوَ أَيْ عَلَى ثَلَاثَةٍ رُتَبٌ	إِسْلَامٌ أَيْمَانٌ وَإِحْسَانٌ حَسَبٌ
52	وَكُلُّ رُتْبَةٍ لَهَا أَرْكَانٌ	تُبْنَى بِهَا وَهَكَذَا النَّبِيَانُ

الإسلام

أَرْكَانُ إِسْلَامٍ أَتَيْتَكَ حَمْسَةً	53
فَوَاحِدٌ مِنْهَا الشَّهَادَتَانِ	54
كَذَلِكَ إِيْتَاءُ الزَّكَاةِ عَدَّهُ	55
وَحَجُّ بَيْتِ اللَّهِ فِي التَّمِيمِ	56

الإيمان

وَالرُّبُوبَةُ الْقَائِنَةُ الْإِيمَانُ	57
مَعَ اعْتِقَادِ دَاخِلِ الْجَنَانِ	58
يَزِيدُ بِالطَّاعَاتِ مِنْ إِنْسَانٍ	59
شُعْبُهُ يَضَعُ وَسَبْعُونَ أَتَتْ	60
إِمَاطَةُ الْأَدَى كَذَا أَذْنَاهَا	61
مِنْ مُسْلِمٍ كَذَا أَبُو دَاوُدَ	62
كَذَا ابْنُ مَاجَهَ حَكَمُوا بِالصَّحَّةِ	63
وَسِتَّةُ أَرْكَانُهُ قَدْ تَبَيَّنَتْ	64
إِيمَانُنَا بِاللَّهِ ذَاكَ الْأَوَّلُ	65
مَلَائِكُكَ كَذَلِكَ نَمُّ الْكُتُبِ	66
وَالْيَوْمُ يَوْمُ الْآخِرِ الْمَوْعُودُ	67
لِحَيْرِهِ وَشَرُّهُ كُلُّ أُنَى	68
فَافْرَأْ مِنَ النَّسَا وَلَيْسَ الْبِرُّ	69

الإحسان

مَرْتَبَةُ الْأَبْرَارِ يَا إِنْسَانُ	70
عَلَيْكَ فِي تَتْمِيمِهِ مِمَّنْ رَوَاهُ	71
ذَلِيلُهُ مِنَ الْكِتَابِ مُلْتَقِظٌ	72

الأصل الثالث

معرفة العبد نبيه ﷺ

73	مَعْرِفَةُ النَّبِيِّ حَقًّا تَلَزَمُ	إِذْ مِنْهُ تَرَوِي الدِّينَ يَا ذَا المُسْلِمِ
74	مُحَمَّدٌ ذَاكَ ابْنُ عَبْدِ اللَّهِ	فَالنَّسَبُ الشَّرِيفُ فِي الأَفْوَاهِ
75	مِنْ هَاشِمٍ وَمِنْ قُرَيْشٍ فِي الحَسَبِ	وَهِيَ مِنَ العُرْبِ الكِرَامِ تُنْتَسَبُ
76	وَالعُرْبُ ذُرِّيَّةُ إِسْمَاعِيلِ	ابْنِ الذِّي سُمِّيَ بِالحَلِيلِ
77	وَعُمُرُهُ سِتُونَ فَالرِّيَادَةُ	ثَلَاثَةٌ أُعْطِيَ بِهَا مُرَادُهُ
78	مُنْبَأً مِنْ بَعْدِ أَرْبَعِينَ	وَمُرْسَلٌ فِي فَاضِلِ السِّنِينَ
79	نُبِيٍّ بِأَقْرَأِ بِاسْمِ ثُمَّ أَرْسِلَا	بِسُورَةِ المُدَّثِّرِ الَّتِي تَلَا
80	وَمَكَّةَ بَلَدَهُ المُكْرَمُ	وَفِيهِ بَيْتُ اللَّهِ ثُمَّ الحَرَمُ
81	بَعَثَهُ اللَّهُ لَنَا يَدْعُونَا	بِأَنَّ نَرَى التَّوْحِيدَ فِيْنَا دِينَا
82	وَمُنْذِرًا لَنَا لِئَلَّا نُشْرِكَا	فَأَثَلِ الكِتَابِ تَلَقَّ فِيهِ سُؤْلُكَ
83	عَشْرُ سِنِينَ ثُمَّ بَعْدَهَا عُرْجُ	بِهِ إِلَى السَّمَاءِ كَيْمَا يَنْتَهِجُ
84	وَفُرِضَتْ فِيهَا الصَّلَاةُ حَمْسًا	أَتَى بِهَا الحِنَّ مَعًا وَالإِنْسَا
85	بِمَكَّةَ أَتَى بِهَا أَعْوَامَا	ثَلَاثَةٌ وَبَعْدَهَا الزَّامَا
86	أَمْرُهُ الرَّبُّ إِلَى المَدِينَةِ	بِهِجْرَةَ يَنْشُرُ فِيهَا دِينَهُ
87	وَحُكْمُ هَذِي الهِجْرَةِ المَذْكُورُ	لَيَوْمِ حَشْرِ فَهْمُهُ يَدُورُ
88	مِنْ بَلَدِ الشَّرْكِ إِلَى الإِسْلَامِ	يَبْقَى كَذَا حُكْمًا عَلَى الدَّوَامِ
89	دَلِيلُهُ السُّنَّةُ وَالكِتَابُ	فَلَا تَكُنْ فِي أَمْرِهِ تَرْتَابُ
90	وَبَعْدَمَا اسْتَقَرَّ وَسَطَ طَابَهُ	وَتَسَمَّتْ مِنْهُ لَهُ الإِجَابَةُ
91	أَخَذَ فِي بَقِيَّةِ الشَّرَائِعِ	يَنْشُرُهَا بَيْنَ الزَّوْرَى لِلطَّائِعِ
92	كَذَاكَ لِلعَاصِي يَعْمُ حُكْمُهَا	قَدْ جَاءَ فِي الكِتَابِ فِيْنَا رَسْمُهَا
93	مِثْلُ الرِّكَاتِ وَكَذَا الصِّيَامِ	وَالحُجِّ وَالجِهَادِ وَالإِعْلَامِ
94	وَالأَمْرُ بِالمَعْرُوفِ وَالتَّهْجِي كَذَا	عَنْ مُنْكَرٍ وَغَيْرِ ذَلِكَ خُذَا
95	مِمَّا بَقِيَ مِنْ شِرْعَةِ الإِسْلَامِ	عَشْرُ سِنِينَ وَهُوَ فِيهَا سَابِي

96	ثُمَّ أَجَابَ دَاعِيَ الْكَرِيمِ	وَدِينُهُ بَاقٍ بِإِلا تَكْلِيمِ
97	وَدِينُهُ لَا خَيْرَ إِلَّا دَلْنَا	عَلَيْهِ فِي ذَا إِنْسَانًا وَجَنَّتْنَا
98	وَدِينُهُ لَا شَرَّ إِلَّا حَدَّرْنَا	عَنْهُ وَكَانَ الْحَقِيرُ فِيمَا أَخْبَرَا
99	وَكُلُّهُ فِي قَبْضَةِ التَّوْحِيدِ	فِيهِ رِضَا اللَّهِ عَلَى الْعَبِيدِ
100	وَالشَّرُّ جَمْعُ بَأْيَدِي الشَّرِكِ	يَكْرَهُهُ اللَّهُ بِغَيْرِ شَكِّ
101	وَأَعْلَمُ بِأَنَّ اللَّهَ حَقًّا أَوْجَبَا	طَاعَةَ ذَاكَ الْمُصْطَفَى وَالْمُجْتَبَى
102	عَلَى جَمِيعِ الثَّقَلَيْنِ طُرَا	مِنْ جَنَّتَا وَإِنْسَبَهَا قُلُّ جَبْرَا
103	وَكَمَّلَ اللَّهُ بِهِ الدِّينَ لَنَا	وَرَزَالَ عَنَا كُلُّ شِرْكِ وَعَنَا
104	وَمَاتَ وَالدَّلِيلُ فِي الْقُرْآنِ	مُفْصَّلٌ فِي غَايَةِ الْبَيَانِ
105	وَالنَّاسُ يُبْعَثُونَ بَعْدَ الْمَوْتِ	مُحَاسَبُونَ مَا لَدَا مِنْ قَوْتِ
106	جَزَاؤُهُمْ إِزَاءَ أَعْمَالِهِمْ	مَنْ أَحْسَنُوا الْحَسَنَى حَقِيقًا حَظَّهُمْ
107	وَمَنْ أَسَاءَ فَالْعِقَابُ قِسْمُهُ	يَعْمَلُ مِنْهُ وَذَاكَ إِئْمُهُ
108	وَالْبَعْثُ مَنْ يُنْكِرُهُ فَقَدْ كَفَرَ	فَأَثَلُ الْقُرْآنِ وَأَجَلٌ فِيهِ التَّنْظَرُ
109	وَأَرْسَلَ اللَّهُ جَمِيعَ الرُّسُلِ	مُبَشِّرِينَ مُنْذِرِينَ كُمُلِ
110	كَيْ لَا يَكُونَ حُجَّةً يُدْبِي بِهَا	النَّاسُ يَوْمَ الْحُشْرِ كُنْ مُنْتَبِهَا
111	أَوْ لَهُمْ نُوحٌ وَعُقْبَاهُمْ هُدَى	مُحَمَّدٌ نَبِيُّنَا مَنْ وَحَدَا
112	صَلَّى عَلَى الْجَمِيعِ جَبَّارُ السَّمَا	وَأَلَهُمْ وَصَحْبِهِمْ وَسَلَّمَا
113	وَكُلُّهُمْ دَاعٍ إِلَى التَّوْحِيدِ	فِي أُمَّةٍ لَهُ بِإِلا تَرْوِيدِ
114	لِلَّهِ وَحْدَهُ وَذَاكَ الدِّينُ	دَعْوَتُهُمْ لِمَنْ بِهِ يَدِينُ
115	وَكُلُّهُمْ نَاهٍ عَنِ الطَّاغُوتِ	كَيْلَا يَكُونَ الْأَمْرُ بِالتَّفْوِيتِ
116	مُفْضٍ إِلَى الشَّرِكِ وَقَدْ أُمِرْنَا	بِالْكَفْرِ بِالطَّاغُوتِ إِذْ بُلَّغْنَا
117	وَإِنْ تُرِدْ مَعْنَاهُ فَاعْرِفْهُ فَمَا	تَجَاوَزَ الْعَبْدُ بِهِ الْحَدَّ عَمَى
118	وَذَلِكَ مِنْ مَعْبُودٍ أَوْ مَتَّبُوعٍ	أَوْ مِنْ مُطَاعٍ زَلَّ عَنْ تَشْرِيعِ
119	إِنَّ الطَّاوَغِيثَ كَثِيرٌ عَدُّهَا	وَخَمْسَةٌ رُؤُوسُهُمْ تَحْدُّهَا
120	إِبْلِيسُ أَوْ لَهُمْ عَلَيْهِ اللَّعْنَةُ	وَبِلَّيْمٌ لِمَنْ يَتَّبِعُهُ وَالْمِحْنَةُ

وَمَنْ مِنَ الْخَلْقِ تَرَاهُ يَعْمُدُ	121
بِأَنْ يَكُونَ كَالِإِلَهِ يُعْبَدُ	
وَمَنْ دَعَا النَّاسَ إِلَى عِبَادَتِهِ	122
كَمِثْلِ مَنْ قَدْ زَلَّ فِي إِرَادَتِهِ	
وَالْمُدَّعِي فِي النَّاسِ عِلْمَ الْغَيْبِ	123
وَلَيْسَ يَخْتَمِي فِي الْوَرَى مِنْ عَيْبِ	
وَالْحَاكِمُ الْغَاوِي بِغَيْرِ الْمُنْزَلِ	124
كَمَلِّ بِهِ حَمَسَتُهُمْ وَأَجْمَلِ	
دَلِيلُهُ آيَةٌ لَا إِكْرَاهَ	125
تَمَّمَهُ تَفْهَمُ يَا أَجِي مَعْنَاهَا	
مَعْنَاهُ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	126
وَكُلُّ ذَا فِي ضَمْنِهِ تَلْقَاهُ	
وَأَعْلَمُ أُخِيَّ أَنْ رَأَسَ الْأَمْرِ	127
مَنْ رَبَّنَا الْإِسْلَامُ فَافْهَمُ تَدْرِ	
كَذَا عَمُودُهُ الصَّلَاةُ مِنَّا	128
فَاتْلُ الْحَدِيثَ يَا أَجِي تَهَنَّا	
وَذُرُوهُ السَّنَامَ لِلْإِسْلَامِ	129
جِهَادُنَا لِلَّهِ فِي الْأَنَامِ	
لِمَقْصِدِ الْإِعْلَاءِ لِلتَّوْحِيدِ	130
وَهَكَذَا الْأَمْرُ بِلَا تَفْنِيدِ	
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى التَّمَامِ	131
كَفَى بِذَلِكَ نِعْمَةَ الْإِسْلَامِ	